

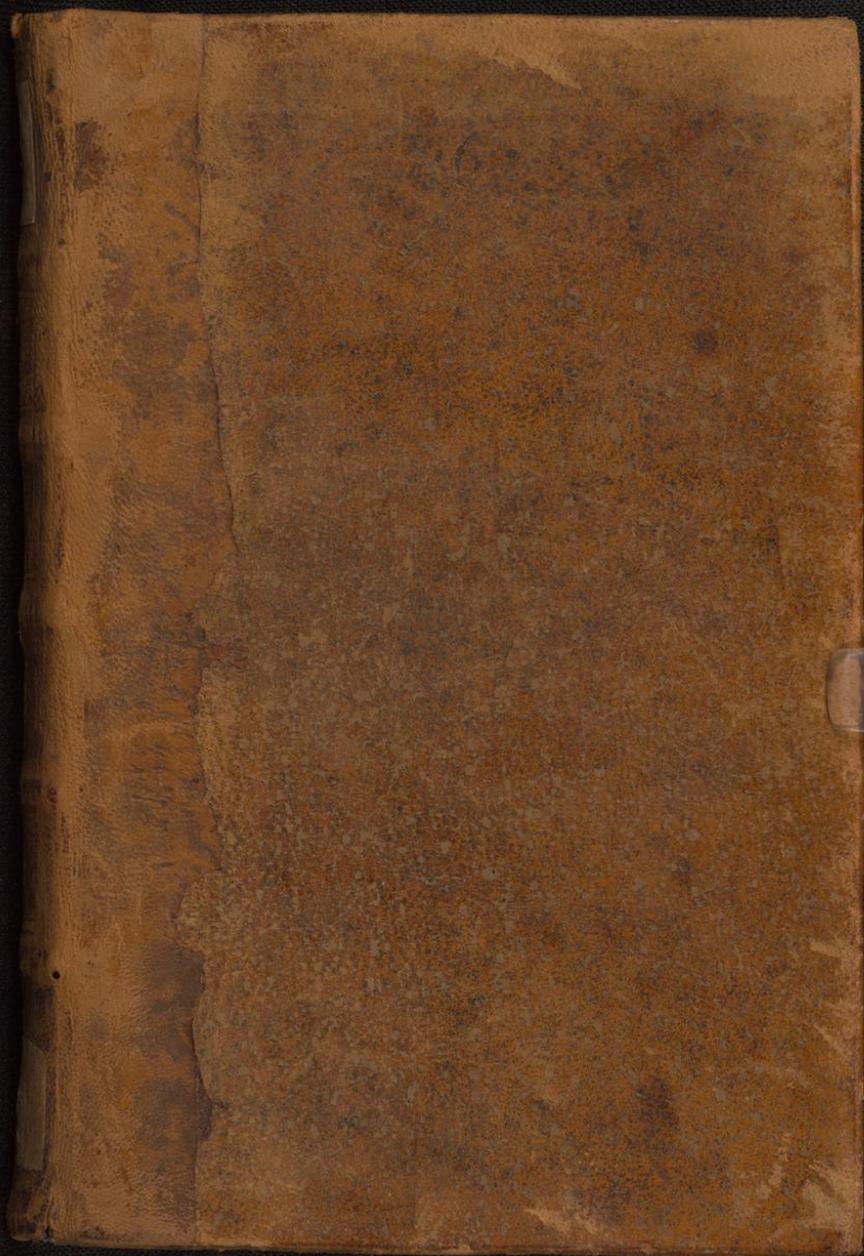
Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Medizinische Kollegienhefte - Cod. Rastatt 78

[S.l.], [1523-1524]

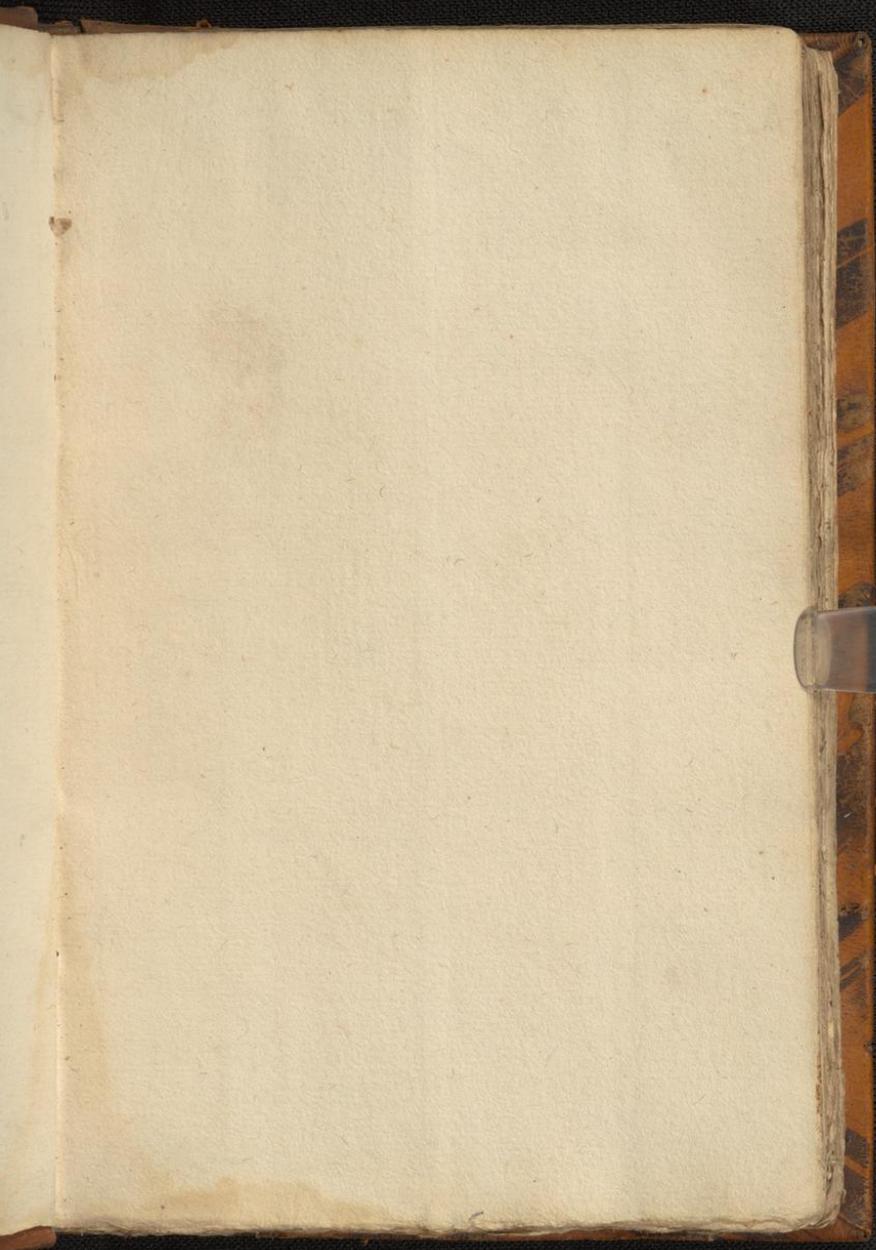
[urn:nbn:de:bsz:31-300700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300700)

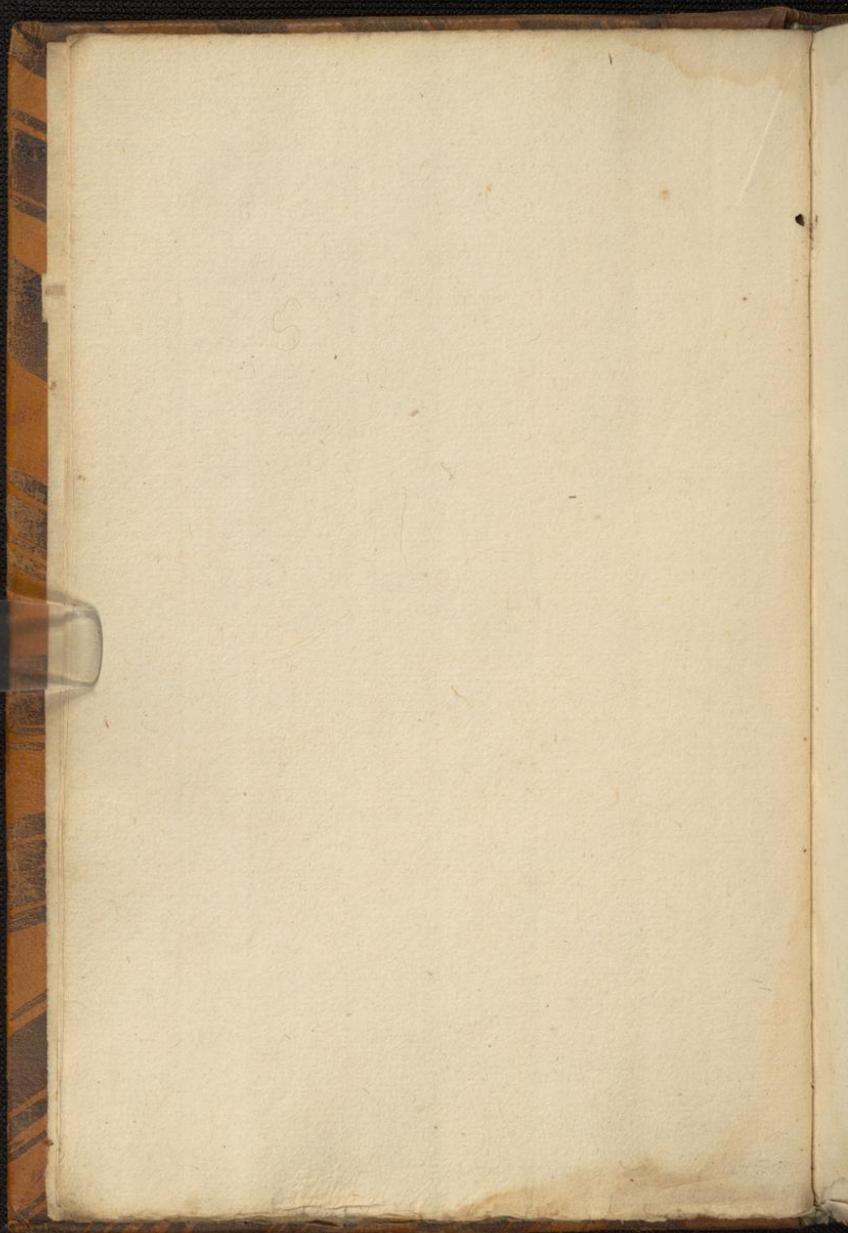
Cod. Laur. 109.

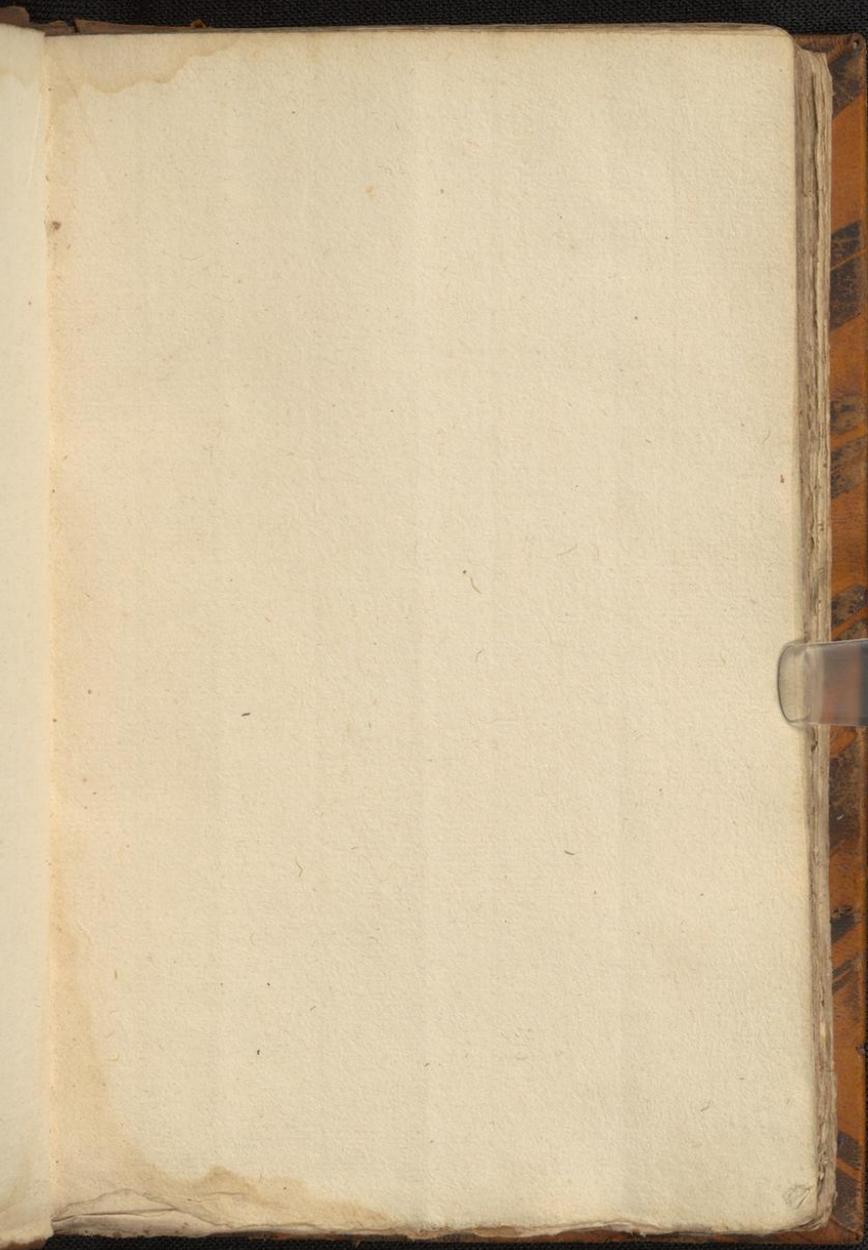
Rav. att. 78

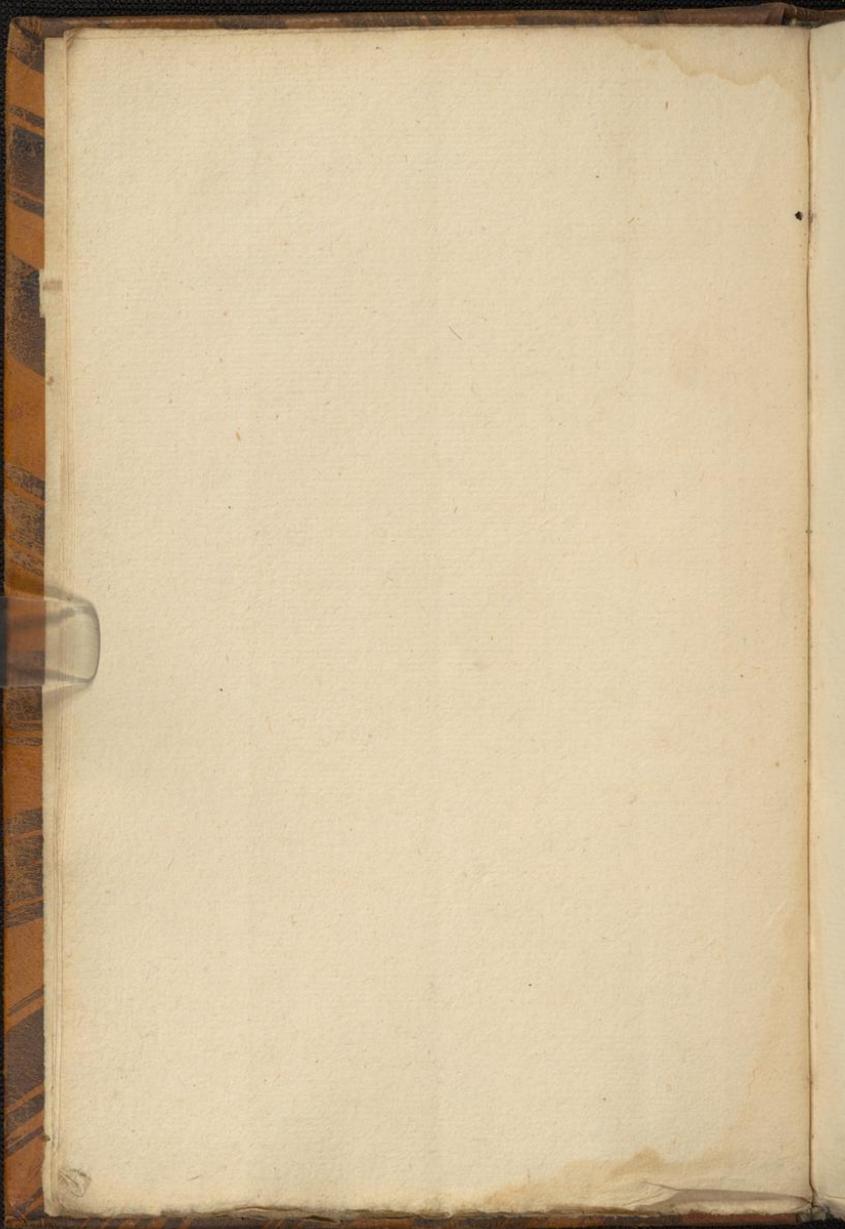

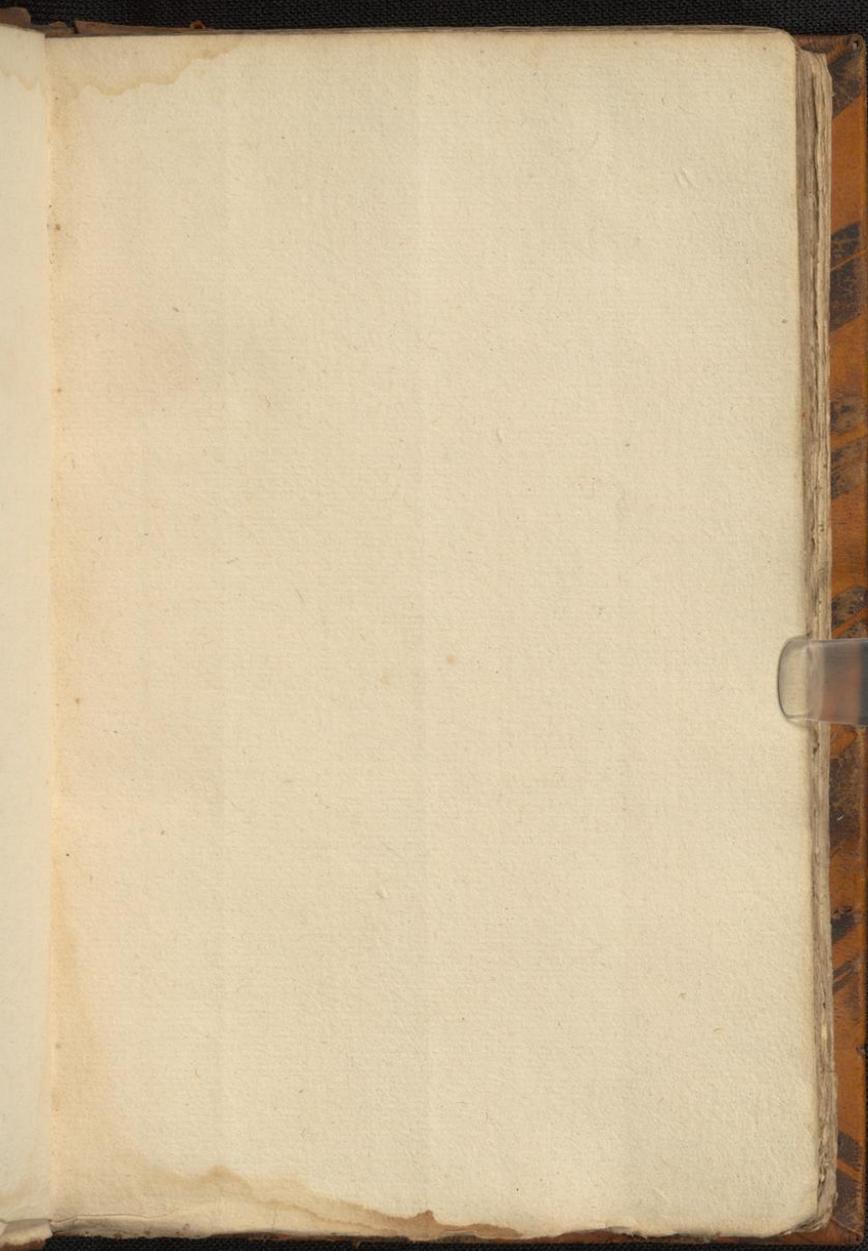

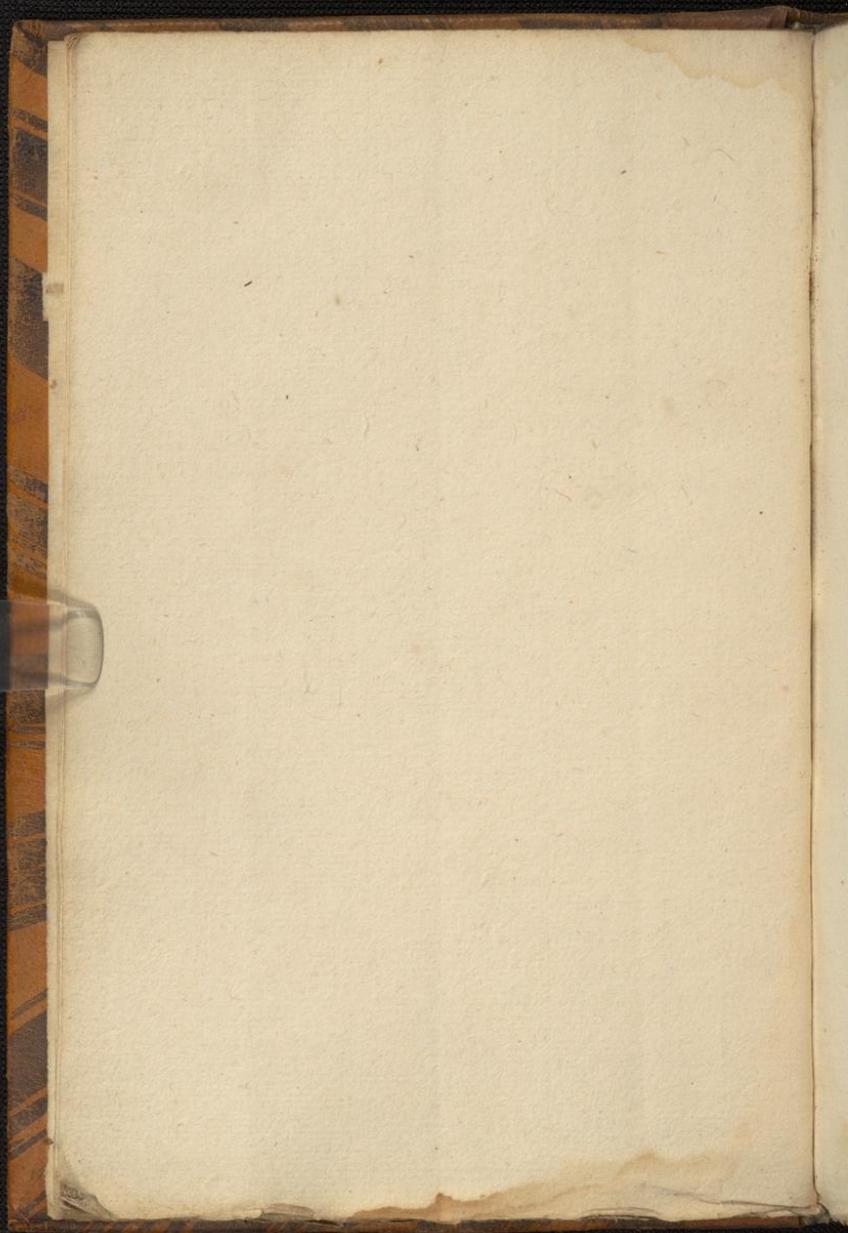

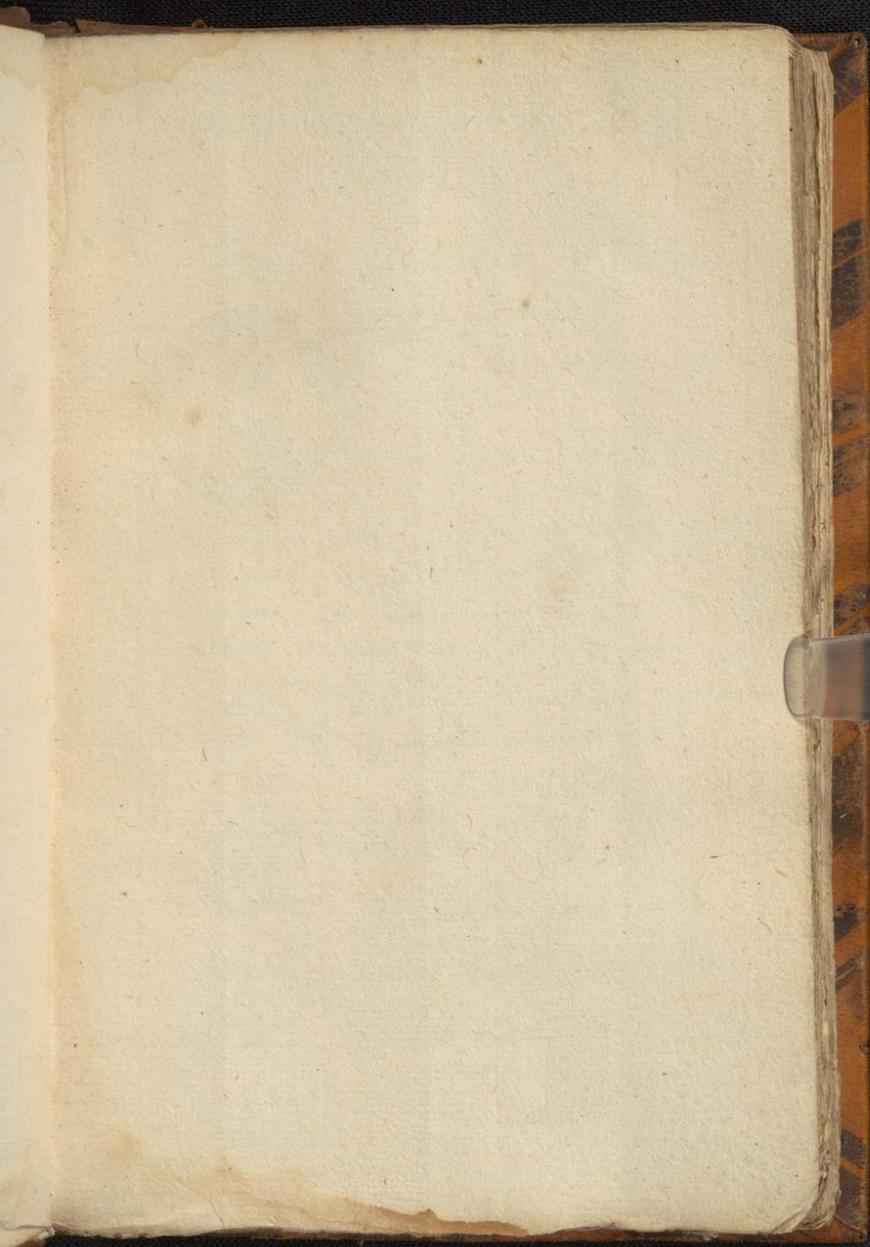

1303

Fragmentis t̄m̄ xoliū
iā p̄icū in 1 partē
Canticoꝝ dñi

Auricomy

I. Ma:

gen

buſſij

Vuitemberge

lecta anno 1823.

Auctore Io: Schroetfegerio

Crisis } egestia } Cretia
 } } Simonata

Comestua

Artes 1 de celo & mundo

Paruy error in principio fit
magny in fine .i.

Æqualis

2
Equalis & uniformis pulsus ē in quibus pulsiones quocumque
in pondere, & in quibus dilatationis & in quibus
temporis motus & tempore quibus, nec non etiam in quibus
fortitudinis: Inequalis autem & diversus est in
quo omnia non conveniunt. 242.

Differens pulsionibus: ē ille, in quo diversitate sit
dentis, hoc autem non dicitur, quoniam ex sit dentibus
et qui diversificatur in multis pulsionibus
& ex eis et qui solum in una pulsione
variatur & diversificatur. 243.

Intelligit hic per inordinatum, hic pulsus diversifi-
catus illi in aliquibus pulsionibus sit diversus in
multis uniformes, ita sicut quod sit una diverse
sa in plures uniformes. 245.

Hoc tantum multum quod ex ordinato in hoc diverse
sitibus ē quod in diversitas redit post alios
quos pulsiones uniformes & quod re-
vertitur ad diversam pulsionem post de-
terminatas pulsiones sitas et uniformes
et quod dicitur quod in flexu sit dicitur
Qui quod non pulsus & revertitur et
in nunc sicut manu ē in alia for-
ma diversitatis sequitur & deservit
pulsiones equalis revertitur ad illam
eandem formam impulsando & revertendo
7

et quod ex eo ē / 19 diversitas minime
redit sit prius. 245

Intellexit ex his diversio et motibus pulsio
quae non regrediuntur seu redeunt per
defectus regressus per se non est. vocatur
autem per pulsus species, Cauda Socris / e
talis pulsus qui a principio sua pulsatione
magnus sentitur, ista autem pulsatio minor
fit prima sit et minor / 2 / atque adeo
non cessat a tali diminutione donec tunc
ad nihilum deveniat / adeo quae in
ultima sensui occultatur pulsio, et in
minime, unde hunc vocat Cauda Socris
quae continue per eius magnitudinem
minuitur sit et cauda Socris. 247

Diversus et inequalis in una pulsione
19 partes sunt dissimiles in his quibus
partes in una pulsione atque recta in
arteria ut quae in principio sui motu
velox est in fine aut tardus aut est
1246

Ex sit diversio una pulsione et ille
19 pulsio post infirmitatem et finitatem
deum

deint iterū mit^r 7 iungit^r. 249

Hic pulsus inqt Averroes sup hoc tantū,
assimulat^r mallo, quo frutit^r sup inueto
7 sola resistentia inuadis p se primo
elevat^r 7 gseqūt^r p se frutit inuade
iterato.

Ventricularē qd simulat^r usam motu suo
qui rōmigit ex debilitate virtutis nō pot
tantē arteria impellere qui sigl fortior
ē formulari, Vndofus aut aequat undis
compatur 7 s^{at}. humiditatis abundantiaz
7 sudore futura: Scrimy serre detibg
rōparatur qui qd attestat^r sup apostema
in panibus inferiorū metabroff gnātā
ut sup pleuresim 7 alia ab ea. 251

Qui pulsus spasmi significat 7 similis
ei s^{at} sup etrita. 252

Ois pulsus ex qnibg pdicti retinet sub se. 3.
spēs ex qbus 2 hnt rōnes extra =
motū s^{at} pulsus excessius, q excedit nātes
mū, in illo qnē: 7 diminiutius 7
medius int^r ambos ē equalis in illo
qnē

243

fgnas

p̄gnans n. mtr̄ tale fit ex affinitate foet̄

240

Colezini et Melancholici pulsḡ dur̄ḡ ē: 263
flegmatici et Sanguinei molli. Id
plura de pulsibus legitur

Chal: li: 2: parue artf̄ ca: 208 et p̄x̄a c̄f̄ḡ
refrigerans calorē n̄alē a p̄x̄a refrigerat.
Partē et pulmo s̄ organa s̄p̄ et antr̄chitis
et que resistit tota vita qm̄ n̄ dilatatur
perlus simul et pulmo dissipat̄ quo fit
ut aēr inḡdiatur it̄ restringere se pe
ctore simul et pulmo r̄trahit̄, q̄e
etia aēr ab eo egredit̄, qui aēr et
inḡsuo et cōssus q̄d̄m liber maneat
tam diu etia vita durabit. 269

Cordis n. calor tū adtemp̄tū tū etia inf̄ri
gidat̄ et antr̄chitū, q̄ fit a pulmone
et q̄s̄ r̄libanḡ regente. 270

Maxime aut̄ in pleuresi et in peric
p̄naimonia: Hippo: 2: li pronostic: aphorif:
43 et sequētibz 271

Hor

Hor remere liqz in morbis acutis in luti in
 plenitudine. Ideo aut signum e spu ablatu
 morbu esse in principio qz spu nil
 aliud e ni supfluu apostematis quod
 dissoluit in eum. 272

Vitellina Cholera e dicta a similitudine vitulæ
 li ouit. 280

Intellexit (ait Auezro) hor in loco id aposte-
 ma quod dicitur Arabicè Byzgen. qru pdi-
 cto spu erit febris valde uicns signu
 e sup saniei quatioz in diaffragmate.
 si uero adfuerit ru eo febris lenta e
 Chronica phthysicos indiciu erit. 283

Phthisis e exulceratio pulmonis. insanabilis
 ppter pulmonis motu retinuu. qre qd dicitur e
 tabes tenuis. (sic Lat.) 284

Rememoratio signorum supstet ab operatione
 epatis. 285

Sps nil aliud e ni qd uapor et aer
 ex sanguinis caliditate querniens. 287

Qz urina supfluitas e digestionis. 2: qfit
 in Epate qre sratioes lit sup dispositiois raris
 gndales 292

De

De Urina

Urina, s^r Isaac & Theophrastus in li: de
Urina, est colamentum sanguinis & rebus
humoribus ex artibus n^{ost}re natu.

Quae spectanda s^{unt} in Urina haec s^{unt}
partes, Color, Substantia, Quantitas
& Contenta: Color est & Substantia reddunt
& quantitas s^{ic} caliditas / frigiditas / siccitas
& humiditas, quae duo iⁿ artibus caliditas
& frigiditas s^{unt} r^{ati}o Coloris, s^{ic}
caliditas r^{ati}o est coloris rubri, frigiditas
vero albi. Extreme caliditas & passiva
siccitas & humiditas faciunt Substantiam siccitatis
quae tenuis seu spissior, humiditas
vero spissam. Quantitas est quoniam aut
parva aut multa fluit, modica vero
na effluit t^u est modice ventris
fluxu t^u etiam ex equitudine aliqua
in ulcere differunt vesit & in potibus
uridibus - vis urinae, Multa fit aut
ex modico intestinorum serositate, quod Hippo-
crates testatur Aphorism: li: 4: aphor: 83: aut
equitudi-

egritudine, ut accidit in phthisi aliquā,
 phthisis n. aliquā rāt^r ex nimio fluxu
 urine, quod tū raro fit qz frequentius
 fit ex ulcere pulmonis. Contentat^r
 alia retinet^r in fundo urini, ut st^r, tra=
 zena, fufures, sanies, sanguis, rimis,
 q̄ uidiunt sup zena z uesiam,
 alia uero retinet^r in infima regione,
 q̄ st^r, sedime, hypostasis, miberula,
 pinguedo atqz her nālit mēbroff si=
 gna st^r. In media uero regione rote=
 ta st^r illa, atrioni, squame, rimoi=
 des, pili, q̄ spūalit mēbroff uidi=
 rium habent, In sup^rima uero re=
 gione st^r, ritulg, grana, spuma, q̄
 partim rapitis signa hnt, ut ritulg,
 partim etiā alioff mēbroff. 293.

z : pronosti : aphous : 26 : 27 : 28 : 70
 usqz ad 30.

A : aphous : aphous : 20 : 21 : tū sequit^r usqz 83 :

22 obstructio p̄hibet digestioz neqz p̄t grossu
 urine uias penetrare s̄ solu subtile z aqua
 p̄pinquū in colore. (ad id)

Fuira

Fustra urina maxime fit Melanolia, q̄
fustra ē, quā si nigra seruta fuerit, res
hs: habebis signū uelocitatis feigof. 297

Quia vis v̄ nā retentionis ē aqua ingros-
sare et spissa reddere, q̄re tenuitas signū
ē sup debilitatū digestionis et cruditatū
humorū. 299

Duplici hypostasis accipit^r Vno modo pprie
hor modo pp̄ ē res inferius descendens
in v̄rina sit^r et Etymologia docet
a ὑπό = sub et σῆσις = stans = subsistens.

Porro pp̄ diuersos situs et numma ma-
ria habem^r: hypostasis igit^r pprie vo-
cat^r qd in fundo est: Επεόρνια vero
qd stat in medio: μεβάιλη aut^r in
des ē in superficie urinae. Altero modo.

hypostasis tot^r accipitur tū p̄ Encore
mate tū etiā p̄ ~~Nebula~~ 302.

Hypostasis ē ex humore quē nā digerit, et
si alba fuerit, s̄abit nāz in humore per
tanti successu et dig. digestionē p̄ferre
ē

ē in albedo signū laudabile s̄z̄ans sup
digestione qd etiā Hippo: testat^r 2
p̄nost: aphor: 26: ad idē.

q̄z̄: 2: p̄nost: aphor: 32: tractat^r ab Hippoza-
te 306

Causa aut̄ ruz sit natet in supiori parte
nasis ū ventositas inclusa in hypostasi
q̄ nō p̄t dissolui, quare p̄hibet descensu
ad p̄fundū s̄nasis: ob hoc 9° dicit q̄ sit
in ea ruiditas 308

~ quod uenit nunt ad statū morbus
7̄ incipit se declinare 310

Tres conditiones s̄t in bona hypostasi albedo
lenitas et r̄pig de p̄ssio in fundo nasis
id̄ 2 p̄nost: aphor: 36. ad id̄

~ Si uno die aut duobz̄ adpareat in vrima
7̄ dein resat adpareat p̄ aliquod dies
signū ē p̄nt̄ debilitate 311

4: aphor: aphor: 77: Hippo: id̄ agit (2)
2 p̄nost aphor 28 id̄ ead̄ h̄nt^r (3) 312

Phlogma apostema ē s̄z̄ Medicos sangui-
nem et ḡere Edima Evama ab 314
cipit ē sanguis

Hip: 4. aphor: aphor: 79: 28 315

Præputio futorz duabz de rãis gtingit / ut
una e indigesta / altera nã res dige-
stibilis grossa ^{est} nã recipit digestionem

4 aphor: aphor: 81 Hippo: 318.

Composita gĩa sicut ut quã duo aut tres sit
peccant humores sicut Colera sicut Phlegma
aut Melanc: sicut Phleg: aut Sanguis sicut
Colera, q' fit ut etiã diversi et repositi
colores in urina fiant / ut quã Melanc
in Phleg: abundat equalit' fit urina

^{negōw x̄m?}
^{bo} color κακοπος = turbatus si aut inæqualit' hor
e, q' Melanc: maior est Phleg: fit color
χλωρός = ^{est sicut} rubeus quã aut Phleg: plus e
Colera nigra lacteus color erit: Simile
indiciũ e de relijs oibz repositis hinc
de qbz admonuisse satis sit. 319

De Merda

Oia signa ab intestinorũ excrementis
sumuntur aut a quantitate, aut a sãa, aut
a colore, potremo etiã a gsuetudine, A
quantitate et gsuetudine, ut e in aphor: 15

2:

z. li: pnost: A colore / ut in Aphor: 17:20:
v. 21: ar: 22: egr: li: A pba / ut in 13:7:14:
aphor: egr: li:

Interus ut ut Medij dicunt Intericia matu
r sit vocatu a similitudine lag aiantis /
q grece in dno - sivestris mustela dr (teste
Ethio medico 7 natustis: v doctis:) que
oculos auro sites hnt qbus patienti oculi
bile suffusi sites videntur. fit igitur huc
morbis qui obstruit fellis meatibus
Cholera in sanguine fortiter reddita raris
tute ritima 7 qsi aucta inuitas: dr etia
a pli: frequentis: Regis morbo 7 arcuato
ia relectio Tridis similitudine : 323

Testantur aut sup Cholera brassima aut
caugiosa q ois detrimere so 325

Infirmata seu organa ribi dicuntur intesti-
na stomachiq ac epaz 331

Et hoc si adfuerit dolor ventris 7 intes-
tinoz nisi hoc fit sine dolore tu ex apo-
pexi venax orificijs fieri id sita 332

Interius ut ut Medij Tenasmo morbo e
intestini veri in rebra 7 mani egerendi
uoluptate 7 impetu 308

Aur sup liqfartione sepi radixio comu

De sudore 333

Quid sudor sit Gal: explorat li: de utilitate anspalitus dicens: Pori s^t uane subtilissime p^o quas effluit calor et sudor. nil aliud est q^{uam} aqua sanguini admixta qua^m poris amplig dilatata^m effluit in sanguis: Hippor: li: 1 p^{ro}ost: aph: 29 . 334

indicat morbu^m est humidu^m neq^{ue} n^{on} est Ectig neq^{ue} purgatiuus

Dulc^{is} Sapor n^{on} sanguine supfluu^m est s^{ed} Amarg^{us} Cholera / Salg^{us} pituita et flegma, Aretosus Melancholia / 337:

Hippor: 4: aphoriz: 36: aph: in tractat:

De Signis p^{ro}osticis 340:

Duplina s^{ed} p^{ro}ostica signa Quae n^{on} p^{ro}stunt qd futurum sit Corpori sano, que sumunt^{ur} ab a^{cc}iditib^{us} corpis sup multitudine aut paucitate humo^{rum} atq^{ue} partib^{us}. Quae uero p^{ro}ostitant sup illud quod futurum est s^{ed} n^{on} p^{ro}stunt patenti morbu^m

morbu

341

Repletio dicitur est / quod est penes virtutem
 quod vero penes sanitatem organorum.
 Repletio penes virtutem est / quia humores quon-
 titate numerata non faciunt / sed in malicia
 quantitate ipsorum: Repletio penes materiam
 gravitatem est / quia humores et spiritus in suis di-
 litatibus boni spiritus / quonitate adeo superflui sunt
 ut impleverint et extenderint omnia forma-
 mina de qua Avicenna: li: 1, doct: 2, fen 2,
 ca: 6;

344

Somnus et humiditas, Dolor capitis et per
 validitatem
 Aliter sunt extensiones omni materiam quonitate
 sic sunt per somnum

Ἐλεβοῦσμα δὲ αὐτῶν ὡς ἔλεβον ὡς ἔλεβον ἔλεβον
 et tunc et tunc in his

350

Appetitus omnis a frigidity et melancholia fit.
 et per somnum causatus ex frigidity et humi-
 ditate

Per inimitatem omnium stomachi cum
 corde accidit Synopsis et extasis et rapit
 ex se συκοπιη et forsis Synopsa et

Sulphure

Sulphur validum & sicut est in quarto, e
aut terra ex actione caloris extracta in
essentia sulphuris Matth. Sylvat. ra:

Chylus mm mm m 351

13. Signa quae notantur duntaxat aliorum humorum
1. sicut in quatuor: duntaxat, quaedam sunt
ab excrementis, ut a vomitu, sputo, saliv
urina, egestione intestinali, quibus fluxus
2. dore, quaedam a qualitate mutantur
observantur, ut a dulcedine salivae, tu
bedine linguae, albedine aut nigredine
3. aut ab altero colore corporis &c. Quaedam
ab operatione lesa noscuntur, ut a ge
turbatione sensuum, lassitudine, dormi
tione, appetitu, digestionem, ab aliis affect
4. bus, vigiliis &c. Quaedam autem capiuntur a
substantialiter interiectis, ut a comple
tione, arte, somniis, etate, tempore, re
gione, consuetudine, ribis, balneis, aliis
adeo aliis rebus obviantibus corpori.

352

Fur. n. appetitus

Fit in adpetity ex missione Melancolia a
sylene ad oufionu stomachi / qñ multa
fucit fortior erit ⁊ adpetity / sic ut hñl
tangny exresrat ; : 352

5: part: Epidi: aph: 17: lingua vrima designat⁹

11 aphor: 20 cap: part: lingue sites ad 711

8: part: Epidi: aph: 6: Est lingue gustus ⁊

Melancolia in spirit hñl in facia te-
tra ⁊ horribili nature vito : 353

Inuulg ^{Supino iactat} Medico e reatu agna-
tio in somno gtorqent in pturbatione
sensum ⁊ motum totig corpis qñ hñ
videt se ingente corpis mote ge-
stare ⁊ ut flum signu qñostion est
Epylexia : 361 :

Postq tractauit signa morbot futuror q
vident tpe sanitatis, inquit num te-
nerere signa pnostra q sunt tēpore
mobi / qby distictus Medico cognoscere
pt egroti aut salutē aut mortem futu-
ram: Constat aut her pnostratiois
sua in trib se, Primo in rognitioe
173

tempu morboſt inq̄bz adparent ſigna
et laudabilia et illaudabilia, Secundu
ē ut ſciamꝝ longitudinez aut brevitatē
acutitatz ſeu leuitatē morbi, Tertiu
abſolute cognitione Xpioroz bone et
male. : 365

in h̄yſteſi morbus ē uniuersalis totiq̄ corporis
ſputo ſi ē in pectore et pulmone. Feri
bz ſi ē in epata et inteſtinis : et Remo
ſi ē in veſica 366

Sic et ſi morborū r̄a principiu, aug
mentū, ſtatū et deſtinatio, ita etiā ſi
et: dietandi r̄ones ſic ſc̄ ut ſingula
morbi r̄p̄o ſuaz r̄p̄iaz habeat diet
Principiu igit̄, q̄nto longiq̄ ē, tanto
uberiore habere debet menſaz, q̄nto
breuiq̄, tanto tenuiore, utit̄ aut me
dia dicta, augmentū r̄p̄iq̄ ē ſtatūq̄
principiu q̄re ſubtiliore debet h̄re

diet

dieta, utitur aut subitū. In augmento nihil
adponendū ē ubi tenuis: utēdū ē dicitur
dieta, In destinatione quā quo p̄p̄ig
tempus statui ē eo tenuis cibandi
q̄ / q̄ longius eo grossius, plura regere
infra in annotationibus in 1 li: Aphorismis:
aph: 5: ^{ut utatur subtilis: null det.:} 371

De p̄p̄ig

Causis s̄r̄. Auctoritas: li: 4: fen: 2. tractatu: 1:
ē alteratio q̄ fit subito, aut ad laty summitatē
aut ad laty egitudinis ubi collatione q̄d
bellū nāc n̄ morbo declarat, n̄ explicat
tione belli q̄ fit int̄ hostes obsidentes
vinitatē 7 ip̄ig rines. Porro uterq; roming
atq; eming pugnat atq; q̄ q̄q; fortior ē
is eo ritig vinitatē q̄ plane fit n̄ nā 7
morbo: Spes autē alterationis morbi
s̄r̄ 6: Prima ē q̄ r̄uertit̄ ad sanitatē
subito, Secunda q̄ paulatim, Tertia ē q̄
ad mortē subito r̄uertit̄ fit, Quarta q̄
ad mortē paulatim, Quinta ē media int̄
subito 7 tarde durentē, ^{ad vita} Sexta ē media int̄
subito et tarde durentē ad mortem. 380
7: 381

Hic intellexit de presu medici, ut dicit
Auerroes,

Ois enim egritudo q̄ vinitur / aut p̄ Crisim
aut p̄ paulatina vinitur resolutionem

Sic etia ois morbus qui vinitur natura
aut subito vinitur & hoc p̄ Crisim aut paula-
latinam & hoc p̄ aresartioy rōpis

(In augurio) qū siq̄ nra ip̄a tā furiosa ē
ut nec ferre possit eā nra, vsq̄ ad sta-
tum fit Crisim imatura - illaudabilis

+ s̄ ut sciamq̄ Crisim futura aut p̄ sanguis-
nis fluxū natū / aut p̄ vomitū aut
p̄ ventris fluxū aut sudorē

Hipp: Epid: 7: aph: 19: 393

Vult q̄ accidat egritudo huius m̄ sonitu garga-
rismat̄ in gutture siḡ rōingente ex rōo
infusis a capite eius ad hunc locū

Hoc ē aut in die: 4: aut: 7: aut: 11: 12

401 179
oc

De temp^o metit^r 1° ex Solis cursu / 2°
 ex Luna / 3° ex solis ortu & occasu / s^o
 aut : 12 : signa q^{ae} Iudicant^r Greg^o d^ont
 q^{ae} sol & Luna decurrunt / Sol q^o
 singulis m^osb^o unū ex : 12 : metit^r si-
 gnū q^{ae} si singula p^osaerit unū
 1 factū ē annū q^o in 4^{or} t^opa dividit^r
 in Ver^o & quod humidū ē in
 Aestate qui validū ē / in Autum^o
 q^o siccū ē & in Hieme q^o frigidū :
 atq^{ue} sit prima t^opa dimensio sit p^osaerit
 2 in Solis / Secunda sit p^o Luna q^o in
 28 : diebus fere totū Zodiacū p^oditū
 rōfinit / qui it^oq^{ue} dividunt^r in 4^{or}
 partes / bore^o / Heptemodas / que rōfi-
 nunt m^oses / prima igit^r Lunę heb-
 domada humidā ē / 2^a validā / 3^a
 siccā / 4^a frigidā / Tertia t^opa dimensio
 ē Dies / qui rōstat ortu & occasu Solis / atq^{ue}
 3 eij partes quatuor s^o / quat^o prima
 humida

Humida e, Secunda valida, Tertia Sicc
 Quarta frigida, Lima vero singulari
 videtur hinc potest q agit a mutat
 corpus equico q rotinet, diversa ro
 plexionibz signa pcurat, quos non
 atq complexiones hinc si Tria rali
 da 7 Sicc si s3: V. aries: R. leo: +: sag
 tariq. Tria vero frigida 7 Sicc s3
 8: Taurq: m: Virgo: ~~Capricornus~~ Tria rali
 lida 7 humida, II: Gemini: 5: libra
 ~~~~~: Aquariq. Postremo Tria frigida
 7 humida ~~Capricornus~~ 9: Cancri
 m: Scorpio: X: piscis: de qbz signis Hipp
 ocrates libellu edidit q in scriptis e
 de hora 7 Crisi remebetis s3: Lu
 nam.

: 402

no e sensibilis ita eo astio q infect
 corporibus: sic e figura augmentati
 diminutionis eius

404

Vult q eis lux quarta reuertat in q
 temp

tenis diebus et eius medietas in septen-
 temis diebus qd tm s^z. Averroes nō ita
 accidit. 7 ē verisimile. 406

~ quinq; sensibus oib; manifestentur in x. 410

Menstrum ē superfluus humor quē utero sin-
 gulis mētib; emittunt. Hip: Li. 6. aphor: 59:
 Menstruis p̄tis ad v̄s aph: 48.

411:

Emoroid fluxus ē ex capitis venarū p̄fluens
 q̄ si nra am̄ ~~fluxus~~ 7 dē ab
 aīna sanguis a ^{cap} fluxus / de q̄ Hippoc:
 5: aphor: aph: 13: 7: 12: accidit aut p̄tm
 melancholif 7 iudicis v̄ris tm. 412

+ 7 etiā patientē corp̄ molle ē 7 laxū spō-
 giosumq; 417

Signa p̄dūcia motū ut p̄tm ab operatione r̄p̄us

Hipp: 1: p̄nost: aph: 13: ind̄ v̄ratat 419:

Obstitatio ē motū q̄ fit in mandibulaf̄ un-
 sculis 7 thoracis 1: p̄nost aph: 20. 421

1: p̄nost: aph: 16: 7: 17: ind̄. In egrotis tm ē debi-
 litas musculorū 7 mēbroff̄ sup̄inḡ iacere / nā
 unū latū alterū ferre nō p̄t / quare

ctū

etiam ap^{to} ore dormiunt p^{er} debilitat^{em} max^{ill}
Sunt q^{ui} mandibula stringunt. 422

1: p^{ro}nost: aph: 19: s^{ig}: at sup^{er} uisitation^{em} x^{risti}
ut^{er} uary ualle detegere. 423

1: p^{ro}nost: aph: 26: 424

2: p^{ro}nost: aph: 7: 425

1: p^{ro}nost: aph: 24: 426

3: p^{ro}nost: aph: 14 de surditate 430

de somno 2: Aph^{or}: aph: 3: 7: 1 / 433

2: Aph^{or}: aph: 52: 435

1: p^{ro}nost: aph: 8: id de facie morib^{undi}
inuenies inf: 9: 7: 10. 437

+ 1 p^{ro}nost: aph: 15: de tortura auri^{um} 438

2: p^{ro}nost: aph: 8 441

Hort^{us} q^{ui} accidit ex mortificatione caloris natu^{ralis}
ralis 7 adustione humor^{um} id id

Manico hypochondriac^{us} in p^{ro}terina s^{ig}: at adu^{stione}
stione 7 siccitate ueni. 442

Est n^{on} signu^m intra corp^{us} est apostema
aurat^{um} ad se calore 7 sanies usq^{ue} ad
deo q^{ui} sumit^{ur} corp^{us} in frigiditate

ap^{te} -) Est directo membror^{um} prin^{cipalium}
est n^{on} indiciu^m illis est ap^{osto}
ma. id: 2: p^{ro}nost: aph: 4: 443

x an

ante decimum quartum die.

Quin cadat prius in ūsporlu q̄ malū
hor in loco letalis Hipp: 2: p̄nostior
aph: 1: 2: 2 444

Piculosū ē resfare febriū acutā sine Crisi
indicat n. nāz cā imberillē ad resistēd
modo q̄re redibit et int̄finet e =
grotum. + ut fit in Epit̄gitaia febrū
p̄mittitēta aut febrū ē rōposita ex
duabz febrūbz q̄t una ē tertiana
7 altera flegmatida Auit: li: 4: fen: 1: ..
traktatg: 4: ra: 17)

Et aut nō accidit Crisi in hac febre
aut accidit in diebz paribz q̄ malū
est. 445

2: p̄nost: aph: 13: 7 sequētibz usq̄ ad 23 idē
traktat Hipp: 446

2: p̄nost: aph: 26: usq̄ ad: 32 * 453

2: p̄nost: de sputo: aph: 37: 43: 456

1: p̄nost: aph: 29: 457

2: p̄nost: aph: 5: 459

3: p̄nost aph 10 7 sequētibz usq̄ ad 21: 474

Quatuor s̄t sp̄s̄ ar̄gim̄. 1 sit in culture
horē

hoc e in prior parte rolli in musculis
 ribz q̄ συνάχῃ εἶ 2 e q̄ sit in mus-
 culis exterioribz q̄ uterq̄ her παρασυνάχῃ εἶ
 3 e q̄ argema fit in reuete i in p-
 uiore parte rolli q̄ si e in musculis
 interioribz κύνάχῃ ~~477~~ uero in exterioribz παρα-
 κύνάχῃ εἶ, quas speco latini una dictio-
 nis oū distimite Angona uocant)

<sup>ad id
474</sup>
 Ἀλωπεκία ὑψλινῖ ε̄ capilloz dictū a uulpe
 quē q̄n̄ αλωπεκα uocat, qz aial e q̄ m̄
 pronū e ad relinq̄d̄ pilos: her (his germ)

Varicos s̄ morbi in tibis acidentis in
 q̄bz uene replent̄ & ingrosant̄ usq̄ ad
 leo q̄ cōdiant̄ manifeste a sua dispositio-
 nali.

478

Ὁξυρρυμία aretosa eruitatio ab ~~oxy~~ ^{oxy} = aridi
 ὀξί, & ἔρυθ. eruitatio

Lienteria s̄ a λείω q̄ politū leue & lubricū
 ē ~~λεικαντερία~~ e uentris fluxz in q̄ ribz
 in digestus cōdit̄ Hyp: o. aphor: aph: 1:
 λείω πολιό leuio qz

479

Hyp:

Hyp: 4: aphoriz: aph: 57.

Epilepsia e morbo somnialis qu' aufert^r motu
a sensu ois mebroz ~~et sic~~ 480

Et Spunitatio expellit humore illu q' e cau-
sa singultu a sba stomachi, Est m. sin-
gultus motus debilis nas^r mexpellendo sup-
fluitat^r notua in stomacho. 6: aphoriz:
aph 13 id tu ~~ita~~ pferi habes. 481:

q' tot signa mort^r hinc quot vite / in
q' fortiora s^r alijs, sunt a q' dominantibz
7 fortioribus iudicand^r 490

T. E. L. a. F. i. n. i. s.

Vuittenberge

1523

Julio

8

ENARRATIONES PVLCHRE IN Z. ²³

AVICENNE CANTICORUM PARTEM

J. M. Lector.

Practica ¶ que docet ordinē & modū opor-
 ti rem mediā, diuidit̄ aut in Duetam
 , dicitur in grece, que consistit in ordinando me-
 uiuendi p̄ res nō mōles, Et in sequenti
 Canticū que ¶ in corrigendo egrotō pharmaco
 Et in Xp̄p̄xiū que fit p̄ manū opo-
 nōne.

+ S̄: q̄ nō ē sana in ultimo / q̄ apud Ga-
 lenū Neutra dē, fieri n. p̄ ut sanum
 sit corpus in completionē egriū uero in
 compositionē aut in solutionis cōtinitate
 Anir: fen 2^a li: 1: 2

+ Qui morbus dē mala cōpositio / fit aut
 aut in figura aut cōtitate / nūcō aut
 situ. 3

Hyp: 3: aphoriz: aph: 4: 1
 it: 2: aphoriz: aph: 53: 2 4

Ois completio que multū huius in sua uirtute
 & uigore / debet suari similibz ut valida
 nō ualidis frigida frigidis ¶ si uero multū
 redur

reduci ab inequalitate ad equalitatem / tu utiq
e contrariis. Ut / Complectio q paulo calidi-
or e si mult mitigari e reduci ad
equalitatem frigida s' adhibenda Gal:
in Hippotexvii li: 3: Canone 44 / 5

Quarta prima p'ati e 7 equalis in aie-
re / nec nimis calida exis q' possit r'p'g
sua calidius aut subundig aut nimis
frigidu m redderet frigidig 7 albig
s' e remere in herbis Aethiopia aut
Seythia l'ntibg.

Perfecty aer e q' e minus a corrup-
tione

Gal: alias Quinta prima p'atis: scribit
Aur: hinc / quarta / p'no multu int' est:

Et hoc ratione frigiditatis montiu e
Septentrionis 6 7

Qui limi p'ati 7 equalis s' 9

Aromata q'p' d'nt q' odorata sunt amplex
uox tu ad odore / tu ad ea ex q' b'g odor
sentit. I: Cant: 122; 10

DE DIETA .:

In p̄scribendo modū edendi & potandi her
 prig cōsiderent̄ / primo ordo ar uires cōnectū
 reḡp̄ dici de q̄ Hyp: 1: aphorū: aph: 17, Sēcū
 temp̄g ut: 1: aphorū: aph: 13: 14: 7: 15: 18: Ter
 tio cōstructio / 2: ~~aphorū~~ ^{Reg: Apor:} aph: 22: Quarto
 hora, & Epid: aph: 1: Quinto riboz̄ delectatio
 Hyp: 2: aphorū: aph: 38, Sexto qualitas ribi / ut
 Hypo: 1: aphorū: aph: 15: & 4: Epid: aph: 14: Sep
 timo quantitas ribi quę aut parua est in ma
 gno nutrimento ut s̄ sua sordilia s̄ant magis
 in paruo nutrimento ut Lentus 7 4: Epidi
 aph: 21: Ultimo utrū sit facilis aut diffi
 lis digestio ut q̄ difficult̄ mastirant̄ aut
 rotundunt̄ difficillimę s̄ digestio 7 contra

ex arcto 7 uua aereba cōposita ribus cōfert
 in estate +
 5: aphorū: aph: 19: frigidit̄ inimicū neruis, ossibz̄ de
 tibz̄, rezebro 7 7
 24
 27

De Aqua

3: Reg: Apor: aph: 42:

ad id

q̄ si

Quod si mare copia modicum sanguinem hinc
bibat aqua multum futurum est ut ut sequatur
reus sompor aut dormitatio membrorum
ledit insup valde guttur $\overline{p}3$ $\overline{q}3$ 28

si nisi ut transferat ribum ab ore ad stomachum
adpellat. n. potus ab Hippo: ribum ferens, 29

Quia propter hoc quod infriigidaretur stomachus
etiam ribus suus natus in stomacho atque
adeo ruidus fieret 30

eo quod debilis et dispersus sit calor naturalis,
artificialis vero calor quod fit ex commotione
membrorum fortis est 31

DE VINO :

Vinum propter hoc quod debet ribum etiam nutrit et roborat,
et in Galieno in libro de anhelitu) vinum ad
calorem naturalem sicut oleum ad ignem.

Notet vero vinum rarissimo stomacho eo quod rarissime
penetret percutiatque nervos, notet ut perique
raro et raris.

quod rouscit in cholera cum eo ribo
Socuant hoc soli Itali adhibent ut per singulis mensibus
sibi euomere se rogant. per quod quod more feriat.

34

Mala granata, græce Punia dicunt, sunt quæ
arctosa q̄ frigida s̄ i siccā in 2.º dulcia uerò
q̄ q̄ frigida s̄ intra p̄z̄ humida in 1.º

Coronit, græce κορώνιον, a Sidone insigni Cre-
tinitate, q̄ s̄ gr̄a q̄ s̄ x̄p̄o uindæ q̄ s̄
Stratia q̄ albiora, p̄tremo Stratia.)
Mire r̄fortant p̄sentim assate, ~~et~~ r̄
pli: li: 10

Circumca infriigidat in secundo 35

Et uentositates q̄m̄ ex paruitate radidi
radicalis, Modiq̄ n̄q̄ calor in multo humi-
do n̄o digerit s̄ uer̄osar. 36

DE SOMNO

Somnus (ut dicit Auit:) ē reuersio sp̄s̄ aūtalis
a sensibz̄ ext̄ioribz̄ / affinit̄ aut̄ oēs op̄atōes
n̄ales fortiores / granitat̄ q̄q̄ sup̄fluḡ somniḡ
s̄ Epidi: aph: 34: FH 2: aphoriz: aph: 3:

Extinguit̄ longo somno calor n̄alis s̄
ignis suffocat̄ cineribz̄ multz̄ r̄oq̄no,
Calor corp̄is infriigidat̄ multz̄ uigilijs̄ s̄
frigidior̄ ignis reddī ex r̄otimo motu.

38

Facit. n.
Somnig

Fait. n. Somnus digerere ribi ut hyp: testat
 2: Regim: aut: aph: ultio 39

Nam in Somnus sit reuocatio sp̄g diuis ad
 interiora ad adiuuandū digestionē ribi, q̄si
 nullū adfuerit agit & opat̄ in alias su-
 p̄fluitatēs v̄n vapores mali fiunt / qui
 ad cerebrū ascendunt 40

DE EXERCITIO

Nō ultra sudorē exercendū ē corpus ut
 hyp: ait: 3: Epidi: aph: 4 Est autē exer-
 citiū aliud forte ut ambulare, manibꝫ
 laborare, ligna ferare & aliud mediocre
 ut equitare. Aliud vero leue ut portare
 in lectica ~~si de~~ In summa cautē hor-
 nū nisi moderatū in corpibꝫ nūc exi-
 git labore. 42

Finitis & terminis in exercitijs uery ē,
 ut corpus incipiat sudare: id q̄ ^{h̄m} malū
 h̄i qui mali quippiā ut febre & sentiant
 in se ferere solent, aut s̄g murere aut
 alioq̄ laborare donec sudor emanat. 44

utendum e mediocribus rebus rali
ditate e frigiditate in Vere : 51 :

Est n. albedo disgregatiua visus,
peptu nostt mulieru gang e sibir ponit^o p^o
quavis nigro uelamine qd tegat oculos / qd
liunt peptu e manutorgit / Itt Dio /
rides scribit q sit faurex, her Math: Sijluc
Ca: peptu.

* Oleu qn simpliciter ponit^o, ut scribit Medici
intelligi debet oleu oliuaz, rissen ol,
53

Sinapi validu e ad 4 fere gradus ideo nery
se e q etia oleu sig sit tale.
Aut in oleo rosmo aut rostorco.
54

+ si in instrumento ferreo usq du sanguis torrip
tus emanat absq ventosa .
55

+ qz in fixatione corpis dissolunt^o sup fluita
tus mali
56

Itt. Cu Suro pumg arebe / aut Citroniaz / maloz
granatoz / aut aretoz / qbz calor corpis ante
adgressu viney extinguatur .
57

Camphora

Camphora frigida in 3 gradu, amfen,

PONDERVM G^{ra} 71

Viginti grana ordei faciunt Scrupulū, Tres
Scrupuli faciunt Drachma, Otto Drachmę
faciunt Vnriā unā, Duodecim Vnrię librā
medicinale rōstituent, Sederim aut uncię
niile Sir aut signatę

Grana Hordei unū ̄ . i .

Scrupuli unę ̄ . i .

Drachma una 3 . i .

Vnria una 2 . i .

libra una 16 . i .

Semis ita β et 5 notati,

Herbe seu flores distribuuntę p manipulos, quare
manipulę q̄ntz manu rōtrineri ut adphēdi
pt. Signatę aut Sir. M. pugillo uero ē quantz tri-
bus digitis rōphēding, 6 notula ē . P. —

TROCHISCO: CAMPHORÆ

Trochiscus de Camphora sir fit Rp fot:
rosast 3 . 4 . / Spodei √ 3 . 2 . / Zandaloꝝ
citrimoꝝ 3 . 2 . / Croci 3 . 1 . / Liquiritię
3 . 2 . / Seminis ritulli / melonis / nuc=
moy

mory / murbita / Tragaganti / quini
 + Spiro ana 3.1. Zaccari tabarseth 7 The
 reniabin ana 3.3. / Fiant in Mugi
 lagine psily 7 aqua rosat Trobisi

SEMINA

remolliuiz Quatuor s^r Remolliuiz scia, Violaria
 Malua, Bis malua, Branra vesina, 7
 he in oibz Chystrubz scribitur? Dem
 frigida ^{o^o} scia frigida maiora, Melonis / Cit
 rulli, mormay, ^{scilicet} murbita, FH 4 s^r
 frigida ^{o^o} frigida minora ut Postulary seme
 lacture / Erdinig, Starioly, Sunt desig
 valida ^{o^o} scia 4 valida maiora ut Cimmi / pa
 valida ^{o^o} minora, ut Dauo / Apij / petroselin / 7
 pusi et Spagi 7 graminis

R. ADICES

dypos. xiiii^{na} Quinq, Jam s^r Radice, Diureticz, Radix
 apij / petroselin / pusi / Spagi / ar gra
 minis,

+ Zaccari tabarseth et a Regione, estq
 Zaccari albu puru,

- Anacardi

19
+ Theriacalem quod dicunt quod sit Mamma, aliq
vero testare id esse mel rorq albu lino
odore manny

71
Tres in lacte dies (3) si in sanguine stant,
Bis seni carne, tertiis mēbra figurant
p9 40 dies vita rapit hinc aīamq. 72
Cofule libu hyppo: de nā focty longe
utilis: 7 eundis: 72

Solem in mulieribz aordere matu, quod qris
ritta adpellat, quā sīz malitiosū humores
fluunt ex matrice in orificiū stomachi
piscariuntq, ibi desideriu variat & absur
datz rest ut terre carbonū luti argil
le 78 affertantq, sepe res aut acetosā aut
acribas 78 in quo rasu rōfortandū ē stro
marcus. 7 si nil obstat f uonitū e =
namandū 74

Dartili fructus s arborz palme Jattel hēnt
3re sē goo qōivis,
Femurqem ē validū in hinc 1 gradus, 7
sunt in serudo. 79

Karabe (3) p ~ sumū, electū vulgo
agstani

TROCHISCVS KARABE

Confectio Trochiscorum de Karabe secundum Masue
 sit $\bar{v}$, R $\bar{c}$ Karabe aureos sex / Cornu reini
 adusti, Gummi adusti, Coralli adusti, Tragacanthi
 Aratic, Hippoburistici, Balaustie, Mastice,
 Lactis, Papaveris nigri, Assi ana aureos .
 Thuris, Croci, Lycopij ana aureos . $\bar{v}$. β .

Abstrahunt autem per fluxum sanguinis, Debet
 autem administrari in aqua Blandaginis,
 sicut et in aqua pluviali stabilizata, quod
 dosis sit 3 . $\bar{i}$.

Aurei $\bar{v}$ pondus unius 3 & β .

TROCHISCVS MYRHE

Trochisci de Myrrha, q^{ue} apud Almasore
 m $\bar{e}$ stua quorundam, R $\bar{c}$ Myrrhe .3 . $\bar{3}$.
 lupinorum bene tritorum 3 . $\bar{5}$. / foliorum Rutę
 mentastri, Pulegij, Cimini, Rubę hirs
 totę, asę fatidę, Cerapini, oppoponari
 ana 3 . $\bar{3}$. fiant Trochisci pondere 3 . $\bar{2}$.
 Sumantur in aqua decoctionis seminis
 Juniperi .

Secundina e pammirulo in quo est in-
voluto infans in matrice

Kyran = gummi rubri arboris Math: 5 ghuat:

Sauina calida 7 sira in 3 adu,

Sulphur calidum 7 sira in 4 ghu.

: 82 :

Ungat puz tu oleo rosarum aut myrtino
aut de salinibz aut tu aqua in q sunt de-
porta mala rytomia.

87

Urus, exsiccator gze, calidum in 7 sira in 2
ey vitz e solidare in carne abstergere

Liquiritia, puz gze = dulcis radix
Pl: li: 11 dicit liquiritia 7 sira 7 fenna aliq:
din propellere,

92

P naves in expellit superfluitas anterioris
rebrt partu in oco sensu pcedunt

93

Est in robora calida 7 sira qbz resistit frigidi-
tati semu ac humiditati

101

Si quis sciat sibi imminere mala tu futuro
tpe is met hor ipz anteq tpy ueniat sip
multi s q tu sani fuerint in Vere egrotare et
aridit in Autumno: Hip: aph: 3 li: aph: 1: 234

: 100

in uere

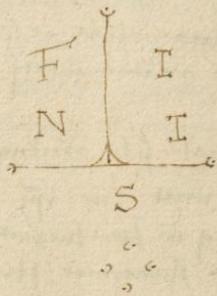
interi ipsi rebus intere pcedente morbi, qd
 usus eras pnti tpe morbi

107

si quo malo adfectu e membrum aliquod
 hincare, ut si stomachus solg laboraret dis
 uxorice aut calida aut frigida inter
 membrum, har cura, qua solet curari hor
 hincare membrum s3 stomachus, 108

auferat causa que esset idonea 7 para
 ta sunt facere morbu, ut si uideat signa
 abundant melancolicis aut aliorum humo
 rum futurus eet morbu melancolicis aut
 qspia subtrahenda e nunc hor supfluitas per
 humorum frigida adueniat morbu s3 de
 ter p resens e. + Cant: 349 recipio
 signa humorum dñij.

109

IN Phaz
 maruist

IN PHARMAKEUTIKHN PARTEM TERTIAM
SANTICORÆ DNÏ AVICENNÆ
SCHOLIA PRIORIS M. MAGENS:
σὺν ἀγαθῷ τῷΧΗ :

De operationibus medicinarum

Quæ medicinarum simplices sunt operationes et vires
necessales et particulares et operationes quæ sitas sunt
operationibus universalibus. **OPERATIONES** Universa-
les sunt: Calefacere, Infriigidare, Humectare
et Exsiccare. **Calefactiva** vero medicina alias
operationes sunt prouis, quæ sunt, Calefacere, Subtilizare,
resolvere, abstergere, exsiccare, exaspere, asperum
mollificare, maturare, digerere, incidere, dis-
siperare, viscositates frangere, attrahere, mō-
siccare, rubrificare, purgare, farcere, ulcere,
torquere, torremare, putrefacere, rauterizare
et exoriare. **Infriigidativa** itidem alias sunt opera-
tiones, Confortare, reprobare, ingrossare,
Crudum reddere, Stupescere. **Humectativa**
vero hec opera sunt. Inflare, lanare, Sordidum
farcere, lubrificare, planare. **Desiccative**
medicinarum virtutes sunt, Expressere, Fortitudo-
re, opilare, Conglutinare, Consolidare, Carnis

generare

Simples
medicinarum
nae quæ
ubi una
in res
et coluntur
a. 75

+
inodiva
sarcinosa
hinc

II Generare / sigillare. OPERACIONES Partium
libres s^u q^u pluresq^{ue} res singulare quoddam in
uament^u h^{ab}ent ad motu^m particulare ut per
nia ad Epilepsia, Enduicia ut aliq^u scribunt
ad pleuresim, Liquiritia ad tussim,

III. OPERATIOES q^u s^unt Similes Vniuersalibz s^unt
Pronatare urina^m seu sudore^m & euacuare

1. Euacuatio aut fit: 3: p^{ro}pue modis, Adtracta
q^u medicina a p^{ro}prietate euacuat hum^o
humore^m ad que^m respectu^m h^{ab}et, Si^u plagne
h^{ab}et p^{ro}prietate qua^m h^{ab}et ad feru^m adtractib^u
um, ut Stannonga a p^{ro}prietate ^{adtractib^u} purgat
2. Cholera. Comprimedo ut q^u medicina
retinet humorem q^u expellendus est, & p^{ro}primi
intestina p^{ro} eaq^u cu^m expellit ut Mirabolam^u
absinthiu^m &c. Lubrificando ut q^u subrius
reddit vias q^u expellendy humor est
ut Cassia fistula, Buena,
3. Prima virtus est q^u sympta aut ralesant aut fu
gulant medicina. Secunda virtus est q^u p^{ro}
hor q^u ralesant otia^m aut adpit aut mollificat
s^u distu^m est. Tertia virtus est q^u p^{ro} hor q^u
vniue^{rs}

Univ[er]sate in roge furit opatione, etia[m] spe-
 riale quand[am] h[ab]et opatione in aliquo morbo
 determinato. Ut Endivia (in Fygidat / 2 agit)
 3 h[ab]et respectu ad pleuresim singulare

Melino e[st] mediu[m] Sanguis p[er] u[er]s[us] 7 plebtho-
 morbu[m] ribe p[er]lor[um] m[us] purgato
 uno curare si m[us] Cholera 7 seressu
 aliqua via fieri p[ot]t. Metastrolu[m] 7 seressu 7 uina.

Mathews Siluatic[us] Daren scripsit, e[st] aut[em] podg[us]
 unig[us] diarrhoe[ae] aut paulo minor[us],

Rizat e[st] pond[us] 3 5:

Herast rois Stamonoe[rum] dosis apud nestru-
 rios a gramis: 5. usq[ue] ad: 10.

Stamonea planta e[st] multos h[ab]et ramos ex
 una radice, ut dicit Scriapio, talida 7 sita
 e[st] in 3 q[ua]dr[ant]e, Rectificat[ur] in rebus frigidis
 que extinguunt eius acritate[m] ut s[un]t ^{si b[on]a} Nempar
 7 Mastix / Cydonia 7

Alou[is] sublimis medicina e[st] ro[rum] p[er]lectio talida
 e[st] in 2 q[ua]dr[ant]e / sita in 3, Solidu[m] e[st] h[ab]et quib[us]
 sexagim[us] e[st] aut[em] drachma una 7 fons,

Salatruy

Saladinus

Si Solidu q̄r 1200 drachmas dividialis
esayov solido differt in noie solo

+ Cū his 3 n. arguit lubrificatioꝝ ⁊ partium
emis mundatꝝ fit abstercio

Bdellium Gummi e arbor nasent in Arab. P^{ro}
Syluat: ⁊ Dragaganthi Gummi itis e frigidum
⁊ humidu. Addit ut uigore ⁊ p̄andi uigore
sp̄s aromaticꝝ ut mares / nux muscata / mu
momu / Spiramentu / Catanaꝝ aromaticꝝ / Cebete
mastice / Cassioptali ⁊

Mirabolanoꝝ 4 sp̄s s̄ / nasuntꝝ n. ex
uasis arboribꝝ in India ex̄tibꝝ Mehu ⁊
Mars: Syluat: Citring / Thebulꝝ / Bellierꝝ
Embling / Indꝝ, oco frigidu sunt in p̄o
siti in 2 d: Frigida aut uicꝝ Citinot e n
fortare stoncarbū ⁊ purgant r̄p̄imēdo,

Viole frugide s̄ ⁊ humide in 1 d ⁊ s̄ sol
uentes nāꝝ r̄feruntꝝ inflamatioꝝ

Cassia fistula e medicina sine nonumato pur
gant ut Mesue ait, h̄p̄ate caliditate humidu
in 1 d purgat aut lubrificando.

Tamarindi

Tamarindus, dactili acetosi teste mesue ex fructibus
 hinc palmarii sylvestri in India frigidis
 simi in 2 d

7

Danit e pondus sex g ordei 7 s^m aliquos
 3 granos in

De rolloquintida

Dulcis narcobita 7 esui apta a g^o xoloruvitae
 her frugida 7 humidat e in 2... g / eij sentie

e unta ex A: frigidis maioribus, her horte-
 sis narcobita e, Amara aut 7 medita re-

narcobita ag^o xoloruvitae: id e: uorata ralde 7
 sine reflexiois in 3 g xoloruvitae: id e: di: id e:

Quod pling rancem Barbare her dactili part^o g^o
 pemi dicit medij latini reddita e uty 1: dacti:
 pulpa uorant 7 e id in 3 debent ee uera uoluntati.
 q sub rancie testa e.)

De Curumese

Curumis, o^o d^o g^o, Curumem alij aliud
 no h^o qd in Melonib d^ore, atq uero
 Citrulli, Petra q πεπορευ uorant 7 Cu-
 rumeses Indi, qui o^o figura 7 magni-
 tudine t^o distant, na alij ranc^o oblongio-
 reb s^o, o^o frugide n^o s^o, Est aut
 adhr vna Curumese geny, qd agrestil

g^o

refert. n.
ab sp. oi. pla.
fahoe 7 msa

de et Curmice asining solo frustu diffe
ab hortensi rummura totq amarg^o rali
7 siog in 3 §) Ex eius ~~frustu~~ frustu fit
succus que Elaterium, elatropion, adpellant
qd miza 7 atterrima purgandi vim ht /
ei 7 oio sortitu est / na dr. auo elav
trahere seu pellere qsi sit latine expul
iu / quod tu Gaia in Theophrasti
his molens rocy verbi sz sequi ex quo
flexa vox ^o Agitatum uocant, sed hoc
latinis auaribz multo intertig e qd Elate
De hoc uero plura apud Plinium inuenio
nampe libro uigesimo / capite primo e
secundo

8

De salis specibz pli: li: 31: ra: 74: Est aut Sal
Usuale, qd apud medicos sal Masse ut
nis dr, raliud 7 sumi in 3 §) Deiu e sal
gemma / aliud qd Sal Indu dr qd scribu
e in colore salis 7 dulcedine mellis, qd
Sal Armoniam qd in armenia reperit
deniq Altoni qd fit de herba Kali ut
Vfno dicta sz qd scribit Mars: Syluat:

Sal

phil. 31. ra: 10:

Sal q^o nitri validu & sicut in 2° A^c
 ἄποβιτρον & spuma vitæ ~~est~~ Est ia
 sal petri ut petrosu

Thurbitis valid: & sicut in 3: restitatio eig
 fit in oleo amygdalot & radice & ligno
 utrinus / dosis eig e a 3. 1 usq ad 2 / fortis
 firatp eig opatio in Zingibere

9

Agaric resat ut fungo & arboribz sal: in 1:
 sicut in 2: purgat aut phlegma

Credo qd n^o est granu qd de Regiū aut
 Kerfa seu Catobutia scribunt in oco in Ale-
 sue in math: sylvat: qd magis mod^o extra-
 hat flegma / dery Solutiuis hie Amica
 logh Mesue in ra: Albenesur, Math:
 Sylvat: de Katabutia:

10

nocegio & malus has
 binus plerūq; Espona
 ostendit.

Tabula Solutiua simpli-
 in Cholera luo 2

Aloe / Scamonea, absinthiu, lupulus,
 mirabolani ritini, esula, suog rosaf,
 Cassia fistula, pruna, manna, Phlomis rinda,

aa

Aqua rasci / Eupatoriū / Acharastarū / fenum
hære / fureū violatū,

Catharaguo phleg: solutivum
Simplivū

Thurbitis, agaricū, colorinnis, ractharum
mirabolani Arabuli / ritum / emblicū / indi & Belli
Sal gemma / strados, euorbiū, Squilla, raba
marina, polū, Sarcocolla, uctra, piper,
Jopos, Aristolotria, Belleborus, polipodū
Pyrætrū, Scrapinū, Centaurea, rutum
aspiring, Hermodactily, asarū, Zingibere
rotū.

Melantrolia purgantia
her si

Lapis lassuti, lapis armens, polipodū,
esula, rassa fistula, epitling, Cappadocia
Calamitū montanū, foetia sena, fenum
hære, Buglossa, qm magis digestiva e qm
gatina.

eis
spec

Δαφνοειδίο Latine Laureola Arabice Meschedū

folia
lauro

folia laurei sitia ut un' 7to e, ciguis
 e ralefariendi, aduicidi, exaffandi, pue-
 fandi phlegma, facit ege virtus e, 7
 7 Chromelcar, Xameleas, qua alias he-
 rartiu et Podelupai aut roneos ~~par~~
 revidiois uorant, fapini oleastellu, Xame-
 dafrau aut Dioscorides dixit uorari a la-
 tinis laureola, qua medici sigillu solo-
 monis adpellant Cosule plinio sup has
 herbas.

Euforbium cal: 7 sit: in 4 7 7 7 7 7 7 7
 Huius sp: pl: li: 25: ra: 7 .?

Tithimalus, Τιθυμάλδος, latine lartana et
 lartura rapina, Septe tithimali spes
 1. Charazias, q mafuly ee putato 7 seme
 in melle decoctum ad ~~catarrha~~ epidulas
 bonu e, un' 7 indothi medici latabuzio
 uorantur itaq folia sitia folijs oliuz un'
 Xameleia in fina oliua de gris, 2 sp:
 Myrsintē, 3 catalius, 4 helioscopiu, 4
 Sypparissu q p sitiantuz folioz impressi,
 6 πλατίφυλλον et Chorymbite uorant et

cha

etia Amigdalite, 7 dendroides a de
Spov arbor 7 sicut sicut arborum. Or
illaz mistus e valida 7 sic: in 4
Centauria utraq; tal: 7 sic: in 2

11

Mytha planta e frig: in principio 2
in 3 7 e ueteri constituta q; reba
Sumbars planta e nascent in locis saxo
frig: in 2 sic: in 3:

Berberis fructuosa, semina parua
hinc folia aruleata 7 extremitates
rem baros rotundas frig: 7 sic: in
ne 3 7 reperit valde 7 cholera
et fluxu superfluo

oreopias e
no quale ad
fures ois me
ralloot

Fex ferri - proiaferri - squama ferri
qua fabri ferrarij de formatib; capiunt
frig: 7 sicut: naz lit

Aratia semina 7 semine ferre lentius
autumno colligit et suoy in siccitate
sate in sole atq; usui resuato frig: 7 sic:

colocynth
ros

Corally frig: 7 sic: in 2 alby frig: e ruber
7 rubig sic: albo

luto

Luti amari e boly armeng frug: 7
sit: in secundo egl: virtute e terra
sigillata, Rumex oleosus genus Malis:
Sylvar: dicit id e lappatin acuti, Auer-
rois inqt qd sit frug: in 2: sit: in 3:

10
p pappi glandiu infligit rotire exm
infra glandes e frug: 7 sit: sit cha
galla inatura arboris qm frug: e in 2
sira in 3.) Sanguis draconis e sirus
plante egl: nois frug: 7 sit: in 3 que roglu
huat vulnera.) Callia mustata e ro-
ferto qd q itig stiptora virtut: hie qreca
hic Auer: numerat int stiptora cy ro-
ferto hie apud Alesue 7 Nicola:

Balausta flor mali gramati e frug: in
sine 1: sit: in 2:) Spodiū qda dicit
qd sit ebur robuste lapini dicit spondiu
frug: in 2 / sit: in 3) Auellana indria
e furtu. sitis nup mustate in quita-
te 7 colore ut in ea sit ruga ut vine =
frug: e 7 fortit stiptat, Coriandru frug:
in sine: 1 usq: ad 2: 7 sit: in 2. Folium e
herba nasens in India sine radice miti
eg: sitis virtut: spite tal: in 2 / sit: in 3

kerelstrani

Balausta
alias

quā ob rāz dixit Avic: eā debere miseri
ri p'tragine q̄ ē fug: 7 sira in 2
17

Ribes ē planta ferens grana fug: 7
sira 3: Vulgo sicut Johano triblin)
18

Spontiorum Conditio ^{De ma} sicut Spontior, Latine radiola seu
lamaria pli: li: 19: ra: 3: ad randoē 7 melle
ne lomat scrutij sicut usō fuisse antiquis
ait 7 li: 24: ra: 11: nity 19 ē valida 7
sira in 4 0, Thus Ἀβανος, rali: in 3 sira
Piper ē aliud μακρον, aliud μελον, aliud
λεωκον οἷα rali: 7 sira partu
in 3 partu: 4 0. Cardamomu rali:
7 sira: in 1 I
19

νιλοσaffra καπταμοσ = Cory hortulana rali: in 1 sira
in 2 0, Menta οἷε ἡδυσμοσ = sira
ni odor, rzuomint rali: 7 sira: in 2 .

Equinanti, Latine palea cameloz, rali:
oral: 7 sira: in 2. Κιννάμοσων

rali: in 3 0. ^{Staphisagria} Sagittaria q̄ Latine alia
pedicularia et granu rapit et passula m
fana et rosa neg dē rali: 7 sira: in 3

Cappaz (Kapria tur) rali: 7 sira: in 2
20

Centonia planta ē magnitudinis absinthii
7 ē sicut absinthii sicut vinu misfinedi us
med

καλέσθαι α
το τανγδαο π
νιτ

mes & tuberosi sit ab similitudine valid: &
sit: 3. Vicia tal: in prin: 3 | sit: in 2.
Mellissa et vitaria, que melicose ferunt,
valid: & sit: in 2. Storaq alia ligda e
alia sita alia ralanista tal: in 2 sit: in 1
Ambra spuma reti e sit: quosq e fuit
ty arborz sub mari recsunt, vel qu
ni tal: in 2 sit: in 1 & gratiss odorib.

21

Aronus, qui dicitur rous, tal: & sit: in 2
Melliloti, sicut flos, od mane pulg tal: &
sit: in 1. Cuscuta, mille fide, valida
& sita in secundo gradu, Zovvibep inter

22

Paeonia alia e mascul: alia feia, Mascul
radices snt albas & grossas ut digitus,
feia snt radice in ptinas partes divisa
& ramos utraq, tal: & sit: vehementer
epilepsia pripue valet. Latta paully
Egineta dixit qd sit quini mictur bre
be site boni odorz valid: & sit: Rhabar
baru valid: in 2. que p̄asap̄ap̄or ma
dix barbara

23

Ladani e humiditas pedens in pytis
rapress seu barde carz qu snt papum ab
herba lada dicta qua mucroni in Cypro
scribunt pli: vi: 12. ra: 18. Marz: sylvest.
rapete de Gissa tal: in finel: sit: in 2.)

30 89

Baccæ lauri - grana lauri q̄ rali: s̄ 2
folys 7 rortice naxa in 3 s̄ sit q̄ q̄ eos
Amicos herba rali: 7 sit. in 3: - 24
ometa rali in fine 3 s̄ sit. in 2 p̄m̄
Catapulta grana rali s̄ p̄sa solis rali:
Alonna scribit ea q̄re ex p̄y d̄ni q̄ p̄
oleū r̄p̄imū r̄p̄osa n̄st̄y h̄t ex p̄
7 fr̄ig: s̄t r̄p̄ata Anacois ait q̄ sit rali:
7 sita in 3 alit̄ Anit. 7 n̄ars: s̄yluat:
Rubea n̄st̄y c̄e r̄p̄no q̄ q̄re ep̄ud̄p̄o
Sarc̄ d̄i f̄leb̄ h̄nt rali: 7 sit. in 2

25

Bassū latine marubiū rali: 7 sit. in 2
Sagapinnū = serapinnū quini c̄ rali: 7 sit. in 3
Aroscum rali 7 sit in 3.

26

Carmi semē rali: 7 sit. in 3
Cymimū rali: 7 sit. in 3 vide Mars. s̄yl:
Apit̄, oēdivor q̄re, aliud hortēse aliud
n̄ro r̄p̄est̄e oīa rali: 7 sit. s̄ 2

Spira, Sāxio, alia nardi alia p̄na
3. Romana seu Celtica vocat̄ Nard
Capillus n̄n̄ez̄ p̄ol̄ōp̄oixov ut al̄v̄o
(murrut̄ta) max̄iaḡ d̄f̄r̄adi n̄st̄y h̄t

Sabinia

Saturcia, Aym bpe, pffer brut valida
7 sita in rectio gradu.

Darsisaan

Darsaa latine arbor granati sylustep
ral: in 1 / sit: in 2 usq ad 30 28 =

Celidonia a xelidovito hincudity inue=
ta e ral: 7 sit: in 3

Pix gre scologoric, ral: in 2 sit: in 1
bert

Albita aium esca pite liq d bilbos
ral 7 sit in 3 plats: syluat: ral: 7 sit: in 2
balsannus arbor lignu ral: 7 sit: in 2
29

Calizita Aucaoris dicit qd sit: ral: in 1 aut 2
30

Alfa fetida refulescens valida: 31

Se aut e9 immutatio sensu pripitp m
lesione sed no destruit e in gradu
Tertio 32

His farina e ma=
matura

Galbanu gum e res plume sitis ferule at=
rattium dissolut: maturat: ral: 3 humi: 1)
aypuxarov e liquor ferule, gre vcepinos,
ditz:) 37

caulmos ha
rena

Espe marini : nariusus Martz. Syluat:
Quinta herba a quibus dicitur frim-
ra mass: Syluat:

Faba lupina planta fetis e lullebo: nig:
40

Bezaar e lapis viridis: quales to ven-
nera ut n. sm abrahm di vichy ut
oe r. attrahat 7 expellat venenam
Mars: Syluat: eos Cap:
51

Medicine vichy tertiaty s^o q sine ralo-
re manifesto minuit seu frangit
lapide renu a cast raloze e in i^o

Cofule Adag. ut Asparagus frutex ab asperitate vobit
7 pli: 7 gre 7 latine sic vocato
53

Styfa e balmu acru
Crima ^{qd vultu imitit} Siringa die spru
pehana ^{do vultu ma am}

Siringa mptz e p quod imitit d^o
qd in virga id aut qd imitit p
7 Siringa imitio vocato

Magdaleones s^o pharmaca q in rasi
mule vt Sinanoli adhibet^o

Collim e id qd oculis imitit p
Sarcollatio e ven ma am sac^o mas

Traga

29
Traga e resilio seu mixtura pulve-
ru sola. Postano tritura cum Tijet:

: 58:

1 B Nam in dya accidentia plerumque phle-
botomia ut e Stomachi debilitas &
Synopsis seu debilitas spirituum: 72

2 A Si sanguis autem e quantitate sua phlebotomiz-
anda euacuanda e si uero non corruptus e
quantitate sua pharmaco e euacuanda
implexit his aut sub euacuatioe
phlebotomia: 71

Et e etas secunda & tertia.
1 B No est phlebotomizanda nisi qd auctus
e aut aliq necessitas rogerit. 72

πρωχρετω & ad uisus deriuo ut si
humor e in capite & qui deriuat
ad uisus est alio

αυτοαυτω traho ad contraria parte ut
dolor qd e in capite trahat pedes &c.

vide hypor: 5 aph: 51 §.
Si etia in supfluo fluxu sanguinis
naris dextre adponit nictosa ad epar
naris aut sinistra ad splene

73

$\frac{2}{3}$ unguis παρωρυχία δε. Est et alij morbo
 unguis et ore πλερύχειον δε et
 utiq; qd sit nira ungue / quosq;
 itaq; noluerit en implere hor
 loco, Vnque

Moru e apogema qddy ulcerosum
 fitz in sanie, 87

omorbo febrz totum ex sanguine
 gñata / Ore a oiv et exo et totum to
 tincro in hat phlebotometa ad simpti.
 90

hor apogema formita ambulatio et
 hinc in aut ambulat in roge fitz
 ex cholera rubea et? 94

panizium e apogema talidu in late
 re unguis exns in amplo dolore et
 inquietudine 96

Blisi ardire amor hercos de et e quis
 inmodiq; amor et desideriu inmale ca
 ga aliqd qd omz hnd existat / sine par
 ella et tale aliqd j. 97

Dubaillet et dubellet e apostema qua
ia collectioz 7 sania ferit 100

C
L
L
L

S
L
L
L
L

AD R. V. A. T. A.

AD QUARTAM PARTICULAM

CANTICORUM AVICEN: r chirurgica

Venerunt partim sunt pulsabiles ut
arterie & car. Anir: maiores vocat,
& no pulsabiles et gete & he ex pul-
mone s' h'as minores vocant
ex his solo he q' a pulmone ven-
iunt in (solutio) reliq' q' a corde
eunt no it'

1

Venerunt no pulsabiles s'z in q'by saquis
e s' q' in d'nto & ap'unt, s' q' li-
gante & in parte s' q' strante s' t'are
reie s'z in q'by e s'q' vitalis q' e
tia nene pulsabiles d'nt q'm he q'm in
adunt q'et cast rotinuu motu ite-
cu solidari no pnt, fitq' morbo in
q' mater sanguinis d' teste Aver-
roce

2

Quia hec vena colligantia h'c m
venis rapit & m venis cordis seu
perforz, q' d' ch' Mediana d'z,

3

He die uenae Basiliare inferiores uenae
runtur sicut sunt basilaria affellare

6
Lépio = Squama hinc lepra dicitur sicut
aliquos / quibus a Lepore deducuntur

11
Est aliquid delecti raris nra infra
uenas pulsabiles sicut qd adyrie eas non
possunt sicut uenas non pulsabiles in
dium eas et sequestrant omni et sicut
ligantur eas primo in filo de serice
omnes eis extrimitates et latera et
sequitur in dimum et diuidium ea omni
Verum hinc mos abolety nunt e.

15
Quoniam sicut materia hinc ultra et uariolam
resistit in cute corporis
Stratificatio sicut sicut
cauterisatio sicut sicut in ferro igne

17
Sicut quoniam in dimum adhaere et dimum
tere sanguine ab una parte corporis
aliam sicut quoniam uicose ponit sub manu

in supfluo fluxu menstruorum aut
ad epar et splene in sanguinis natu
fluxu

18

Intellexit q̄ imp̄du fiat adpositio
uentose sine scarificatione in igne / Sit
q̄n fiat adpositio uentose ad consumēd
uentositatis dolores tū in stomacho tū
etiā in intestinis quāntes ⁊ ad tale
facienda membra in frigidata

19

Clauis, uirgo gr̄e, ē rotunda forma toru
suis rallus candidus ranoq̄ rapiti
similis p̄cipue ⁊ in digitis ⁊ in pedib
q̄ nascunt̄ in dolor fit ⁊ in ressus
impedimentū

Altazar apostema in palpebr̄ esse scri
bit Auerrois

20

P Basilia uult h̄are nasi rone
quānt̄ sicut capiti plurim̄ pedu
sunt polypo aut porcellino.

21

In q̄n mamillis mulier̄ assimilant̄
uicis pectora absceda s̄. Varicos s̄
uene grosse adparato in libis plene

Humoribus

Humoribus grossis et melancho-
licis Boasfar e raro r̄ nāz curta in sup̄
rie seu ore ani 25

Noasfar e fistula circa labia et tunica
duras q̄ sine inrosione nō curatur
q̄ proquadine int̄fluxit Cyrbū inter
sima regent̄ de s̄melaib̄, in r̄dū
26

Vena madan e morbus qui uena in
tibis aut alijs in loco n̄ripit egredi
foras nec cessat sit exire a torpe et
augere 27

Tusca e apogema durū oculi p̄tior
Satura e immersatio palpebrarū
Tusca e unguis

Ruptura umbilici fit ex intestinis an
t̄ro 29

~~Phlogistis~~ r̄nterio ad sistendū fluxū
Sanguinis ab arterijs aut ab alijs
uenis indicibz nō cessat fluxus q̄ ad
phlogistis et usū medicinale.

32

Emorragia

Emorrhagia ab aëria & sanguis &
 p̄sū & fluo ac aëthē deductio, tr.

Cancerini a scaba tr & uro

32

Grando etiā debet p̄forari, Est aut
 oculorū malū, ut scribit Averrois,
 & s̄ pustule ut notē q̄d grandinis
 grani s̄tes

p̄ Aquā rapit̄ inf^{xii} humiditates
 q̄ ḡnant̄ in Tumor rapit̄ p̄uorū

34

Εδρωμένη = Hernia aqua, est q̄
 humiditas q̄d fluit in foetu = s̄ant̄
 ut illū in q̄ testiculi r̄cent
 σαρκωμένη = Hernia carnoza

35

FINIS ōīz EXPOSITIONVM
 in 4 partibus Cantic
 orū Avicennæ

Restore Io: p̄ M Ioan =
 n̄ Ma: Suerfeger

ge
 büchlin.

V: 15 27 V:

IN I PRONOST: HYPOCR: X^o Acta

Aug: 515 pzetij

Tametsi signora plura sunt q^{na} / Nobiliora
in se p^{ro}gnostica, q^{uod} futura in egrotudine
p^{ro}gnostare possunt, de q^{uod} Hypocri: in istis

3 li: p^{ri}ncipue actus e, v^{er}u^m etia^m noⁿ indit

Demonstrativa h^{ab}et, Na^m q^{uod} si Demonstrativa 7 rest
si p^{re}sentiu^m si^{cut} Hernia intestinat fissura
sup^{er}har^{um} / Sinopis mortu^m cordis indicat,

Rememorativa Quod si Rememorativa 7 p^{re}sentiu^m
si^{cut} ut Urina h^{ab}et filos 7 ramos p^{ri}ncip
to^m roitu^m p^{ro}gnostice sy^{nt} ut ait Avic: 20:
3:4. ca: 9 7 h^{ab}et signa tangit Hypocri:

P^{ro}gnostica P^{ro}gnost: 11: Quod vero p^{ro}gnostica 7 futu
ra sunt, ut labij motio vomitu^m in
dicat futuru^m, Color rubeg adparet fluxu^m
sanguinis nariu^m, Digestio wine in
die 4 Crisis in 7 indicat ut ait
Hypocri: 4 ap^{er} 21:2

1
2
3
Triplex q^{uod}te Signora gen^{er}ae Gal: 1: t^{er}ti^o
reprobat^{ur} asserit, na^m nonnulla reudat^{ur}, ne
nulla rationis si^{cut} q^{uod}ta ab exantib^{us} petunt^{ur}
ut ab alui excrementis si^{cut} morbo e in
pectore, ab Urinis aut si^{cut} morbo e in
venis, De q^{uod} ob^{er}g in 2 p^{ro}gnost copio
sig ageta, Alteru^m gen^{er}is signora e q^{uod}
nonnulla salut^{is}, nonnulla vero mort^{is}
sunt, que a dispo^{si}tiona

totius

totiq; orp̄is petunt̄ 7 ab op̄ationib; de
 q̄b; in primo p̄nost: 7 ab his q̄ exē
 tia sequunt̄ de q̄b; in 2 p̄n:
 Tertiu aut 7 aliud gen; qd̄ Crisi adiar̄t
 ad qd̄ liḡ nonnulla ex alijs: 2: signat̄
 ḡnib; valeant l̄t̄ in p̄p̄iu 7 p̄p̄iu
 gen; de q̄ in 3 p̄nost: copiose habet̄:
 7 Gal: 3 Criscū ra: 2: 7 Hyppor: 2 Reg:
 Ant: 47: 7 2 a Cap: 12 R̄.

Subitas q̄ in morbis trās mutationes q̄s
 Crisim sine iudiciū uocant; si uelis p̄no
 strare necessario tibi I p̄ncipiū 7 a seors;
 ar stat; h̄c p̄gnitionē, nā Medici Hyppor
 trahra. arte digni ē offitū futurū sta
 tū prognosticare tū oīs uirt; rōnes ad q̄s
 statū inspiciens insituat, ead; rōne p̄ncipiū
 morbi atq; augmentū nō ubi iā p̄feta
 s̄ 7 multo an̄sa p̄statat agnoscere. quā
 p̄gnitionē adseq̄z ex equitudois forma
 7 omni t̄p̄e 7 circuitū p̄portioē atq; etiā
 ex mox adparentib; / de q̄b; Hyppo: 1 cap:
 12: Nā quādiū nō adparēt uel h̄iū
 digestiois tā diu morby ē in p̄ncipiū
 qd̄ Hyppor: 1 cap: 22 7 24 affirmat / 7
 Gal: 1 Criscū, cū uero digestio incipit 7 p̄
 gradit̄ 7 ab̄tia maiora sunt in auḡ
 m̄to 7 equitudo, q̄ tū ex̄siste rōta
 sunt 7 am̄ta s̄ in sumo in statu ē
 7 equitudo, in 1° tū copiosa fit emanatio
 morby

morbis destinari incipit: ~

① *to* morbis aut *e* longus aut *e* brevis
Brevis, que nos acuta vocamus, Cuius

Solet terminari, Longa vero paulatim
sumit, na *Secund* Gale: 3 xpior^u ra: 16 p
morbis mutatione dicit, ut n. subito ad sanitatem
veniunt, et moriuntur subito, et paulatim: Hic
utruq; contingit et mixtum. Quas mutationes
Crisim tot^u naie adpellare possumus, proprie t^o
solu mutatione subito ad sanitatem Crisim voca
mus qz Crises alie ineferte alie male.

De acuta ergo morbis Hipp: in li: pnost: aut qst
Hic e in 14 die infra Hyp: sma? 2 apb: 24:
7 de hijs q ex acuta fiunt qst Hic e 40 die
sib^u hyp: 1 pnost: 7 7 4 apb: 36. 7 Galeng in
Cometo 2. 1 pnosticum

A dispositione Capitis ordit^u 7 dispositione totius
corpis, ut Gale. A capite ossis na 7 hoc est
totius corporis na est.

- 8 -

³ ⁴ ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷
Anus acutus sit ppter calorem valis 7 in
p^ont^u n^ostru^m anathem^u. 2 tunc debilitate, tortuosus fit ppter spas
sis spasmus ex
manione 2
mortalit^u
magna renore 7 rhasis uisat^u opi
4 latione, no stermitas motu fit ppter
5 debilitate sensu, fluxu aque ritima fit
ppter retentio uirtut^u defectu, p^ossu na
6 emittens sanguine fit ppter p^ofundat^u
one sanguinis in interiorib^u, p^ossu
7 mundificatione frustra fit ppter uir^u

not^u

noti mebroff repletionē

9

disposi-
nes
aloz
gilantū

In oculis vigilantū considerantē
 profunditas et firmitas ut hinc fletū aph:
 cū lunā effugiunt, pariterque, quā-
 tas, prominentia, color mutatus, lippi-
 tudo, instabilitas, tremuli, et hor oia
 in aph: 13, et marisio palpebrarū et hor
 in aph: 15: Firmitudo institū et hor
 Epid: aph: ultio. In oculis vero dormi-
 entū consideratū adparentia albedinis
 et hor aph: 14:

Causa oīz illorū ē uasometria equitudo
 et maxie in principio aritoff ma-
 broff adparent na et textū Hyper: de
 principio intelligit

10

Et si lunā effugerint et hor debi-
 litat uirtut uisibilis sine lesione in-
 strumēti. Nolentēsq; et hor defectū
 uirtut notentur ut 4 et Cap: 52: et I epi-
 dimiaff 15: et 8 epid: 12: Atq; foras.
 et hor rasiu neuroz. Et uerū et hor et hor
 omninoz, ratorū nālis extintioz. et hor
 pitudinē et hor indigestione ubi

13

Mediorū se pō nāz et hor et hor deside-
 rara debet et hor aridens sit et hor
 debilitat uirtut mouent palpebrarū
 et hor oia sunt et hor spasmū et rator
 et extintioz

14

15

Derubitu boni describit / nā oīa illa
 significant bonitatem virtutē q̄ tolleret
 corp̄q̄ sicut humiditates corp̄is nā
 nō esse exsiccata / nā oīs nimia ex
 siccatio in morbis acutis mortis signū
 est / hoc q̄ Hippoc: in aph. testat̄ ē
 ubi dicit Melig ē fieri febre in spe
 mo q̄ spasmodū in febre 16

Antracina 3^a 4ta part: 1. ca: 17:
 Antracina & Carboracina Arabico nōne
 Alchorin vocat, quare nulla dicitur
 ipse mixt Carboracina & antracina ponit
 quōd oēs alij doctores, Nā Gemilis
 Thsing, Petrus de laernata & Vigo
 Carboracina & antracina solū 3° magis
 & minus differre dicunt, Nā antracina
 ista sonat p̄ a ma magis venenosa, Carboracina
 vero remissior venenositatē esse affirmat
 In rei v̄ veritate nulla ē dicitur q̄
 id sonat Carboracina latine q̄d antracina
 gr̄e, & raro. Est q̄ Carboracina ap̄
 rat: ad similitudinē adusti Carboracini et
 carbonis. q̄d maxie in m̄tibz com̄

ista sonat p̄
 Sic pestilens

Corq̄ }
 Carboracina }
 Epaz }

affelles
 aureos
 mquina

d'vys

Horijs sit ^{per} raris laxa glandulae
 q' itlic ^{est} et si Carbunuli Triphores, qd
 in si nigri et si a ma melanxolosa ac
 dusta et si otog alijs peiores, qda si Circu
 ni et Luidi et si a ma Cholera et si
 pationibz paulo sanabiliores. Quind si su
 bei et si a ma sanguinea et si otog salu
 britati pximiores. Cu q' aliq carbun
 ulu segtd febre, aut febrz carbunulu
 mortz sig^{at} qz indicat mag corrupta
 ne venosa ee in venz q' facit febre.
 Si vero solu rone validitat Carbunuli
 Carbunulu segtd febrz no est mortale.

Hoc vero textu hyp: de oi apge ulcerofo
 fluere sig^{at} debilitas virtutis q' corp
 caloz nalis, q' eximio indicat q' Colo
 ros virida Circinu et Luidu.

De OCVLIS

25.

Oculy ex 10 partibz facty et 7 sz humoz
 et 3 humoribz, Visus tu no est nisi
 ab una parte | a Crisallinoz humor
 alij vero q' partes ad hz humor
 utilitate creatz s: Humor creg

Crysal

transire q̄ immat̄, Si vero occupat
Lumē visibila humiditati crasse aut
nigre q̄ tribet r̄q̄ penetrare
exteriorē, est in q̄ imaginat̄ exterior
s̄m̄. māz illig humiditatē stant in
facie illig Luminis visibiles 7

DE SPIRITIV.

Quāvis Gal: in li: de malitiā ambrelitus
7 Aut: in 10^a 3^a part: 1 ca: 7 7 plus
res ponant ambrelitus mali sp̄s, Hypo
porzi: in h̄it solū point h̄at mali
ābelitus sp̄s q̄ in equitūdit: aut̄ q̄si
derant / 7 s̄ Autrelitus frequis 7

Frequis

rardus, Frequis ergo, Aut ē magis
7 s̄r inflammationē in mētib: sp̄s
libg s̄g^{at} / q̄re multū aērē 7 frequis
infirmit̄ adratit / q̄r magnā
necessitatē refrigerij, Aut est parū
7 s̄r dolore uehemēz indicat / 7
magno ambrelitu q̄r uat̄. Si in

Tardg.

lit ambrelitus Tardg, Aut ē magis
7 s̄r alienatiōz s̄g^{at}, Aut parū
7 s̄r ralez nūlis extinctiōz s̄g^{at}, za
h̄omē q̄ etiā frigidz cōditō 27

is manifesta euacuatō q̄ fit in die Critico
in morbis aut̄ / quā infirmi seq̄t̄ bona
tollerantia 7 uirtutē bonitas s̄ s̄g^{at} in
fianis aliqd boni / s̄ry de q̄tio.

DE SVDORE

Sudor ē s̄g^{at} meditorz s̄riaz sanguinis aq̄si
tas. C̄q̄ cā p̄cipue Quinq̄ cā p̄nt

Mate:

Materiae sive intensio ut et aph: 41 Sudor mitis
 Subtilitas materiae, Visceribus vix expulsi
 sine, Mollificatio retentive / q ex defectu vici
 tunc vixat fit / q ex in simplici segit, Et rōp
 zaff, peior 2° sudor spēs ē q ppter retentiv
 fit mollificatio, quē sudore segit oīz virtute
 debilitas fit eod nō Judicā ē de oī alit
 enervatione

§ Cause frigidi sudor

- 1 Sudor fit frigidus, primo prop
- 2 pter resolutionem spirituum, et est
- 3 mortat. Secundo ppter multitudine materiae et caloris
- 4 parvitatem. Tertio propter occupationem caloris.
- 5 nra materia.

4 Quarto ppter gnales caloris privationem.
 Quā calor nalis agit in humiditate
 corporis et ipas resolvit resolutione g
 pleta, tunc p totū corpū sparguntur
 et fortitudinē nāe p poros expellunt
 Vide Galē: li: 1 de duobz Critic.

peior in Cervicē qz aut resolutionē spūz
 sicut aut magnā cerebri repletionē
 de 9° Hipp: 4 aph: 38: ~

Inflatio venter in egritudinibus an
H 7 panitas gpliationis vj / rñ soluc
tionem ventris / signum est mortis / pri
pus rñ in eo adparet pustula ampla
coloris fulvi. Her Avir: 2° 4° tractatu
1: rap: 44, H 7 2° ad Hippoc 2° p
nost 29 7 25, 7 2: aph: 35: -

De Aph: 2 colligantia diaphragmati
stomachi 2 alioru membroru rñ cerebro 2i

DE APO
STEMA
TUBVS

Ime apogema validu de qnto est
area membru validu / de tento 2 pialor
sy 6° hic textu loquit de apatibz epa
H 7 splenis, ubi gparatione faciente apoa
epatt pialosig ea apogate splenis hic
ondit Hippoc: Pialosig: tu eis si abo
inflamante latera

I

De apogema Hato aut resolutione aut
matione aut soliditate, Si Resolutione
7 sic aut sensibilitate ut quido ma ralo
nali subtilitate 7 de die in die aliqd
expurgato, vel superuenit fluxus sangui
nis nariu 7 suctore ptens 7 rñ
in membru naliu e dieo 20: ut hic
in psem aph: In membru vere

scabily

spūalibz e dies: 14: ut 5 aph: 9.
 Aut insensibili resolutione terminantur
 ut quā mā appat p se et matu-
 rissimo ex toto evaporate. Si Maturitate
 collectione et fermentatione, tunc mā calori
 nali nō obedit nec subito ab ipso nō
 et, nō subtile resoluat et hoc qd rasi-
 e remanent, quē nō mā vivit in
 sanis bonis, si vero morbz vivit in
 putredine quæritur, et hęc istis terminis
 nonis In morbz spūalibz e dies 40 ut
 5 aph: 16. In morbz vero naliibz longior
 indiget tēpore ut 2 pmo: 59, Si vero
 3 Stitiositate tunc omno subtile resoluat et
 hoc qd rasiq e indurata, 19 hęc hō
 oīz longior.

34 35 37

Febz ardens / phrenesis / Aggrata epate
 et splenis utilit p fluxu sanguinis
 narium retrahat, pleuritis vero medio
 modo, et Aggrata q sp in epate
 Gippo / sudore / Urina / et fluxu sanguinis
 narium utilit contrarij solent, Quæ
 vero sp in eis grano ejectione
 pleuritis / Vomitu / et sudore utilit re-
 tirare solent, Et ad Crisim q fit
 et fluxu sanguinis narium 3 requiritur

Equitudo

prodest: 35: **S** multitudine sanguinis / Caliditas multa
7 uirtu fortis **36**

expositio molli exite : flegmatico Terminari. s.
fluxu sanguinis narium s raro) pre-
ditff. s. calidus.

expositio molli exite Terminari s. Crisi tardiore
Preditff hitig x sine periculo / qz in aggrat-
by calidus hitig resoluunt 7 ply calor
nalis magis qz extermita uirtu rone
maiorq doloris **38**

De quo aggrata a mebris calidus
ubg st remora de tanto mag
colligunt sanie s potig puerelime
pp calor primatione, si uero gntat
sanis pp easq etia ras tardius
gratio **41**

Intellit. recitat aggrata q sp in
supbar uentis mae 7 uisra q
fluxu sanguinis narium, Vult uero
recitat q fluxu sang. narium aposte-
mata epatt 7 splenis q **42**

Quanis calens sunt apb: de apor
sternatib: q st extensa sunt supbar s
sue uene aut q st in lacertog

e

et sup. utriusq. intelligat, Vimmerlate
tm est meritaz qd etia Hyppor: in
3 pnost: ondit in loco sz qo de an
gina agit, Cause namq. que ager
ma qd in interioribz e extra no
adparat sz... Gal: in commento istig
apb: 7 Alexand: commento 10: 2 Epid
7 Hyppor: 6 apb: 41. Quatuor e pna
debilitas sz expulsione virtut / virtut
tas ma / ~~grossitas~~ grossitas ma / 7 sz...
Indo panniuli retinetur sanies.
Quod aut Hyppor: agyria anti rapit
laudat ideo est / qz anti rapit in
illis agyriabz e bonu 7 una signide
mostratiu demonstrant fortitudine
virtut 7 paritaz ma, Sed e mala
ex parte ma qz agyria anti rapit
sz st de maligniore humore, vñ
etia maior dolor / de qo Hyppor:
2 Epid: 10. 7

44

Et in his agyriabz q sz in Syphar
ventes aut fit ab ext tm 7 e ma
lior, aut ab infra tm 7 e mala
qz sanies fundit ad intestina aut
ad Stomachum, Aut ab ext 7 infra

st

Simul 7c pes: per. duplicatioꝝ no-
numeri qz nã no e long a q^o
incipiat gnare rante. 45

Consule Gal: li: de Spermate 7 in
fontento sup sunt apl: de abbe-
dine Janes 46

IN SECVNDVM PRO =
EUSTICORV LI:

Hipp: exposi =
tio A: S:

Nud: fir byz
abre: p: p: in p: p:
hant: opar.

Staty 1:
libri
staty 2:

Hypocr: in 1 pnost: li: p: p:ue signa
a dispositione rōpis sumpta p: osuit / 7
ab excentibz in qbz no adtedi p: di:
gastio, Similit a qlitate mutata in
exterioribz, 7 ab opatione lesa, plura
in alia hio adiungit. Quod idem nō
in 2 pnost: li: facit, In quo p: p:ue
de excentibz particularibz in qbz atedi:
ho digestio, 7 q illa sequunt, loqr. plu:
ra in hio incidentalit adiungit. Vbi
in primis de hydropi: loqr. / q exmo:
bis arut fit, nã Hypocr: in li: pnost:
no loqr nã de morbis arut 7 de
his q ex arut fiunt, 7 quibus e:
gritudo egritudine nratu ut 2
apl: 26, 7 6 apl: 13 7? Sic egritudo
egritudine

egritudine perorata ut sint 7 6 ap. 16: et 43 7. Et Hydrophisis magis fit nisi est nonnato acuta in virtute generata sanguinis (ut magis Gal.) q est in hepate, que hydrophisis fit ubi epas lacerat ut p q essentia est colligantiam, et sic, hinc plures possunt esse hydrophisis rae, app. hinc sunt proprie de hydrophisi q fit ex resolutione calor nat. intelligitur, q est mala p via signi et rursus / qz in facta est p resolutione inat. calor magis indicat. Et hydrophisis est mala in acuta et febrili egitudine qz no fit in p et in magna qria egitudine acuta / qd s est malum (ut magis Hippoc: 2 ap. 34) et hinc plura sunt membra qbz lesio p colligantia etia ~~colligantia~~ ^{ludat} epas in hydrophisi fieri et / plz in hoc fit a lesione stomachi / intestinorum / renu / et splenis p venas maiores qbz hinc membra in epate sunt colligantia / qd Hippoc: hinc etia tangit in dicitur ex plicis et lumbis / rae p via hinc inferiora vena intelligere debemus

I
Aphorif.

Aphrosi: hinc p[ro]p[ri]e de hydrophi n[on] sola
intelligit[ur] / q[ui] fit r[ati]one app[er]t[ur] intell[ig]it[ur]
mot[us] aut m[er]curior[um] 2

Hic aph[er]o: aut imprimis de r[ati]osa h[er]p[et]e
dropisi tractat / q[ui] fit r[ati]one ap[er]t[ur]
matis e[st] p[er]tis 3

Vbi e[st] m[er]itudo sumos[us] 7 sanguinis
ibi debilitat[ur] virt[us] defere[re] 7 motiva
q[ui] deficiente quia fuit m[er]bra 7

Qu[ia] Corp[us] n[on] h[ab]et e[ss]e r[ati]ditat[ur] neq[ue]
malle et lene est sicut o[mn]ia m[er]bra
ponderosa s[un]t 7 n[on] h[ab]et adpar[er]e color
virid[us] mixtu[m] n[on] colore viridi / s[ed] m[er]o
h[ic] indicat / q[ui] debilitat[ur] o[mn]i[um] virt[us]
virtut[is] s[ed] at[er] / n[on] n[on] una virt[us] lesa e[st]
mala est / p[er] q[ui] si d[omi]n[us] ledit[ur] / p[er] s[ed] m[er]o
vero ubi e[st] s[ed] lesa. 8

Mali colores m[er]br[um] advenit aut C[on]s[er]v[ati]o
re aut s[ym]ptomati[ca] , Si cretore tunc
videt[ur] equ[us] suffici[er]et 7 s[ed] a[ct]ione bona
7 e[st] s[ed] a[ct]io bona n[on] s[ed] s[ed] una virt[us] fort[is]
remanet 9

S[ed] p[er]t[ur] normos[us] q[ui] r[ati]one / q[ui] h[ab]et m[er]bra
maxime normosa sunt. 10

Somn[us] e[st] impotentia sentiendi causata

ex

vide: 2. 4x evaporatione nutrimenti astringit
apls: 1. ad cerebrum q. vapores a frigiditate
Cerebrum cerebri intrasati de frigiditate obstruunt
meatus spirituum animalium, 7 ideo somni
sequi nra vaporum est causa ipsa, 7
hic apls: intelligit de consuetudine q.
sequi nra somni

Die no impediatur 7° q. s^o at bonitas
digestionis / bonitas cerebri 7 bonitas huius
motus

DIGE = Digestio est bona mixtio humidi
STIO: quiescentis cu siccitate causata a calore
superius fluxum

- 1 Prima digestio incipit in ore, fit in
  - 2 stomacho, 7 completur in intestinis, Secunda incipit in venis Mesentericis / fit in epate, 7 terminatur in vena magna,
  - 3 Tertia incipit in venis majoribus / fit in venis minoribus, 7 ad hunc
  - 4 in minoribus venis haurit. Quarta incipit in orificiis minutis: venarum 7 in partibus membrorum fit, 7 in membrorum sicut haurit. In extremitatibus parvas venas e humiditas immixta, In membris ipsis e res, In corpore, qd 7 artu
- mixtus

potest quod egestio sit mala / atq;
neq; stomacho neq; intestina sit
adfecta / qz supfluitates oij mebru
Et p egestionem purgari pnt /
hoc mediante epate ut inqt
Galenus.

Digestio mo = Ppt duxit rursam rigo no penetrat
boz naturalit ex stomacho & intestinis ad epat
a qz ad eqli: prima rone opilationis & tunc egestio
taq; rudurho.) ligda egredita cu sonitu, Secunda
& debilitas intestinoz & stomachi
tunc egestio ligda egredita sine
sonitu

Quarumq; humores bonos purgant
vero malos / & in evacuatione
purgatione cu e nimio multa sunt
pio timida est. 14

Egestio e ribi supfluitas / ergo post
digestione bona, & post gelata dig
stione opti: repleta vero digestio
sit lura & xima 15

Digestio e ad eqilitat redurho qz
e ligda densa & ex dta ligda ad
pinqta Cusi fieri dt qnd ex un
na tenui apud Cusin crassa fieri
dt & est 16

Cu res alba cu re nigra unificat
7 20

et res alba maior quantitas est quam vitri-
na tunc fit color subviridis qui mixtio
est in stramonio, ergo stramonii color naturalis est
color subviridis 17

Quod fortitudine non significat. Vermes namque
difficultate expelluntur et 18

Egestio lenis aut est parva aut multa, si
parva et alba liquefactione adipis facta
a validitate ignea non magis malitiae significat
Si vero parva et vitriosa, tunc validitatis liq-
uefactionis adipis est maior malitiae aut
quod adipis liquefactus est omnique, si vero
egestio lenis est multa digestionem significat
Sic etiam si egestio est viscosa, et parva
magna validitatis indicat, si vero multa
viscositatis materiam significat 21

Quod significat liquefactionem, adustionem,
purificationem et coloris puriorum 22

VRINA est superfluitas materiam aquam que
in epate et renibus ab ipso separta et
destinatur ab Hippocrate et Theophrasto quod
sit coloratus sanguinis et retroact hu-
morum de naturae actionibus na-
tum, et Aegidius urinam dicit esse serum

Sanguinis

23

Sanguinis & subtilis liquor aliis humoribus
 in epate generatur, Et in magna sit natura
 etiam & diversitas, magna
 est urinae diversitas in se colore &
 hypocrasi, Quare fallax: est Urina in
 diuina, nec magis unquam vinas indicat
 re de nisi opt: de equitudine, nam etiam
 & dicta infirmi fuerit informaty, De
 quibus omnibus hic magis informaty fuerit
 nilominus in fallax est urina in
 diuina, cum tot sint in indicanda
 urinis conditiones obsequandae in rebus
 extraneis, quae in obsequate fuerit urinae
 dispositionibus praedecae non oportet, ut in
 2. primi sumit Auit: Et haec conditiones ab Auit: quae
 2. de doct: 3. / sitae iam a medicis non obsequate, quare
 ra: 1: / nunquam recte de Urinis indicant
 nec recte iudicare possunt, & sic
 necessario in firmos describunt, qui
 admodum ipsi ab infirmis describuntur.
 Condicio vero quae Auit: posuit sit
 18: est quod vena sit prima quae colli
 guntur: & quod non gravetur longo tempore

3 quod non

3 qd no sit ex mite respuata.
 4 qd no sit illig q aqua no bibit 7 rige
 bu no gredit. 5 no sit illig q in ribo re
 tinget atrept. 6 no sit eg q extra
 ora retingete infererit. 7 no sit
 illig q pharama assumpserit.
 8 no sit illig q se motibz aut op
 atibz aut dispositioibz extra naz
 exeruerit. 9 qd no plz una hora
 f maneat auteqz inspirat. 10
 qd sit integre collecta. 11 qd no
 inspiratf statf p g emissione s ru
 resederit. 12 no tangatf frigore
 sole uel uento. 13 no colligatf in
 nase ubi alia fuerit in eo prig
 abluto. 14 sit collecta in nase p
 uio nitido nitro et cristallino. 15
 aspiratf in die clara sit in qd sup
 ea no cadat radij solis. 16 Urina
 in infantibz 7 puerz parū s^{at}
 17 an eximioz spissioz 7 distanti
 clarioz. 18 p^{uo} s^{at} sup disposi
 tioibz epatt uenatf 7 uiatf uir
 ne. Et istf etiā qd inoibz obfua
 re fallax in indioū urinz ^{at} p
 qz quibz signa urinz sup digestio
 7 indigestio

c

7 indigestionis sitz morbus est salu
signum / no in oportet iudicare de
morte in multu bonu signu in
urina adpareat / neq de vita
in multa bona signa in urina ad
pareant, in urina possit ee bona
ubi infirmus tendit ad mortem /
urina est ee mala ubi infirmus
tendit ad vitam, ut inq Avicenna
2^a quarti ca: 80. Quod etiam Hippo
sit in 2° pronost: li: inuere in
dicit / ubi concludedo urinae mag
dicit, Et ratiocinans est ne uesige
uicio rapiantur 7i qd: facillime
medicis in iudicio urinae descript
in tot sint res q urina alterare
possunt, Quare diligenti pscrutata
indiget medicis antiq^o urina
iudicari, Et no est possibile qd
medici possint describere urina ab
lute bona 7 naturae in colore sua 7
virescentia in colore etiam p hunc sa
no in urina naturae debeat multu
signum diuersitatis naturae / etate / diebus
et sexus / Quare nec ab Hippocra
nec ab Avicenna: urina naturae in sa
describitur, sed solum q sit bona
urina

urina ^{suavis} aut digestionē aut
 indigestionē / morbi aut salutis in
 equitadinibz, Color in Urina nō dī
 ē tante ritimitatē quāte ritimitatē est
 egestio, in Urina sit supfluitas a sāg
 mine separata, q̄ in aliquatit a supflui
 tate tolerata ē mundificatus, v̄ in Urī
 na totū 7 res a Medico considerant
 Color s̄z, s̄ba, Claritas 7 Turbulentia,
 hypostasis, q̄ritas, odor, spuma, totz
 mediorū s̄mā rectiora s̄t signa q̄ su
 munt ab irosocōq̄ q̄ oīa alia signa
 q̄ ab alijs ō rebz sumunt: Quare
 Hippoc: ab hypostasi hīc incipit in q̄
 considerat s̄ba, q̄ritas, q̄litas, situs pa
 tiū, locus, tempz desensus, forma q̄
 mixtionis. Auirema Hypostasin
 vocat oēz s̄baz q̄ est spissiorū essentia
 q̄ sit aq̄sitas 7 sit hypostasis q̄
 met, ampulla, gramula, muberula
 spumā, s̄mā, pinguedine, r̄simū
 sanguine, barana, pilū, furfuris, r̄
 noides, squama, partes atomosae
 sperma, timera 7 sedime, Hypostasis
 in exuria s̄z. n̄tōz Mediorū s̄mā
 n̄t aliud ē nisi 3 ē digestio s̄c
 7 fluitas, q̄m̄ Urina expellit r̄o

Sidet

Vide commentum
ultrij 1 p. 108.

Galeni q. 9. li. 3
de Crisi

Cōsule latus
Gomile suus
Ægidium

Sidet. Talems vero videtur ad
eā rem q̄ refugit nāz ut opet
in eā ex ribo apud quersibne
sua ad sanguine 7

Tales n. hypostasis gēlata diges
sz. at 9° 7 breuitat morbi 7 salut
infirmit, de q̄ vide 4 aph: 71

26

Et si in hoc e tenuis et nimis
crassa plg ueritate hinc aph:

27

- Tres hypostasis spūs tangit hinc Hypo
ratis, Furfurca sz Squamosa. Sca
petaloides resolutiones, 7 mulsala
ginnosa, 7 gpatioy variēdo dicit
1 Mulsilaginnosa eē mala qz fit ex
uentositate crassa p̄mixta humo
ribz sicut liq̄fatioy carnis 7 adipe
2 sz. at, Furfurca aut peiora dicit
qz fit ex adustione 7 abullitione
sanguinis crassi 7 ex liq̄fatione
7 ea, ut inq̄t Gal; diuersa sorte in
liq̄fatione est ut imprimis liq̄
adipos uerens, dein adipos amig
7 durior, postea raro uerens melle
post quā liq̄fit raris dura, postremū
uero liq̄fiunt mēbra radicalia
3 ut sz tunica uenarū 7 Squamosa
uero pessima dicit qz fit ex
liq̄fatio

liquefactione membrorum radicalium

Peraloides resolutiones aut si albi color
et resera mundificant in si sine fe-
bre. Aut ubi color et sic aut si
in odore malo et a remig memu-
nt et aph: 77. et 81: aut sine odore
et sic ex adustione sunt. Aut sunt
fusti color et squamis sitantur tunc
membrorum radicalium sicut liquefacti-
one. Furfurosa q^o mala Squamo-
sa perior / Cinnoides vero resolutiones
possunt, et Squamam si subtilior
foc furfurosa vero spissior si sic ut
ingit Gal: li. 1 de Crisi ca: 12.

Cinnoides aut ubi illis maiores et
multis fundit a membrorum sic aml-
lunt, que etiam tenet etiam febris
spes s^{at}.

28

Quia humor coleris itig resoluit virtutem

31

Hypoc: hinc describitur vima indigesta
in aliis signis bonis que resit enar-
nationis no spanda est / si bn resit q-
uersionis, hinc qq dicit Hypoc: apper-
ma futurus sub dialpagnate ergo motus
de q^o loquitur a frigida e ma, na quo
morbo e a calido humore Crisis

et apperata

et apostematata sit in superiorib. corpis
 partibz, si est ab humore frigido
 Crisis et apertata sit in inferioribz
 corpis partibz, si vero humor magis
 frigidus est Crisis et apertata magis sit
 circa latera

34

In utroq. sexu. et fessis et viris, pessima. si sit
 actio nimis / qm in febre et... ^{tana} utribz circa ma
 destinatione vna nigra adparat et

33

VOMI
TVS

De qualitate Vomitus loquitur et
 quantitate quibus in 1 aph. et fert qz
 hoc qd vomitu expellitur no a
 bono et digestionis sercuntis quibus
 agestio et vicia. Et qz est in Stom
 cho flegmatico et tincto humor / q
 qu in alijs humoribz vomitu expel
 Bonu est signu qz sig. ^{rat} corpus
 neq. nimia frigiditate neq. nimia
 caliditate est affectu, et non etiam
 sit humor no nimis spissus est
 et simplicitate. et alioz humor
 superior. Aug. legebat melior est.

Membra fess. et vicia sp. et nobiliora
 membra membra vomitu, que etiam
 plz sunt / et ad illa membra plu
 res sp. ductus et

Adid
Et colu

Color porrealis dicitur validitatis & corruptionis ribi in stomacho sicut corruptionis coloris in stomacho epate et venis sicut, Color niger mixtionis coloris pure significat, Viridis vero color ex mixtione coloris nigri non pure fit, & tuberculosus et extirpationis notat.

Quoniam in hoc nomine coloris sunt mixti non tamen ex hoc arguitur coloris & frigoris & humiditatis quod sunt tales colores sunt & finales 39

PVTVM

Hippoc: sic de indicio morborum per rationem loquitur et egreduntur & sique sicut a medicis & naturam Alma sicut Tussis, Sanguinis sputum, pleuritis, peripneumonia, Empyema, & throsis, Et quoniam morbi interiorum ventris egestionem, & morbi ventris urina, sicut morbi pectoris sputo indicantur, in quo etiam digestio & indigestio considerantur, aliter tamen quod in urina & egestionem, quod digestio biliaris considerantur: I: in quibus est preparatio nutritiva ut quareta in hac nutritiva & a medicis immatura vocatur digestio: II: in quibus est preparatio humorum ad expulsionem, de Hippoc: 1 aph: 22 loquitur, Et hoc

Digestio

Salina
qd.

digestio etiam in spiritu consideratur, in
vima vero et egestione prima
et sicta egestione considerantur
Et in Hippoc: de spiritu loquitur salina
no debemus intelligere / qz salina
humor aquitas, que si mit admi
stet ex q^o maturatio et immaturatio
noster possit / sapore in ex sapore p^odit
humor est, spiritus vero e humi
ditas seu superfluitas humorib: mixta
7 q^o maturatio sumit. Betaria acti
dere et ut respiciet ruffiendo
ta qz expuat alij ob lentu crassitu
humore alij ob tenua id facere uide
tur, siquis tenuis humor in suble
to int ruffiend a spu diuiso refluat
lentus aut bene rasso difficulte effertur
ut pote q no ta facile a corpib: qoz in
partu e abstergi neq etia ab omni
rent se9 uolentia impelli et sine
neq nimis tenuis neq nimis rasso
spiritu c^ostiti digestu ce sicut i ad
pulsione preparati 7 egale, Quare fac
7 sine ualida tussi expuit, Et in
digestione in uomitu no g^oderant q
7 nimis tenuis rasso lentuq humi
Vomitu expelli ent si salte rassa sine
in p^o humerata ut dicit Hippoc: 4
apb: 13 .i

si bonu est / qz no solu sz at... morbu ee
a benigno humore sanguine sz uerum
etia sz at... illu morbu manifesta reso-
lutione terminari sputo sz i

Quon adparet sputu sub sanguinatum uel alio
colore etia turbatu cu resatione dolori sz
resolutione appgt. sz at. / si uero dolor cu
sputo qruing no minuit sz p multitudine
na ma sz at

44

52

Hic textu querit cu aph: 9 7 16 qntu
aph: tertio

Indicatio quia in febre acuta e mptura
2 qualio.

In nocte uero magis Caliditas in febre acuta
ra accendit in hora assumptionis cibi 7
fit fortius in hora penetrationis cibi ad
corpus / qz calefactu ee in febre acuta
2 in mibz radicalibus, 62

In hoc caliditate ostendit Hippocrates quo-
mo spatu longu uel breue sanies
93notat, 7 cognoscit ex febre uigore
7 gravitate ut sup aph: 58: 7 2 aph:
47, si n. ariditas oia ut saltem
aliq uel uenturid sit in 20 die in-
pist regernd / na sctz ariditas uel
hemera 7 lenitas p longatu uel
tardatu eruptio sit 7 sanies quidie

63

De

De dezinatone aggratu 7 febriū
articulos vide Hippoc: 4 aph: 319
7 33: 2 Epid: aph: 11 87 4 Epid: 2
7 1: 6 Epid: 19 R

69

puta) Quā h̄c n̄ itē auidi malitia ambre
litus.

70

• Senes plus in p̄to reueria mouent
p̄p̄ triplie causam, Viscositatē h̄c mā
virtutē debilitatē, 7 mā multitudinē,
Sic 7 p̄traiū adulescentes n̄ing mouent
in p̄to reueria qz mā nō m̄ta
ip̄is, neq; visosa, 7 virtutē fortis, que
defacile q̄qd in pulmone ḡm̄t ex
puere p̄t *

71

P̄p̄ duplice causam vesica in aggra
tō: calidit̄ sit rigida, 1 p̄p̄ apofoma
p̄p̄, quo vesica ē afferta, 2 p̄p̄
multitudinē uringē q̄ rōne aggrati
retinet̄, qz n̄ vesica magis affert̄
dolore suas opationes facere nō p̄t
q̄e nec urina expellere p̄t, Cū
ergo apofoma ^{vesicæ} ymaginē ē 7 vesica ur
na ē repleta intestini recti f̄t
ḡp̄sio que 7 sterorē retentiō.

73

Vide 4 aph: 75 aph: 59. 7 7 aph: 39

Tēl̄ h̄c partiō
rule

74

INERTIA

49

IN TERTIVM PRESAGIORVM

HYPPOC: Χόλια Aug: Selsvoff:

In primo & secundo p[ro]st: li: Hypo:
 bonu[m] est de signis q[ui]b[us] futura r[ati]o sunt
 bona sine mala cognoscitur, h[ic] vero de
 die reu[er]sio & Crisi sine bona sine mala lo-
 q[ui]t[ur] & h[ic] aph[or]i: Summa g[ra]tiant o[mn]i[m]o[m] q[ui]
 in li: Galeni de dieb[us] p[er]iculis & Crisi scri-
 bunt[ur] / & incipit de febr[ib]us tamq[ua]m de mo-
 bo uniu[er]saliore, v[er]o q[ui] p[er]u[er]sio[m] o[mn]i[m]o morbo
 acuto sequit[ur], Cu[m] itaq[ue] q[ui]d sunt febr[es]
 acutiss[im]e / ut Colera g[ra]tiant g[ra]tiant / statim
 finiunt[ur], sine q[ui]o p[er]eat / sine q[ui]o sang[ui]s era-
 dat / & ille dies e[st] dies. 4. v[er]o & na[m] p[er]
 di acutiss[im]e morbo[rum] / & t[er]t[er]o g[ra]tiant[ur] o[mn]i
 putant[ur], q[ui]da[m] vero p[er] febr[es] q[ui] faciunt paro-
 xis[m]u[m] tertiant[ur] q[ui] febr[is] p[er]iodi computa-
 tur & septimanas / & due p[er]iodi septi-
 manar[um] iurant[ur] disimulata, tertiana
 ro g[ra]tiant[ur], & sic: 3. septimanas g[ra]tiant
 20. dieb[us], & q[ui]da[m] dieb[us] quartana facit in febr[is]
 g[ra]tiant hor[um] tid[em] facit dieb[us] & in febr[is] p[er]
 roxis[m]i mali: Sic q[ui]d alio[rum] morbo[rum] no[n] acuto[rum]
 ut quotidianar[um] v[er]o quartana h[ic] g[ra]tiant[ur]
 da p[er] / no[n] q[ui]d & dieb[us] h[ic] p[er]iodos, Na[m]
 aliq[ui] p[er] p[er]iodu[m] quotidianar[um] febr[is] ponit[ur]
 in die: 40. 0 & quartana p[er]iodu[m] p[er]iodu[m]

in

in 80 die ponere possumus, in quotidi-
ana sit media inter Tertiana &
4. na

Periodus pro gsiduato quibz ad Paroxis-
mos ut 4 aph: 59. Scto quibz ad dies
Crisis & Crisim ut sit in 3 pnost:
Latig de Cris vide Gal: li: de Crisi:
112/3 &

Aph: 19 scto aph: 41: pcedit de morbis ac-
t in qb: est uelocitas motus ma-
morbi mouens de mebro ad mebrum
Hic uero alyp: de egitudine geta
redit na in egitudine: longis scto
bonz & malz in principio scto qd
difficilis discernuntur. 7

Pris terminis quartana febrz purz pcedit
dies 50 sit in alijs februb: e dies
14, & quatuor in alijs februb: e dies
60 ita in quartana e dies 240
quartana p pios & no p dies gputa 8

2 aph: 25:
6 Epid: 20

Crisis in principio & augmento
mala est, In statu uero melior

Pris principit febrz in parientib:
tpp parus & no tpp adparitionis
febrz 10
11

In psum

In primis dieb: frequentis silet fluxus
29 sanguinis emittit & si ad: 20
die q̄miserit / exitus magis fieri so-
lent, & sit aph: q̄redit de febr: sine
apostemate quatinus aph: 36 / 1 q̄miserit
q̄redit de febr: in apogmate.

dolore ad sur. cereb:) : in dolor & febr
adhuc sit in duob: primis quart

12

peunt) qz est vehementia ardētia h̄o matu-
ratiōis expectare nō p̄m̄t.

15

NGI = Apoptema gutturis a cerebri fit ^{loc} diaphragma
7 n̄a defluens aut radit ad naves
7 sit Conja et quēdo de, aut ad ~~h̄o~~
lūna ~~radit~~ 7 sit brans et rando
sit, aut radit ad fauces 7 p̄cty 7 sit
Kataracta ~~et~~ notat, oco in h̄o diurne ~~o~~
Cataractū appellare possumus, quas oco ~~o~~
tangit Hipp: 2 Epid: 27, 7 3 Epid: 6:14
7 2 aph: 40, 7 3 aph: 21, 23 7 24, 7 1 q̄
p̄m̄t: 49. Talis ~~o~~ defluxus ad guttur
7 fauces aut fit h̄o h̄o 7 Verf 7
tunt flegmatū in gutture fait ~~o~~
qz q̄ venas radit ampliores / de Hippo
3 aph: 21. 7 24. 7 4 RA aph: 26, aut sit

h̄o

tpe Astatis et autumni et tunc facit ap-
 tolerant qz p venas subtiliores cadit
 de q Hipp: 3 aph: 23. et 4 HA 27, Et a
 medius: 3. ylig appmatf comit d' sps / qz
 1 in tali appmatf aut rubet guttur et rumpit
 2 et e malum, aut rubet guttur tantum
 3 et e peius, aut neq guttur neq res
 vix rubet et e pessimum, de qb: orb: hor
 Hipp: agit, HA 7 aph: 50 / 60 / 61 / 62.
 et 6 aph: 37, HA 4 aph: 34 / 35.

1671

Si apostema hoc delituerit in die r-
 tivo in alijs signis malis, pess: e. (si
 hoc fit in die no recto, malum est. Si
 aut in die recto delituerit hoc appma in
 alijs signis bonis, bonum est. et) 20

In febrib: gmnis et impollatf Cuius in im-
 mb: p exitura fieri pt et hoc breviori
 tpe, in seniorib: vero Cuius in febrib: gmnis
 p exitura fieri pt, Impollatf vero et maxie
 erabunda ad quartana Heantf, lig et
 tura remmari possit, s hoc raro et longie
 ri tpe,

In ebullitione subint extinguatf taliditas
 que res adusta in roge remanet, q in
 no emanatf quoniam exortare solet, et fit
 febri erabunda in rotera nigra gnatf
 . in glog

51
in quibus morbis et in quibus morbis
monetur et in quibus quædam remanent
tunc necessarius fit ut sunt peroxissimi
febrim non statim unum ordine.

28

Non solum augmentatur dolor, sed et vivit digne
sicut in febris: Cuius indicat.

32

Præsertim accidentia et Cæsis in omni spe
febris in iuventute fieri solent, et in illis
autem quædam etiam in omni illud non accidit
in omnibus febris: ^{3...} / sed in parte huius, et
per etiam in omnibus morbis acutis fieri solent.
per magis colere vitioria in morbis
acutis.

33

In corporibus puerorum multæ congestiones
supfluitates et humores, ratione quædam
et etiam nutrimenti, quæ tunc febris laborat
pueri ~~substantia~~ substantiam humores et supflui-
tates, ergo in corpore fluere solent et
maxime ad membra, tunc necesse in pueris
molliora et debiliora sunt. Unde tunc
spasmus totius corporis nascitur, et prædit
apud de spasmus repletionis, quæ immensitas
in febris: itaque incurrunt spasmus inanitionis.

35

Medicus non solum numerum signorum
considerare debet sed magis virtutibus signorum.

37

* Morbus ex morbo quædam *

Hypocrites p̄p̄t ut aduim ad significatione
q̄o nazzanit in li: p̄nost: p̄p̄rias equitudo
nib: arat, significationes q̄t cuento rā d̄
dier, 2 aph: 34.)

38

p̄ Aethiopia et Lybia calidis: 7 humentis:
intelligit regione, p̄ septentrione aut hyeme
frigidis: zona, p̄ insipia aut seu delu
q̄ umbilicū terre d̄, t̄p̄ata intelligit
terra, Itaq̄ in summa mult hant sua
doctrina Hypoc: in oi terra p̄batam
7 uera ee.

40

Facilit̄ explicat romeny

A: S: in 3 li: p̄nost:

15 R̄ndis Derb:

1524

W:

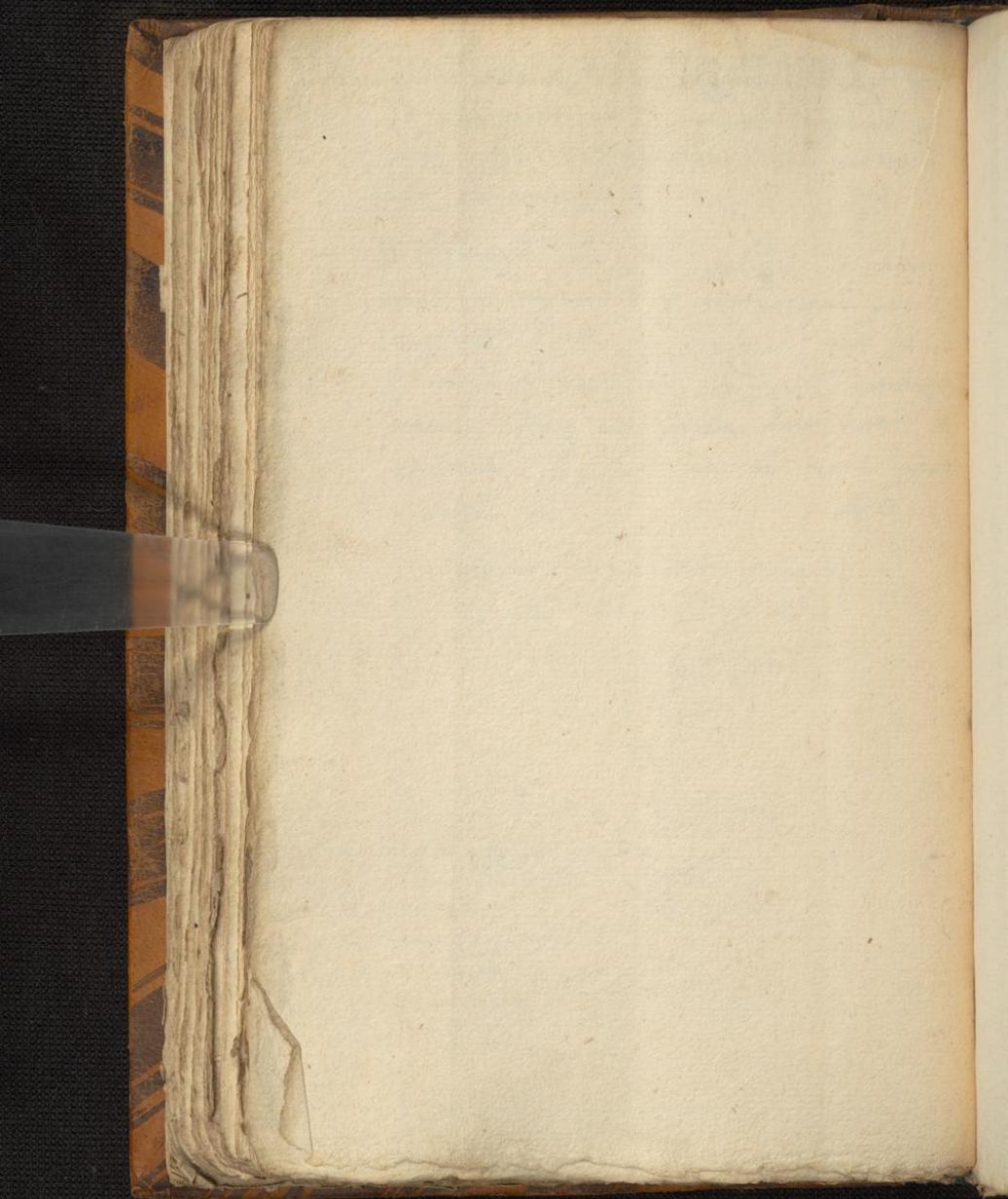
M + Restore } Appelle

1 Mediastinū ē q̄ p̄dit
sursum ac deorsum separat
cor a pulmone

2 Septū transversū ē q̄
latitudine transversū
sali spatia mēbra
a malis: sequeq̄ur §

m

1. Maj
le exo 29
1. ex 18

SCHOLIA IN I. APHORISMORVM DNI
HYPOCRATIS LIBRVM, PER D. DOC:
TOREM AVGVST. SCHYRE. H. Lerta Vuittonberge

1523

Cum ars Medicinalis experimeto & con-
arquat, q̄ longo usu & exercitio indi-
gent tu p̄p̄t experimēt, fallax tu p̄p̄t rōz
diffidētem / bonū ē cognita & inuenta
Aphorismis & breuibz et utilibz ad memo-
rię informatioz de scribere, quod hinc
Hippocrates fuit: oēs fere Medicinālē
artē Septē Aphoriz: li: uniuersalit̄ rōz
hendens, id fuit Rabbi Moses / Rasis
& Joēs Damascenus, Aphorismi ergo
tu alij sint curatiū aliq̄ uero p̄nositū
Hippocrates de p̄nositibz: infirō medicōne,
quod ē dicta, in primo suōt Aphoriz: id
hor in 1.7.2. & 3. Pragim: aruit: fariens, ubi
de ordinatiōe dietę aruit morboz loquitur,
hic aut de ordinatiōe tu aruit tu Chroni-
coz morboz tu etiā etiā ar temp̄, anteq̄
vero hor fariat ad quatuor nos hortat in
primis, Ad mediq̄ diligētiā, Infirimi ob-
edientiz, idoneitatiz ministrōz & extrin-
secōz rōgnitate : — : 1

ambrosius

omnia purgare respicit qualitates humorum, Inanis
quantitates humorum / Ex purgare quantitates rursus
utis et corporis, ut apud Hippoc: 3. Epid.
aph: 2: sepius in apud Hippoc: et reliquos
Medicos purgare et manere et euacuare
ponitur ut: 4. aphorism: apho: 3. 4. 5. 7. 8. 9.
5: aphorism: aph: 5: ~~VI~~

Ubi est plenitudo humorum modico debet
euacuare, ubi uero non est humorum pleni-
tudo sed solum quantitate perant et pristina
naturam reduci possunt, Medicus non debet
euacuare: ubi uero ad pristinam naturam
reduci non possunt, Medicus etiam ratione
male qualitatis euacuare debet.

Ovis fluxus ventris aut est Creticus
aut Sintomaticus Et cognoscitur
Creticus a Sintomatico per bonam ventris sus-
ferentiam, de quo uide: 7. Epidi: aph: 11
Hippoc:

Tempus Camularium et oppositum dicitur ad
initium morbi maxime purgationem
prohibent. : 2

Vide: 2. Epidi: aph: 1: 2: & 3. Hippor:

DIETA

Dieta e quadruplex, ^{3. ad superior} Ternis: s; qua int
datur, Ternis ut qu Mellizati et Pliniana
colata dat^r, Media ut qu Pliniana non
colata dat^r, Grossa ut qu ramos pulloff
pdiu inuam Vini albu, dat^r ad Ternis:
q^o dicta et Ternis virtut^r minuunt, Me-
dia virtut^r rustodit, Grossa vero augmetat.
In infirmis vero no debet virtus augeti
s; si inuam^r rustodiri. Oco igit^r pdi-
ste diet^e in vna + eady ^{equitudo} pnt admi-
nistray diuersis morbi p^rib;: na In prin-
cipio morbi, quod ~~est~~ q^o diu no adpa-
rent vestigia digestions, rib; equatur
et sic Media dicta vtend^r est, In aug-
mento, quod e tempus in q^o e lucta et
pugna nãe in morbo, rib; minuit^r
et tunc vtend^r e dicta Subtili, In statu
quod e temp^o Cautim in quo nã cogitat
quom^o euacuatoq^o. facere uelit rib; aufer-
t^r et sic Ternis: dicta utimur. In prin-
cipio destinationis / q^o e tempus in q^o
adpa-

adparat diminutio morbi / ribus eque
7 sit Media Dieta utimur In fine
vero ribus augetur + sit Grossa utimur
dieta.

- 1 In Dieta considerat: primo virtus: an
- 2 fortis, an debilis: Secundo agitudo:
an perparata, Cg Hing e in 4 die
et ante ut in tetano, An parata,
Cg Hing e in 7 die et ante ut
in Causone, An Acuta absoluta,
Cg Hing e in 14 die et ante
ut in pleurasi, An Acuta reuocata,
Cg Hing e aut in 20 40 aut 60
die ut in Erymate, An Croni-
ca, Cg Hing longior e, ut in febriz
3 quartana. Tertio tempus anni: an calidus
4 et frigidus. Quarto tempus morbi, an
sit in principio / augmento / statu et
5 declinatione. Quinto etas patientis,
an puer iuuenis vir et senex.
6 Sexto restructio, de quo Hing: 1: reg:
aut: apho: 20. De quinto 8° morbi
breu

breuior & virtus fortior de tanto subtilior
debet esse dicta 3

Quemadmodum nimis euacuationis & addi-
tiones sunt male / sic nimia abstinentia
& sanctas male sunt : 4

Hic aphorismi: & deuratione & dicta in se
vix sunt, doctorum alioquin discrepat 7

De quinto statu & principio propinquior &
de tanto subtilior dictandum est, & de quinto
statu initio propinquior est de tanto magis
suscipiendo debemus 8

Hic: aphorismi: 2: part: aph: 25

in Epid: 6: aph: 20: 7: 21: de tunc anni.

2 & non aph: 44: de sputo

4: aphorismi: 71 apho: de vima

4: aphorismi: 38 aph: de sudore : 13

Aur: 1: primi: ra: de reflexione stat in 14

Venter ~~est~~ (13: at & Venas, stomachi ^{cor} / ^{est} ^{est}
intestina, Epac & ocy roantia mēbra qd
digestio fieri debet. Ut apud Hip: 4: aphorismi:
aph: 12: 4: Reg: aut: aph 100: 7: 107: 7: 2: p-
nost: aph: 19: Alio modo rapit & oī ro-
tantate roptis & Maxie infirmū ut
hic

minutione huiusmodi legitur de curat-
tionis quantitate . : 24 :

IN SECUNDVM EORVNDVM

EIVSDEM LIBRVM .

Somnus est respiratio caloris naturalis intrinseci
per vapores ascendentes et per ingrossationes
descendentes et obscurantes meatu subtilius
per salutem aërialis . Somno quoque omnes operationes
naturales fortiores sunt per calorem naturalem in
inferioribus congregacionem, quod autem congregat
calor naturalis tempore somni in inferioribus te-
statur Hippocritus : 4 : part : Epidi : aph : 13 : id
ex ambalitu documentis id cognoscitur an sit
spissior et maior per maiorem in inferioribus
soliditatem, sic quoque in morbis iudicandum
est an in somno natura morbi non gsu-
mitur aut saltem minoratur morbus natura
ita visere aut debilitasse iudicandum est .)

Item Somnus legitur natura vaporum et vapores natura
humorum humores vero natura repletionis, que
si gpletio et humores boni et naturales sunt, que
in vapores et somni sunt, Graeci sicut
et somnia natura humores legitur in Hippocritus :
8

8: part: Epid: aph: 10: 2^{uz} in somno
Somnia 7°
Bonitas somni primo sumit a type de
q^o Hipp: 2: p^onost: aph: 11: Secundo a
quantitate an long^o sit ut brevis, Tertio
a Qualitate an p^ofundy an equalis. Qu
to ab effectu ut in p^osenti aph:

Notum est: 1 Somni multi t^o extrinsecus
nimia refrigeratio 7 p^oca paralytatio:
2: t^o p^ohibito excretionis sup^ofluitat^o hinc
t^o q^o lapidis multoties in vesica q^onat^o: 3
t^o nalis humiditatis p^osumptio de q^o Hipp
5: Epid: aph: 34: 4: t^o corporis mollitudo
h^o 7 capitis grauedo de q^o id Hipp: 2: Ro
aut: aph: ultio: .

Notum est: 1: multax vigilax t^o 10° 13° 15°
2: solutio: 2: t^o cerebri desiratio: 3: t^o
robore ebullitio: 4: t^o digestiois p^oturbat
tio Hipp: ut sup^o:

De somno vide Hipp 2 p^onost: aph: 10:
4: Epid: aph: 13: 15 10: 6: Epid: aph: 34
7: Epid: aph: 30: 8: Epid: aph: 10: 2: Ro
aut: aph: ultio: Anorexia 2^a primi dor:
2°: 1: 13: 7 3^a primi dor: 2°: 1: 1: 9: -

Leob

Jhu

Tote Apho: docet res nales in spamento qd =
uare / a no nales debite administrare,
7 no niaz recte expellere 4

Lafitudo aut exercitia segr^r aut p se est
si p se e narat morib⁶⁶ si exercitia
segr^r gene narat de q^o Hyp: 2. aphorif:
aph: 4. 8: 5

qz In robui purbatione oco sensu Inbetant^o
6

Quod e extenuatio q no pt reuocari
si e in thisi & Estia ubi dissoluunt^r
membra radicalia & raro de q h^{ic} Hyp:
no loqr: qd uero pt reuocari q e q
sit p^{ro}pp^o dissolutioq uapou^r & humidit^{as}
tah de q h^{ic} autor tractat que
dicta humida facile & breui sp^o spatio
reuocari pt iuxta Hyp: sentaz, Jari =
lig e repleri potu q^o rbo: 7

Prop^o 4° p^{ro}pp^o no conalescit: I: e magna
nri qntitas, 2: s^u humores multi in
stomaco, 3: e debilitas digestiue, 4: e
debilitas nalis caloy. 8

Prop^o 3: humor reddi^r ineq^u ductui
s^u grossitas subilitaz & qlitaz mani =
festa. 9

Residuo fit primo quia tam enterodens est
nimis multa / Secundo quia relinquitur ma-
la quibus in membro hinc est quod Tertiana
et sunt Et hinc et vide: 4: Epidi: aph:
2: Epidi: aph: 10: 7: 11: 12

Dux est Crisis Evacuatiois sed et Convulsionis
Crisis evacuationis fit aut sudore / vna fluxu
ventris / vomitu / fluxu sanguinis naris
fluxu emorroidum / fluxu menses suorum.
Crisis vero Convulsionis fit quia vna a membris
nobilis ad membra ignobilia perditur et fit
quia fit apostema rectum aut retro aure
aut in inguinibus / aut sub assellis.

De acutibus quae solent crisin praecedere vide
Hippot: 4: aphoriz: aph: 49: 7: 3: Prost: aph: 3
7: 35: 7: 2: Reg: Ant: aph: 40: 47: 7: 4
enim in comato 47: aph: 2: Reg: ant:
quae omnia acutetia si in principio morbi
sint ante morbi digestionem adpareant
morbi proculdubio contendant si vero
mox ante statum ^{aut fortitudine sumit} futura Crisin indicant
propterea 3: quod facta hinc acutetia Crisin praecedunt
humor est agitati ad loca cra-
tura

tira / 2 e actualis euacuatio / 3 subita e alteratio

Creatio fluxus e quae nra ipa constanti sua virtute oes humores expellit
Sintomaticus vero / quae humores debilitata ia nra esse sponte effluunt 7 e malis / qz ppter defectu virtutis accidit : 14

Hippo: isto aph docet nra facta e Crisis p mutationis quomodo medius cognoscere possit an nra morbi totalit a membro nobili ad ignobile pulsa sit / aut aliqd de nra morbi intra corpus remanserit / na si aliqd remanserit / corpus no est nutriend / si vero nil remanserit / corpus e nutriend / qd 7 egestionem 7 reuera executione medius cognoscere potest. : 15

ubi e fames corpus no exerce de: Gal: alit: ubi e fames ibi stomachus cibo non onerandus e qd malis reliquis humores digerere possit q ia cibum hinc facere non possat. Alexand: 3: Epid: aph: 22 Hippo: 4: Epidi: aph: 21: Hyp: Epid 16

Hic aph: Hippo: docet debita adpirationis ois e recte non natiu: 17

Causae facientes ventrem humidum s^r q^o
1 e ribz & potus multus, 2 expulsione
fortitudo, 3 sparsio multae Colerae sup into
stima, 4 debilitas retentive, 5 attractiva
Heparis debilitas, Sic etia fca facies
ventre sicut s^r 5: prima e paupertas
ribi & potu, 2 debilitas expulsive, 3
fortitudo retentive, 4 pori fellei opulenti
5 fortitudo attractiva Epatis, in Hippo m^o
aph: 53. 20

Dicim Ceterim s^r p^redit dies contraria in
medio, & Cusim faciunt 3 | Virtus 13 | m
morbi, & influxus celestis 4: aph: 61 | 2
3: p^rost: 1: | Cont: 407: | 4 aph: 71 | 4
R: A: 51 | 24

Aphorismis hinc maxime de egitudinibus anst, q^o Co
Horsel dicit, in quibus non fit dubia et imperfecta et
la Crisis, nec morbi adparat digestio Alleviationis
reddendae, quam subuersiones facere soluerunt, ut
aph: 11: Similiter si per morbi digestioe sua adparat
aeterna, ut totius p^ristio, et in aliq^o parte de
maxim^o p^ristioe t^o e/ in sint in virtute p^ristioe, q^o
Crisim futurae indicant ut sup^r aph: 12. & 2: R: A: 40: 2:
P^rost: 32 & 35 ..

Julia

Justa 9^a attenuatio nō fit, primo p^o mag^o inequality
 ut in tertiana nota, Secundo p^o mag^o mobilitatē, ut
 quā ex pleuresi fit pneumonia et phrenesis. Tertio p^o
 mag^o caloris resolutionē. 4° p^o applicationē narcoticōrū.
 5° p^o materię rōpultatiōē, Sexto p^o bonū influxū
 celestē. 7° p^o aī ariditē,

27

Circa aphorū: rōsiduanda ē febrī qūntitas
 et qūntitas sitū etas (tempo) aīe / regē /
 purgatiō sensibilis / rōy / poty / uigilię / rōi-
 stitū / moty, nā oīa rōta pūnt aut atē-
 nuare corpus aut nō attenuare. 1. p^o nostig.

28

Tria sūt p^o que corpus in febre mediana
 nō minuit 1. cōspatiō potōrū / 2. grossi-
 ties humōrū / 3. multitudo eorūdem, Sic
 etiā 3 sūt p^o q^o corpus nimis atē-
 nuat, 1. potōrū raritas / 2. humōrū sub-
 tilitas 3. uirtus defecta [ad. eundē]

Primum hic nō solum implicat phar-
 macū s^o oīs medii opatiō 29

3° de sentit Aūr: 4°: 1°: ra: 4: 7 Hyp-
 1° nost: 13. 7 2° p^o nost: 19:

35

Brachio e fluxu ex cerebro ad Tractu
arteria / Corruza ad naus / Catarris ad
E fauces, Rheumia ad pecto: 2 pnost: 49
7 2: Epid: 25: 27:

Ois nimis fluxu Sinropis e defectu spū vitalis
facit sepiissime Apoplexia e nimia copia hu
Sinropim. + most fleqmatosa / 7 dent
Quatio sensui
amorum +
frust lob.
On marbis.

Sinropis e defectu virtutis vitalis: q a
3 dependet / a mebro / humore 7
spū, Venit g^o Sinropis a defectioe
bri I propt longa equitudine ut ex
in exura, 2 e p^o equitudine au
ta ut e febrz liqfaciens, 3 p^o imi
mebroz aut calof: frigid: humort: 7
exsiccatoz, Sic etiā Sinropis ab humo
venit / qui aut qritate aut qlitate per

Eos modo Sinropis a spū venire p^o
p morbu subsi aut qritate aut qlitate mutata,
foratiois ut
ebri moru
H^o ooz q per
Inletia p^oceptioe
venenari, aut punitura vitali
venenosa, Si vero spū mutata in
qritate 7 hor p^o dissol: spūm mē

aut p[er] nimiam porositas / aut p[er] nimium
motu sp[iritu] meum. Et aut p[er] defectu
in ribi / aut p[er] immoderatum aliquam
fluxu. li: 6 cat. locor adfectoy.

42

Et e[st] abulatio maxima calor et durities
antritus + in emissione pulmonum
xia angustia.)

43

Et crasso uenae sit angustas ideo
ning sanguinis sit ming[us] 179. Itaq[ue]
sarily fit opilatio hinc e[st] q[uod] ritij apoz
plexia p[er]cant q[uod] cruales q[uod] oia e[st] hinc.

44

6 aph: 8 | 5 Epidi: 7 | 6 Epid: 22 |
7 Epid: 14 | 5 Epid: 7 | 1 Epid: 4 |
2 aph: 26 |

45

Dolor aut aliud e[st] q[uod] tristis sensatio.
Dolor accaluit ut uentosa.
Sanguis h[ic] se ad sanie sit lignu[m] ad rine
in fobusto ligno fit ruis, sit foputrefacto
Sanguine fit sanies.)

46

Iuxta Galeni sententias in li de tumorib[us]

pr

pr^o nāz apertima gnatō ab Effusio
sanguinis ad locū apertiosū, tū
sanguis in membris ē sparsus
ē ab instrumentis q̄ rōp̄sconditō
nā | nō itaq̄ ē possibile ut ad p̄p̄
sua redcat nāz, si ergo uehementi
rale factioe ralefit sit putredo, si ue
nō uehementi rale factioe sit sanies
sit alteratio sanguinis rōuersi ad sanie
alteratio laudabilis

47

Ille apb: p̄dit tū de exercitio

48

2. R. A. apb: 52

49

De una regulari p̄dit hic textus
Ammoratiū ē in p̄p̄iendō

Gal: 3. mirrotorūmi | 7. Hys: 2. R. A. apb: 54

7. 6. apb: 27 | 7. 4. apb: 27 | 7. 1. Apb: 3

51

Tunc medius s̄z. rōney agere p̄
q̄n rognohit nūsa equitūinis, 2. q̄
rognohit sp̄z morbi. 3. q̄n rognohit
adfectū, 4. q̄n rognohit nāz mē
vidui

52

Qui b̄n ingērit digerit 7 egerit
sanis: ille ē

IN TERTIUM

64
IN TERTIVM LIBRVM APHO:
SCHOLIA D. AVG⁹.

HYPOCRATES in 3 aphor: li. tractat
de equidinitate proportionat⁹ p⁹ib⁹
anni etatis & aeri, Quod aut aere
possit immutare corpora constat ex eo qd
scilicet corporis a aere mutatur, regit res
stib⁹ affert Gale: in li. de unanimitate
ambulit, sic dicens, Nutritio aut sta-
ma no solum pinguedine aliq⁹ m⁹o
ctia ab aere vivit: Et paulo p⁹ addit:

Dico aut calore qd e in sinistro ventre
cordis in arterijs no solum nutriti
ab aere influente & fistulas pul-
monis, immo vero ab aere qd influ-
et & poros corporis, qd in suffocatione
matris videtur e. H. Cu itaq⁹ Corp⁹
o illo quo nutritio possit mutari maxie
ctia aere mutatur, Aere n. nutrit sp⁹,
qui n. e calidus & humidus ut in vere
Cal: & hum: morbi fiunt, Si calidus &
siccus ut in estate cal: & sic: fiunt
morbi, Si frigidus & siccus ut in

Autu &

Autumno frig: 7 sic: sunt morbi,
Si vero frigidus 7 humidus ut in
Hieme frig: 7 hum: sunt exgritudines
Cū aut. aia in sua quietate mutatur
q̄ temporis dī mutatio, aut unius
salut ut puta, Ver estus autumny ut
Tota hiems ut annus totus, Aut part
mutat ut dies ut horę, valde mo
boſi gñatium est appha qd mutat
ſp̄y 77 rōsequis corpus, ut hinc in
aph: 1/7 7 Epidi: 1/78 Epid: 2/22 7/23

Temporis mutatio q̄?

Hypo: hinc nō loquitur de repletionem
pata 7 equali, qz ois talis suo ſtatu
reſervat / Sed loquitur hinc de dista
antia repletionis ſit li 4 Epidi: 14
20.

Hypoc: 7 Epidi: 23 | 7 8 Epidi: 22:

In estate gñat cholera rubra q̄p
p̄is repletioſy 7 phlogma q̄p in
ordinata dicta 7 reſervatioſy fuerunt
re Autumno ſupervenit hinc mo
ventis humores 7 inde diverſi gñat
hinc morbi, ſit hinc in casy die e

Calce

Calor diffunditur nã ex 7 roriger =
 laxato / dein frigore superueniente
 subito in pfundũ reuertitũ dispo-
 sitioes in roze diversas faciens
 Hypo: 1 Epid: 13 [73 aph: 23]

Auster calidus & humidus e. Sino. Ita ra-
 lidz qd mãz euaporat et rozeo desic-
 ret sed sola diffusionẽ facit p̄p̄ qd cha-
 humidior de. Bonar uero restringit 7
 ex p̄mit qd frig. 7 sic. e
 Sagittæ & asperitas guttarũ 7 Epid: 1
 Dioscora & distulcas urinz

Nec rorigit morbos in hyeme rorat =
 to Autumnus uero aruit Egredimur
 in estate roratas

10

Ver sigm suas q̄litate hõatũ 7 sa-
 lutiferũ e. / S̄m uero arides in dispo-
 sitione s̄y 7 manifestando mãz occultat
 ex h̄y a frig: incõp matũ 7 inimic-
 iã

11

Plures morbi ex repletionẽ sunt q̄ ex
 inanitione lig morby ex inanitione rã-
 tã exsiccationẽ difficilior sit altero sanari
 fuerit n. deponit q̄ apponit

Per Arcturum hic intelligitur exspiratio
humiditatis q̄ sit circa mēbra et vitalis
natioq̄ et Stranguria. (De salt. saig.)

17

Temperata repletio tepato tēpe b̄n̄ se
ut. Distēpata vero repletio distē
pato tēpe se melio ut 20.

Cute deficiantia ^{in iusticia m̄p} strabio, Lepra, r̄a
rez, ^{in iusticia m̄p} morphea, ^{in iusticia m̄p} albaras, scaplati, alqu
sch, gutta rosata, Impetigo (sive lin
ene, Serpigo, Pignis p̄sio, Pignis uol
ulis, formia miliar̄, Lēigo et panus

pli. 20. rat.

22

Hypocrites in 4 istis sese sequit̄
aphorismis tractat de egrotudinib̄
primis etatis Adolescentie s̄ q̄ dividit̄
in 4 etates, Infantia (de q̄ agit 1 aph.)
in Defiu plantatiua (de q̄ in 2 aphor.)
7 Etate r̄missionis (de q̄ agit 3 aphor.)
7 etate pollutionis (quā habemus 4 aph.)

26

Dentes numero p̄fecto s̄ 32, 4 s̄ duales
(sive milia gen) q̄b̄ sit uox, 4 q̄b̄ sit
missio rest̄ incidens, 4 r̄mini q̄
sit fractio rest̄ durat, 16 molares q̄
sit masticatio deim s̄ quatuor uigo =

20/1

rosi q̄ molares custodiunt. Vide
Anit in 7 Tertij: ra 1 7 in primis
in ra de Anatomia detin: -

27

Intra vertebra luxatio p̄ p̄ in
Stomatiaq̄ musculos, q̄ ḡ ḡ ḡ
7 ē gibbositas anterior, si aut illa
luxatio externa fuerit fit gibbositas
raro in tergo.

causa ē difficultas spirandi q̄ ḡ ḡ ḡ.
q̄ magna p̄ p̄ ḡ ḡ ḡ fit
lythiasis in vesica.

Antenna 4 q̄na tuberosa ponit
Galeni in sua lat/longi/rotundi
Anit 10^a 3^a tractatu 1: ra: 1: 2: 7: 3:

28

Pueri circa 15 annu calore s̄ mixto
7 roquo s̄ humiditatis abundant,
q̄ calor indebite humido adp̄ta
to q̄nate furredo.

PRO QVARTO APH: LIBRO D: HYPPOCR
ADNOTATA QVEDAM
AVG: SCHVRPF.

Hypocrites in 1 parte istig li: de im
motu extrahone differit, poruō rone
nec vnicasaleō, qui, ubi qn / 7 qd
te roris sit pharmanā / similit
quomō rora, n pharmanā es exhibim
7 p qy assumptionē, sint disponenda
apte ostendunt. Inripit aut a pgnāte
eo qz p rulosiq sit pgnātes curare
p p r facty rone ritudinē / ubi quinto e
sexto mētibz pharmanā pgnātibz qd ad
rit / iunioribz vero p p r Corticidomū rone
ritudinē 7 senioribz ob in fentū matu
ritatē nō item. Et aphorismy meoz
effinit de lno q 9: mēse parunt q
ut frequentis: sit / p r n partus mā
7 mēse fieri, qz qm qz t p r rōplata
forma facty / nō duplo t p r sit moty
7 partz p r tripliritatē t p r moty, ut
dint Hypoc: 7 Epidi: particula aph 33

Et

Et Haliabao 3 theoriz ra: 34,
 Jam forma foetus in 30 aut 35
 die fieri potest ut testatur Hypocrites
 in li. de na foety quod etia experime-
 b3 testat qd is Hypo: ritat nase
 hor vidisse testat3 triplicando 9°
 temp3 mot3 sunt 200 dies q 7⁹
 menses constitunt, Quoru3 9° 35
 die format3 70 die mouent3 / 7
 7° mense nascunt3, 7 qui in 45
 die format3 in 90 die mo-
 uent3 nonag mense nascunt3, sit q
 in 50 die format3 in 100 motu
 hnt at 10 mense in lute pferunt3.
 Infans itaq; 8 mense nat3 uiuere
 no potest & ptea qd 7 mense fit puer
 ro ruerio qrit3 exitu si uict3 erit
 ualida mature egdiss3, si debilis fit
 illi turbatio & debilitas, q morbo uel
 lesio du infans usq; in 9 et 10 mense
 in matre pmanet rorigit3, si
 uero 8 mense nascit3 ab illo taquore
 no rurat3 un nec pssinet nunciu
 et

potest, quod aut puero in 7 mēse
nōdat immensio, indicat mala habita
do p̄gnantia in 8 mēse, q̄ p̄gnantia
habituō siḡo habituōne factū
latig de. lris uelō Hypo: in dō nā p̄gn
Anit 2i: 34. 7 Haliaba ra: 34 Theoria

Medicinis in cōmuniōe debet rōdē
rare an uelit a toto corp̄e uel alio
mēbro particulari euacuare / nā si
in particulari mēbro indiget
euacuatiōe 7 totū corp̄e euacuatiōe in
uacuatiōe generali agitatio similis nō corp̄e
uacuatiōe q̄ euacuatiōe nō indiget
maxia fit humos 7 nā p̄turbatio
Vn̄ Hypo: Ellebory 7 iuculosa ē sana
tamē h̄m̄ōs: Mēbrū itaq̄ p̄turbatū
particulare purgand: Aut ē caput 7
caput purgys euacuatiōe: Aut ē p̄turb
7 sic 7 s̄p̄tū facilitantiā. Aut ē sto
machig 7 sic 7 leue vomitiū. Aut ē
intestina 7 sic 7 lenitiū debet mē
ro euacuare. Si uero totū corp̄e
euacuand 7 hoc qd̄ euacuari debet ē

Orō medicina
sunt laxatiua
7 vomitiua
Ellebori 7 iuculosa
liquor apud
Hypericū

4. aph: 15.

intra

intra corpus plebotomia, medicina
artaria, vomitio forti, fluxu emul-
soidas, mestrucos, urine quoratus
exeratis, et abstinentia euamato. Si
vero humor e in exterioribus tunc
diaporesi euamato ut si balsmis fri-
tationibus alijsq; calefactionibus.

2/3 = 4

si ppr instrumenti defectu et ppr pul-
monis agitationem et samesi remotionem
de q^o Hyp: || 3: Epid: 14

si q^o potziantis melancholicis et

10

2. aph: 29. Morbi dicuntur ualde
auti. 1. p^o nimia m^az. 2.
r^one leuio. 3. Tertie r^one nobi-
litas morbi. 4. p^o mobilitas
materie. 4. o^o h^o morbi h^o
in prima hebdomada.

II

Auicenna 15° rectij tractatu
in fine dicit illa ex colicis uel
sio deterior e^t in qua inflat^o
uenter ad instar tympani
talis accidit q^{uod} nimio dolore
auxilijs medicinalib^{us} noⁿ obedi^t
q^{uod} ad tympanite^m conuertit

12

Hi qui noⁿ facile sursum purgant^{ur}
h^{ab}ent p^{er}ty sicutu^m et rollu^m longum
et corporis tenacitate^m et nimia
pinguedine^m et insuetudine^m p^{er} h^{ab}
m^oz^u grauitat^{is}. h^{ab}ent aph: noⁿ
fa^{ct} de uomitu q^{uod} etia^m de laxatioⁿ
intelligi p^o pharmano.

13

Ois medicina fortis vomitua ⁹ sit
ois medicina fortis laxativa de quito
ritig erupit de tato melig²

Egestio nigra a sanguine nigro ¹⁴ dis-
cretio qz egestio nigra e raga-
lata. Sanguis vero niger no item e
coagulatus sic etia malamentosa no
e coagulata B e no purgativa et bul-
liens. et pgnost: us

²¹
prima causa nigre egestionis em-
pura appematur pass aut splenis.
2 e alioq membror opulatio. 3 e de-
bilitas attractiva splenis. 4 e debi-
litas discretiva et roboris pass aut
splenis. 5 e humore abundantia. 6
e validitas roboris et frigiditas ro-
gulare faciens. Et egestio nigra aut
venit Cerebr et hoc qz morbi digesti-
on et sic e bona aut venit sintoma-
tica et hoc an digestionem utq sic se-
malu signu. Anus ferida i² ra. 3

Subi abortivo no e ara vomitua
ex debilitate facta et pgnantia

23

Per sursum nit aliud intelligi debet
q̄ 00 / nō nares, nā fluxu narium
liberat egrotā a tertiana febrī.

Z 5

In resumptioib;) S; post morbi
inclinacionem cum corpora
nutriri deberent et nō
nutriuntur.

Surditas accidentat ⁊ sequens
egestioe cholera purgat, Sur
ditas nialis nō egestioe purgat
Est aut qm̄ multi supfluitate
gēgantē in capite

Mā q̄ a nobilitat. ad cynobilit
ora trahēda ē
Aliqui volunt qd̄ anima surdi
tas et accidentalis nō
recipiat nra

29

Exarcebs

Exacerbationes & afflictiones sunt in
 febribus totius, quae aliquando sunt graui-
 oris afflictiones et id recte dicitur. In
 febribus autem quae de 3 in 3 tot de 4
 in 4 affliguntur sunt 3 paroxysmi.
 Periodus uero continet in se indi-
 cium rectum & indicium de quo uide-
 Hypo: 3: pronostic: apo: 1: & sequentibus
 Cum paroxysmi eandem horam incipiunt
 sunt magis febres seae equales inane-
 re, quae non equalis remanet longa
 erit febris et sit de non debilitate
 timenda, quae debilitate nunquam bo-
 na crisis fieri potest

30

Sufforatio fit ꝑꝑ angustia uicij ꝑꝑ
Ablatio ꝑꝑ aut fit ꝑꝑ infirmitate
torꝑꝑ qꝑ sepe a ueneno frigiditate
infirmitate.

Ablatio antelitus ꝑꝑ Sufforatio nō ab
tāis ꝑꝑueniunt qꝑ antelitus ablatio
ex debilitate uirtutꝑ ꝑꝑctꝑ mouen
ꝑꝑ ex cordis frigiditate ꝑꝑuenit, Suffo
ratio uero ex angustia instroꝑꝑ ꝑꝑ
ꝑꝑuenit qꝑ ꝑꝑ multas causas fieri
ꝑꝑ. Nō in subito accidit sufforatio in
tā exiꝑte in solo guttore neqꝑ apꝑe
neqꝑ uulnera ꝑꝑulmonꝑ neqꝑ ma
alibi repletio subito rānt sufforatio
paulatim / sit apꝑema in ramul
ꝑꝑulmonis duritij ꝑꝑꝑ ꝑꝑ nō suffo
one facit, Cū ergo t febrꝑ uel
mētia qꝑ ad frēquēte antelitus
resistat ꝑꝑ uelote ꝑꝑulsu, ꝑꝑ guttore ꝑꝑ
apꝑema angustia uerisse t subito
accidere sufforatioꝑ / aphorꝑ: ꝑꝑ
de angina ꝑꝑ es: intelligi ꝑꝑotest
de qꝑ Hypocrit: ꝑꝑ ꝑꝑ nost: aph: 17
18: ꝑꝑ uittio aphorꝑ: aph: 50 ꝑꝑ 60
37:

In forti febre fortis ratio ariditas, mu-
 sculosa, cordata / 7 ligamentosa in flou-
 ra q' primos spondilos colligit ad
 interiora frequenter recedat de quo
 in fligato aphorismis qz talis nec-
 cessitate luxatio e' incurabilis sz...
 oco medicos a maxie sz... Avicenna
 remaz s' quartu' tractatu i: ra: 21 /

no e' mediant fibez e' atons qu' comitatur aliu
 morbu' ut angina gutturalis cu' febre
 tu' uero e' morboz qu' p' se nuda e'
 mala taliditas 7 her' sonabilis
 e'. Vide Gal: li. 4. de loc' aff'.

35.

In oi' euagatione sensibili q' fit in
 die cretio, consideranda sunt ex pul-
 sioz q'ntitas, qlitas, modus sz /
 7 tempus. i. p'nost. 29

36.

Aut 7 modu' resolutionis fit sudor
 no' in somno s' in uigilijs Aut ex
 uberantia fit humor 7 id p'pua-
 rias causas, sepe etia' p'p' de festu' uir-
 tut' sudor fit 7 tu' uino bono me-
 deo.

Sudor fit frigidus: 1 p'p' resolutionis
 : 2 p'p' multitudi' nra 7 caloz

panit.
 327

caus sudor patitur
malis e malis
3° p^o p^o occupatio^o ralo^o nira
4° p^o p^o gnale ralo^o p^ouatio^o

Febres molles reddunt 1° rone ma
2° rone pauitaf. 37

Somnus plus sudore efficit q^o uigi
no s^o m^o modu^o resolutio^o m^o
di subtilis aq^o si qm^o talis resolu^o
potis in uigilijs aridit, s^o s^o m^o
du^o exuberandi ma^oz de quo u^o
Auricula 2^a. primi sum^oz p^ou^o
dort. 2^e. ra. 13. 41

Continua febris e duplex Corlusa
s^o et proportionalis / Corlusa es
ubi ma^o febris e^o in vasis me^o
nobilib^o. p^o p^o m^o in qua sensu^o
s^o o^o r^o u^o u^o a^o de illa log^o b^o
Hypocritas qz talis febris e^o au^o
t^o tertio die indirari debet. Pe
portionalis uero e^o totima tertian
quomidiana p^o p^o o^o n° 3ana totim
totime affligit no^o m^o in casu
tia p^o p^o u^o u^o affligit s^o remittit
in 3 die acut^o p^o tales febris m^o
autissim^oz que no^o in tribus
die^o

dieb; indicantur sicut 7 piodis sicut
Hypo: aph: 49 sicut part: Febris
ergo fortis e' inspolata fortior
ratima proportionalis, fortissima
ratima conclusa. 43

In febre duo sūt consideranda, Essentialia
sūt 7 Annale, Sicut Essentialia 7 attendit.
pūz attendit a validitate recta in febre, 7
sicut hanc dē febrē acuta mordens, 7
tano mordens, Secundu attendit pennis
māz in febre, 7 dē Exitura humoralis
et exprimera, qz ralefacta eē aut e' in-
membres solidis aut humoib; aut sicut
Tertiu attendit pennis modū afflictio-
onis, qz aut e' in rigore aut sine ri-
gore. Quarta attendit pennis modū
motiois, qz aut in principiu incidit acuta
q'litat, postea vero lenis, aut in princi-
pio lenis, p'gea vero acuta, qz multoties
solidis e' māz 7 stati not tangentib; sicut
7 acuta q'litat, Sic etiā aliqui māz grossa
7 not tangentib; mēbrū patientū validitū
reddidit 7 ex inde sit potest 7 māz subtili
atio

atio / et sic diuturne fit et tunc differenda
Secundū Amdemalia duo consideranda / prius
aridens et pinguis et sic. hinc febres
bua / rosea / alba aut limba, qz aut sicut
nea et sic oo rubimū / aut Colerica et sic
Coerū / aut Slegmatra et sic albu / aut
rolira et sic limbu, Sg... e Aridēs re
motū ut qn diuina hinc febres totum
intpolatē affligit et tō remotū aridē
qz ab afflictioe totum et intpolata feb
a motū nō debet differri / s ab animalibz
centialibz et ping. Vn Galenū qui primo
nō est differenda inter tertiana et
quartana / hinc e in nullo gradu
medicinz. Hyp: Epidi: aph: 16

43

In febribus longis nā nō facit re
lare crisiū, prius propter inobediē
māz, secundo propter virtutū debilit
et aph: 65 / et propt: 26.

44

Agrippianus hinc de mā noua
et nō de reliquis māz febribz
et aph: 80

45

- 1 Rigor accidit Aut p[ro]p[ter] r[ati]o[n]em extrinsecam
 7 sit e[ss]e fortissimum n[on] / r[ati]o[n]em f[aci]t
 gidi aut r[ati]o[n]em s[er]v[ari]t. Aut p[ro]p[ter] r[ati]o[n]em in-
 trinsecam 7 sit fit aut p[ro]p[ter] sparsione[m]
 humor[um] r[ati]o[n]em vel humor[um] putre-
 facti ad r[ati]o[n]em musculos 7 alia m[od]o
 bra sensibilia, ut e[ss]e in febrib[us] q[ui]t
 ma[gn]a e[ss]e extra vasa, Aut p[ro]p[ter] p[ro]fu-
 datio[n]em r[ati]o[n]em in interiorib[us],

4 Aut p[ro]p[ter] debilitat[em] virtutis 7 r[ati]o[n]em
 naturalis p[ri]vatio[n]em / de q[ui]t h[ic] loq[ui]t
 Hippocrates, Nam in febrib[us] q[ui]t
 de q[ui]t h[ic] tractat auctor, n[on] fit
 horripilatio ut rigor p[ro]p[ter] putredine[m]
 quemadmod[um] in int[er] polat[em] ut h[ic]
 tatur Hippocrates I Epid[em]i: aph[or]o: 10:
 7 Alexandring in r[ati]o[n]em, sit
 ergo p[ro]p[ter] virtutis defectu[m] + r[ati]o[n]em
 n[on]alis p[ri]vatio[n]em 7 pot[est] r[ati]o[n]em sit r[ati]o[n]em
 gor incidens 7 n[on] antecedens q[ui]t
 sit p[ro]p[ter] r[ati]o[n]em p[ro]funditio[n]em ~~et~~ r[ati]o[n]em
 ma[gn]a, nec r[ati]o[n]em sequens q[ui]t p[ro]p[ter] ma[gn]a
 sublatione[m] 7 virtutis fortitudine[m]

¶ O[mn]i[um] quartum ~~et~~ in o[mn]i[um] morbu[m] q[ui]t
 Cui[us] h[ic] h[ic] si h[ic] fit bonas[se] male
 mala e[ss]e, fit ergo bene m[od]o

ma

materia adparet digestio 7 e
pis tollerantia 7 segr^o infirmi bene
tas / male 9° fit p^otraium;

47

In febribz p^otraiis in q^oz p^otrai
p^otrai 7 calor nalis circa cor ut epe
mortalis 1/2

48

De apostema h^oatp aut resolutio
aut sanis collectione aut p^otrai
tate, Si resolutioe 7 hor aut inse
sibilitate ut sic q^o nra exgerat
evaporatp p^o se ut meding b^otrai
tio 7 de illa loquitp hypo: 2 rez:
aut: ap^o: 1. Aut sensibilit^o ut q^o
nra subiliatp 7 nra ea expellit ma
nifesta euamatione 7 talis h^oatio
ap^otraiatp p^o resolutioe 7 sensibi
le et insensibile, fit in apostema
tibz in q^oz e febrz nro definit
infra d^otrai quatu et in et de
qd tempus prime Crises uorantp
Cg ratio e^o et 4 ap^o: 9 Hyper:)
Que uero in istp diebz nro indurantp
sanis colligunt aut indurantp, q^oz
factis Equitudo fit longitudo 7 h^ois

morb

noto qd ex aph: 16: quæ aph: par-
tibus colligi potest.

51

Si largissime involuntarie fiant qd
obstruunt et p[er] m[en]t[em] aliqua
describunt ad oculos ex rapite
no s[ed] at morte, s[ed] si p[er] p[er] uir-
tute potentia + alterat[ur] defectu
morte portendunt, vide I Epid: 14:
+ 8 Epid: 12: + I Prorrh: 13.

52

Causa q[ue] fit r[ati]o impari bona e[st].
In hoc aph: loquit[ur] de rigore q[ui] fit p[er]
m[en]t[em] subtilitatem + calor[em] n[atu]ralis forti-
tudine, quo rigore e[ss]e paroxismi fe-
brilis p[er]tinet. In o[mn]i paroxismo febril[is]
int[er]polat[ur] p[er]sumptio tota m[en]t[em] febril[is]
q[ue] stetit sub forma cause c[on]mune
q[ue] no[n] que stetit, sub causa antecedit
p[er]tinet aliqua fit p[er] uoluntatem
natura colere in rege toto, + de illa
loquit[ur] p[er]sensu textus, aliqui uero fit
p[er]sensu
ra + in die r[ati]o fit de q[ui] in sequen-
ti aph: loquit[ur].

53

tametsi ~~et~~ medici sibi sicut
 vix rebus: inditia de sup epat distip
 sitioy 7 mo vix rebus in febrili
 sig atio ab urinis petunt, eo q modis
 quos nra e intra venas et ar-
 terias optime vix possint indi-
 tare, Et supfluitas acsa / quomodocum-
 Colera 7 Melancholia, a massa sanguinea
 ia in epate (a q oco / ouunt p, q b oco
 arterie supponunt) 7 in venis p m
 corpus segregat, Cu ergo in febrili
 totius 7 m goluti talor febrilis p
 rat p venas 7 arterias p totu
 corpus optime p vix nra febrili
 agnositi, cum igit vix in febrili
 e crassa glutinosa pauca, m febr
 in situ e sig at. Poris: si mox a
 principio hypostasis aut sedime ad-
 parat, q e nra q refugit maz ut
 opet in ea ex ribo apud recessioy
 sua ad sanguine q etia Gal: sicut e
 mediu int humore males 7 sicut
 modo digestio crasse m 7 subliatoy
 sit in digestio mit aliud sit q ad
 qualitat redutio. Cu itaq q vix
 na crassa remio adparat maz di-
 greta e sig at / 7 m q vix pauca
 multa

Gal:
 Vix mit
 aliud e q
 colera 7
 quinis

multa adparat vima Cuisim p uzi
na facta ee ondit mo ois Cuisis
q eg morbi digestioe fit bona e

No oco aph: s; s; p; v; aly
n. s; p; t; m; g; t; o; alyqui uero
necessarij. Comngctio utptem ue
ri s; p; s; fit alyqui fallit p rpe 7 re
gione. Necessarij trij s; p; ruti 7
uicis: s; p; i;

Vima clara mista e stati turbida
fiens chqhoey mabrot ex mima
palefartoe s; p; at, Aut vima mingit
turbida e statim fit clara 7 s; p; at
Cuisim futura, Aut etia qd turbida
emittit 7 turbida manet, ut epi
leptioe 7 quatoroex urina, Quod
uero clara mingit 7 fit clara r; s; p; it
e s; p; mala e, ut in p; uerisi,
7 aph: 34 r; p; ule qd 70

2 p; uost: 20 Nubes alba s; p; at digestioe ghimata
2 p; uost: 22 Nubes uero s; p; at digestioe inepise.
Completa digestio in fudo, Minuta in
medio, primata nullibi r; s; p; it.
71

Vena lympha & alba reddis
 7³ causas. 1 e mebrost p q rati
 vna, intigidatio. 2 e potus
 aque frigide. 3 e debilitas fo-
 tetine spat. 4 e fortitudo adtra-
 ne vni. 5 e debilitas adtra-
 ne 7 potus mact vni. 6 e
 mact vna opilatio. 7 e paupt
 cholere ad rez

72

Ex solo vni inditio multy indi-
 tare vltu debet morbu s potu
 alia immura qz p qren indi-
 tia aut n mltis variate vna
 aut etia seps: ab fallacia des-
 nata

per vna expurgans hys spat
 partu atq oca atq st hio supio
 Quare 7 sanguis 7 sanies in vna
 nis exnta ab alijs corpis partib

vide Gal: p a vniob aut vesira expurga
 de vna affectu qnt qd in p dntuina sanguinis m
 lib: 5: pa: 4: vna 4 affectoru vna dolore vnt 7
 sanguinis 7 sanies quitate gnos
 potest, na si dntuina sit sangui-
 nis mixtura + dolor vna vna
 et

vesica 7 quibus parva vena aut
vesica ulceratione significat 79

75

Galenus li: 6: Loosy afortoy ra: 4: dicit
partes a vesica amissa lammis renibz
novo raturulis s^t sites 76

Vrina tenuis s^t e ex malis vena
dispositioibz, hoc qd aperitis: adparat
in his q laborat morbo gallico, nass^t
in eo morbo e sanguinis corruptio
77

ΤΕΛΟΣ

INCIPIT EXOLION AVGVSTINI
SCHYRFII IN QVINTAM HYPPO:
APH: PARTICVLAM . 17: Noueb: 1523

Que modum euacuatio plenitudine sol-
uit Sit plenitudo euacuatioe sonat,
aph: 22) Modo p^r sente spasmu et singultu
repletio fieri no pt

Log^o de morbo renituali causato
a nimia humiditate; 2 aph: 46

Spasmy in vultuibus pt fieri p^r ma-
nitioe ut hic 7 infra aph: 56: 18:
p^r repletioe 7 q ad ma^z no e
p^rportionatus ut hic aph 56
1529

sensu & aph: e melig e vulnura
 apostemari q̄ nō qz vulnura sequi
 hō dolorca / q̄ humores fluere faciunt
 quos fluxu si nō ad vulnura trahit
 q̄ p̄ aggragationē vulnura cognoscit
 interiora mēbra ledere solet, nō e
 ledūt mēbra nra partes exteriora
 sp̄m̄ aut tetanū faciunt p̄p̄ca
 qd̄ posteriora mēbra s̄ magis
 nota / si vero anteriora mēbra p̄
 egitudines q̄ in textu ab Hippo
 strubunt̄ facere solēt p̄p̄ca q̄ an
 teriora mēbra plus venis & san
 guine abundant.) 3:

Dux uenę a faucib; & spatulis diuisi
 hō ad caput q̄t̄ una fert̄ ad p̄
 3 de q̄ h̄ir text; loq̄t̄ & p̄dit
 textus de rō emulsione de q̄ loq̄t̄
 Hippocrates: 2: Epid: 2: H̄ latig
 inde eund: 2: Epid: 13: & Avicenn
 Quarta 1: ca: 1: 5 8

Pili inditant raritatē corp̄is & raris
 corp̄is inditant corp̄is validitatē

Hippocrates h̄ir de sudore 69
 Celsus loq̄t̄ in Epid 13 loq̄t̄
 de sudore symptomatico
 Avic: 2^a quarti tract: 1 p̄rio 8 rapita

in nubibz insudunt, spissior vero
aqua e aqua globulosa, q̄ p̄p̄
roq̄ r̄omixione inspissato, idē hoc
tangit Hyppoc: 4: Epid: aph: 18:

27

Galeni li: 6: raz: de Iuuenentis mēbro

Quod 5

Et dicit / Quod si homo sit in re-
talia debiliore digestionis, mēbra
ē ut in corpibz oīz hoīz gēnera
sup̄ flūū p̄legmationū viscosū & idē
reator solitū fuit nra istig sup̄ flū
correctionē, ita q̄ in corpē etiā gēnera
sup̄ flūū acutū, abscondē, abstergiū, hō
lētē s̄ r̄itine, sup̄ fluitatō q̄ q̄ in
corpibz hoīz rōnē indigestionē rōra
mūp̄ aut inra venas & arteri
r̄tinentē aut in alijs corpis partibz
q̄ ex venas & arterias r̄tinentē q̄
in nris tā in mulieribz / istis sup̄
flūū acutū mūdificatō p̄p̄ca q̄
hoc sup̄ flūū acutū nullig utilita
te in nris r̄tinetē: s̄ s̄m Galen
s̄māz, loco q̄ sup̄, p̄ū ad intestina
r̄urit ut adiunet ad abstergiē d̄
lud p̄legma & abscondē r̄p̄z q̄ in
dū corp̄ fuerit in nali sua dispo
sitione

Sitione / cholera illa absterget quibus
 sunt, & in intestinis ex phlegma-
 ti & abluunt, Supfluitatio vero
 in uenis sunt in uicis, & eorum salubri-
 tate non resumuntur & in sensibile eu-
 poratione non euuantur pyli sunt & po-
 ssi: & darta faciunt, Qui uero uiri mul-
 ti in orio uiuunt pituitosus hinc nax
 & fluxu emorroidat tales expurga-
 to supfluitate singulis etia matribus
 ut multuus sanguis in mulieribus
 que Hippo: & ap: in prohibet istis
 fluxu restrictio, Mulieres uero, q
 in uicis tunc sunt frigidior nax fri-
 gidior in eis sanguine fieri ueriffe
 & que etia plures in uenis sup-
 fluitate fortitudo, q in & in sensi-
 bile euaporatione pro uult multitudi-
 ne euuari non pnt, p sensibile eu-
 uantur euuatione, Cu ergo supflui-
 tate ois uenarum totis corpis tunc ma-
 stros euantur ueriffe e ora uena-
 tu in matre uenata flata q cu sint
 restricta aut sanguis mestrui uicis
 raxus & epilans fluxu multuus & li-
 bito / Modo orifit uenarum in matre
 flata restrictioes solet apire tale-
 factio

3

Gal: 6 de
topafut

fectio ex aromatis ut dixit Hippo-
crates sup aph: 17. Similiter calidum
rugas et frigidos humores solent sub-
tiliare in digestio fiat a fortiori

Quinqduple
raput id dolo-
re infect ra-
piti: Sufu-
migatio id
faut: 3

29
Majusq no ff in latere dextro recipit
eque bn in latere sinistro hoc fieri p-
tunt sz qd splen epate validus est

38
Lac ex sanguine pingui et unctioso, quod
ultra et perfectius: digestio digesti est, quod
quibus 3o sanguine multiplicat lac
multiplicare solet, in itaq, impregnatione
hac sanguinis fiat multiplicatio et
reppione matris, qd reppio rone fit emb-
onis, istud pingue et albu a validitate
ex sanguine quibus ad mamillas per-
nas, qd ab his ad matrem veniunt, fi-
tur, et hoc albu est pingue etia qd par-
tibus diu in pueru lactat, ad mam-
venit, rone adtractionis, qd p pueri fit
suctione. Sit eod mo in neq, figur-
neq pueria lac fit hy mestrina de-
rent, p pueri qd in utero mestrina
quis in roge mulier multiplicat
pohs: in matris, qd in matris
na a sanguine fit reppio, at si mulier
esset

79
esset impregnata / & quā rōpssioy
fessū sursū ad mammas & priores
venas / istud unctuosū & albu
ex sanguine a validitate gnatū / ex
quo sunt lac in mammillis sūz...
sua forma statēz gnatū / quē admodū
uzina sūz... sua forma statēz in
rhenibz gnatū de q^o Hypo: latiq
unde in li: de nā foatq: ;

impregnatiois
Matrix int uesira & longaone ³posita ē
que longaone ~~posita~~ rōpssio fit
rōpssio / in 7° pluris in corpore sunt
uē rōpssio ut a mellirato exire p-
hibentē sū rōpssio rira uēpssio
sunt

41

Bonus color, unde fit, sūz bona opa-
tis rōplexione,

42

Persepe in rotiditate & aut opulatio /
aut nimia mollificatio / aut qz nō bñ
nutrimētz dispersat / aut ē plenitudo
uēpssio / aut ē nimia lubritas de

45

Gravitas mammillaz sū aborsu
significat & Crassitudo mammillaz nō
sū aborsu sūz... sūz tū dolor in aliq^o
membro fieri oñdit

54:

In purgatione mēstruosi sanguinis
 in impugnat. Medico debet scire
 an mēstrua sint multa & p̄ridia
 ueruant. 2. an mulier sit sangui
 plena. 3. an sit post tertium mēse

61
 LAC de bono fit sanguine q̄ nā lig h̄p̄
 mēto sit p̄p̄inqua / clarimat t̄n ad
 gelidit̄z & humiditat̄z, & e ribz / q̄ f̄at̄
 me mutat̄, nā si calore muer
 in fumositat̄z, si uero calore defert̄
 ariditat̄z mutat̄. preparat̄o t̄n lac
 tū - Zaccaro & illud dat̄o th̄bit̄ q̄
 bet corruptionē in somaculo illoz, 2.
 tū melle q̄ mel r̄p̄z certifiat̄ & mlt̄
 fait̄, 3. m̄ lappillio flumialibz r̄ḡit̄is
 in lacte extint̄t̄ q̄d maxie dissent
 us foueunt, De q̄nto. 6. lac aquosig
 subtiliz & a butirofitate remotiz / de ter
 e meliz, ubi p̄t̄z dignitat̄z uēdit̄
 lac muliebri, altera lac asinim̄,
 naz lac stamulat̄ partui uernat̄,
 tā equat̄ partui p̄x m̄at̄, Quintaz
 praat̄, q̄d 7. t̄o partū ē, Sexta uerim̄,
 mā t̄and dignitat̄z sibi omnim̄ uendit̄
 lac q̄z massissimū ē. Vide Gal: 1 li ab
 mētoz ta: 14: Auirē: 2 r̄anone r̄o

logit̄o h̄ir de ~~inflatione~~ inflatione q̄ a uenē
 n̄itate fit q̄ in istat̄ nō fit p̄p̄lea
 q̄ mox uat̄o r̄as ab humore r̄alido
 r̄oluit̄e r̄oluit̄o 172;
 65
 SEXTA

Ois & tota
 cura t̄n̄is
 r̄p̄t̄ & r̄ep̄o
 sillatio r̄o
 s̄it̄ in lac
 te 7

SEXTAE TAV TOY YΠOYKΡΑΤOY AΠOΠOYCIV
PARTICVLAE D: AVGVSTI SCHYRPELLI
OXOLIA

Lentuzia, qua galeni li. 6. de locat. aff. intestinos lenitatis et Anaxima 13. testij lenitatis et lubritatis intestinos uocant. ~~est~~ ribi et poty indigestio et uelox eorum exity aboq. hoc qd in q. l. itatib: fiat alteratio: q. passio huj a uarijs raris fieri possit hinc in triplex debilitas retinet facultat. sicut morbi et intestinos intellexit Hippocrates / cui si rursus arida supuenit ueterina facultat aliquantul. fortiora indicat / na hinc de uirtu arido loquitur Hippo: q. et flegmat. arctosi. reuersione in stomacho fit

1

Quae modumq. anni constitutiones sicut pluuialib: et sarrionis / sit hinc natura sicut humidiori melior et ualitudine aptior est / uide 3 aph: 15: Rabbi Moses illu. textu sic legit. Quibus mares humide ualid et serme liq. et sarrionis malum egrot. uero utile, in q. l. uisione tuncit sicut Hippoc: 6 Epidia: aph: 17.

In dysenteria stomachi pariter rone colligantur cui officium ostentit stomachi.

quam

Vulnus noui
Vlry tueram

quare abstinētia fastidiosa quā aliq
artā uocant segtā / de quā 5° peior
dysenteria de tanto magis segtā fastid
quare fastidio seu abstinētia roata
malitia aut bonitas dysentericū rognos
hez,

3
Cū nō solū long adfectus uenētia m
bus ipse ex dolorē spē rognostatus
difficulte medior morbo subuenire
potest, quōd int dolorē spē diffe
nequeat, qz m nō m ex relata pa
riens rognostare p̄t

5
Cōs passiones zentū + me sūt h, dēu
tas, mirtū, sanguis, lapis, diabeta
maris, opilatio sine dūtes, apolm
stabis sine ulry, arder uring, stillia
uring, disturia, inuoluntariū uring
xitus 7i Et hz passiones difficulte so
nauit in semibz aut p̄t rēz fort
tudine aut uirtutū defectū aut p̄t
urūq

6
Superioribz exteriorē intelligit p̄t in
rioris uero interiorē dolorē / ce
merqz sit qz mēsurant i. 7.
Cause diffinitio rōsolidatio labioz un
nem s̄ mala rōpletio rōm subiect
2^a humor corruptio. 3^a nimia hum
supfluitas / qōs in hydroq̄it s̄. 8:

81

Fluxus humorosus dicitur et liberare hunc
ab omni morbo, et sunt ab humore
melancholico et roborato, et quibus Avicenna
17. Tertij ra: et dicitur potissimum sanguis
nisi melancholicum et fluxum humorosum
evacuari, non tamen negantur passiones a ro-
borato humore fluxum eorum posse ma-
ri, tamen ex humore roborato passio
melancholica fit: unde Latig Galenū
lib: 3 de affect: lor: ra: 5 et 6:

11

Strenuatio est fortis membrorum natum
depressio ideo singulorum ex repletionem
quod si aliquid in cutis stomachi est parat,
et longa est repletio quod id depressit et
transit et potio fortis

13

Tres species sunt Hydrop: 1 Carnosa ab hu-
more plegmatico, 2 Aquatica et aqua
in cute et carne quod si solus ventris tu-
met

vir: 14. Si 3. venas et ex orbitis venas dicitur
tercij: 14. et ad umbilicem veniunt. 14

Ad resolutionem vulnere et ulcere frequen-
tump. Sanguis. Equalis membri sita in
mollitie et duritie. Conuenientia alimen-
tium auro. Exsiccatio. Quies. Bona

medic

medii adproximatio: modo uesica / os
stravilago / uerug mēbra s̄ debilia ⁊ sone
guē rarentia. Vñ nō r̄ solidant̄ / s̄ nō
resistat̄ r̄ripe p̄nt. Cor ⁊ diaſpajū
in r̄otimū motū s̄. Cerebrū nimis mu
lis substantia t̄. Epaz / stomacho r̄ime
intestina / s̄ hūmida, ergo r̄ solidatiō
r̄ripe nō p̄sunt. Oia mēbra s̄
plina s̄ r̄amē ⁊ adipe ḡrantur ⁊
s̄mate nō solū se h̄mēt ⁊ effectū p̄in
cipiū: s̄ ⁊. Caro uero
⁊ adepo ex sanguine ḡrant̄, ex quo
aut̄ s̄ma ex sanguine fit tanq̄ a n̄
remota sunt / ex q̄ s̄q̄t̄ q̄ nulla m
bra s̄matia notabilis magnitudin
de p̄da pot̄ et̄q̄ augmenti restaurar
p̄sunt, ex eo q̄ n̄a restauratiōne
tunt r̄aret. Cōsue Gal: de s̄mate.

Hippocrates humores collictiōis frōntis
 vort declinatōis enamare solēt 19° adu-
 nit 7 nō impedit nāz iuxta illa sumaz
 q̄ ducere oportet vnderiq̄ maxie nāze
 pit 7 in dicit 7 tōuenient regionē q̄
 re nō dolor 7 maxie granatūz q̄ ut
 multz a sanguinis multitudinē fieri
 solēt in pubes a dorso trahit, 7
 inuisionē basilyz morboz ruzas p̄p̄-
 ca q̄ 7 hor enamētz humoz q̄ in
 dorso aut lateribz maxie paritūz
 sup̄ioribz rōmēt 7 hor ē qd̄ hō in
 illo ap̄: vult hippo: 7 2: Reg: q̄:
 aph: 10: 7: 11: qd̄ aut 7 v̄nig veng m̄tiso:
 nō a p̄ d̄iff m̄etbz sanguis enamētz
 h̄it ex s̄ua Galeni in tractatu ratio
 de anastromia 7 in tractatu p̄ pio
 venast pulsatiliū 7 nō pulsatiliū ana-
 stromia s̄it̄ ex rōmēto 10 s̄m̄-
 de Reg: ap̄: 7 Auit: in ra: de ana-
 stromia venast manū hor v̄l s̄e
 h̄it.)

22

Causonia febris Colica, pleuresis, p̄
 Peiores equitubus solui possūt, nā
 febr̄ Causonia 7 pleuresis 7 alienatōz
 solunt̄ ut h̄it, 7 5 Epid. aphoriz: 11
 Colica vero paralisi solunt̄ 5 h̄i solutōes
 p̄p̄is ab hippo: nō dicit n̄ ipse par

Solutōz

solutione morbi evasione & patiens
salute intelligat. 26

Fartio innasitio podagra hys qd hnt rati

Dicitur & ex causa rati 7. laxitatis immutatur, modo na
hnt rati ma: spadoneo usq; mulierico qd p cost
Xie mnt pos: daret. ut quiditatis immutatur hnt raritatez, quae
minig labor no ta facile ipso. podagra innasitio
7 rapula hnt intellige qd e qd omo ipso actio
indunt pos: 7 podagra no innasitio, na tu male
logia; utunt regimine car gutte fies in

meze possunt. Textu 8° solu mult dice
Euvouxi no adeo dispositi sicut ad podagra
que admodum sicut hnt qd rati utuntis
immutat raritatis 7 laxitatis hnt enca
nates ca rati 7 debilitatis. Tra
de Caluitis uditatis e 7 potiss: leg
hnt de rati qd a nimia sicutatis e
no spadoneo humiditatis sicut natur

28

Dolores oculorum, a variis causis fieri posse,
omnibus medicis in recesso est, parum tamen
nra in oculorum morbis adhibent, cum
medici v. rati in uisum
oculorum dolore superflua admittit
quibus morbi rati no aufert, 7 tu hor
maxie sperant visibili nocet ois ergo
dolor oculorum nra alio modo aptior:
dicitur hystericis, qui no solu funda
hnt: rati stabilitatis 7 ab hysteric 7

Galeno

Galeno (sepis): (ut ipi testantur) rebus: ex
 ycentia pbaty e. Ovis ergo omloz
 dolor aut e m humooy abundantia, in
 toto roye et in rapite, aut sine humooy
 abundantia, qd si m humooy abundantia e
 royeo debet fieri evanatio 7 de m do-
 loz m calefactorijs resoluetz, qe si ra-
 lefactoria au royeo mndificatioy ad-
 ministrat, p impunit qd dolore sedant,
 uerit postea in dolore addit. Qualia
 ergo debeant esse calefactoria ex ma-
 morbi rognosita, de quo Hippoc: 2
 Reg: aut: aph. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. si
 uero dolor omloz sine royeo sit ple-
 nitudine sola subliatione humooy
 q fit uino, aut resolutione dolorz q bal-
 uo aut fomentatione fit soluetz

7 aph: 47

31

Causse talitici s^o 8, prima e humooy a-
 ritas: 2 porooy restitio. 3 nimia humidi-
 tas. 4 nimia sinitas. 5 nimia elongatio
 reabri a rume. 6 nimia validitas. 7
 nimia porooy laxetas. 8 humooy rasi-
 fitas. Terto s^o mult q qm rassafo, rat-
 uites p p humooy aruitat aut rassinie-
 hnt si uaricos inuassant mra q sunt m
 talitici ad rura descedit, Quod si
 talitico ymanet uaricos no fiunt p
 pta q mra no descedit. Pili

pleurati raro fiunt

naq

H. Stark.

33

¶ namq, iuxta Galeni sententiam, ex humo-
re napore quanta & q̄ta efficiens
piloti validitas ē, & malis s̄a im-
ditas, q̄si fuerit temperata & a nullo
impedita pili quanta. Quod si in
salutis sequit. 34

Hydropis superuenit tussis tunc tussis
nis tōo diaphanitas & illa tussis ut
frequentē ē s̄ira. 35

Diſſuria & ſuria s̄i defectu expul-
sione ſiunt. Urine uero stillidina
defectu retentioe s̄i. hoc Gal. ot:
de accidente 36

CANCER ex melancholico humore
fit, quemadmodum herſipela ex cho-
lerico fit, & ranci cadit, ut inq̄ Gal.
si uene p̄uidentes it̄z plene me-
lancholico sanguine & duplex. Man-
festus q̄, ut multz in mammillis pectus
& runcis fit, & multz uero in ma-
ano, pulmone, & in intestinis ut fre-
quē fieri solet q̄ m̄q̄ curari debet,
nā vera Canceri cura ē m̄t̄io ut in
n̄sio, q̄m̄ medicis tentat p̄t̄ioe cura
rat Blandire in in ranci cura deb
my in lauatioe r̄o q̄s̄ ant̄, q̄

Leimb

lembus, Melancholico humor plures
 in uno mebro collidit aut sup totu corp
 29 spargit. Si puz hor dup² qz **Aut** in
 profundo mebru figit dñ ruzit ad vñ puz
 nas & arterias puz & sic effit apyema
 ta rososina qz h^o Cancer, Zepherios &
 Inpestioninos qz imp^o dent, nã si meta
 tholia fuerit adusta crassa Cancer, si
 subtilis adusta Expressio groo, si vero frigit
 da & figelata Zepherios fit, qz puz duric
 ties vocat. **Aut** melancholico humor
 figit sup mebru supficie donec ad cute puz
 niat. & sic effit albaras, Morphea, & alque
 Zet, qz imp^o dent qz Morlea mag^o ita
 cut supficie est Albaras impute & rorum.
 Alque Zet in pustulis paruis & rorum fit:
Sinero melancholico humor sup totu corp
 spargit intra & extra venas. Item dupli
 ter fieri p^o qz **Aut** putrefit & resolut & sic
 effit febre quartana. Aut no putrefit nec re
 soluit & sic lepra induit. Est 2° lepra in to
 to qz ruzit in parte, & illud in ruzit qd Mor
 thea in cute, & illud puz qd e in quartana
 de fine no. ;

38

Spasmus e qu larety ruzit p sua
 extimitat ut e motu involuntariu
 in membris voluntarijs ; Galen.

39

Quinque, Selenitum xq; humor aut
 durities circa Selenitum est, Siarria ubi
 rari pnt, qz hic humor et durities
 p diarria soluitur. Quinque, Seleni-
 tum x in q; multo e arif humor
 melancholicus 7 ad intestina effundit
 dysenteriam facit, 7 a Canro no de-
 bet, 7 talis pcutit, Si vero melan-
 cholici humor no e arif 7 frigida
 intestina infigidant q; epaz rō-
 tit 7 stomachus et sic hydropsis.

Oregano 3
 Erythra
 mit amru-
 Gen Krusel

intestina leuitas fieri possunt.
 Lepidoto = extracto gibbo nape
 versus interna parte

43

Asma e spissitudo spūs p p necessitate
 s; et multos flaty, Aut p p māt
 s; angustias, Gibbus ex q; nū nihil ali-
 sit q; spondilii luxatio, multo dicitur
 hyppozates, Multi ad tanty antelandi
 dignitaty pueniunt ut spondilii lu-
 xatioy patiunt, qd nū pueri euenia
 pcutit, p p ea q; mobia puenit s; m-
 tute lenocitudinis ut extensioe patē
 negant, Vertebrae luxatio aut fit ad
 interna 7 uocant eā Lepidoto = extracto
 rione, Aut ad externa 7 uocant Gibbū,
 Aut ad latera 7 e rōtatio: Et accidit q;
 bositas plerūq; spondiliby dorsi, 7 ossi

S. Gerogoffo

Lato

lato pectoris, Vide Topicis de hanc re
disputantibus li: 4 de lort ad festu ra: 5:

Galenū ::

40

Tumores Aut sunt in lort carnosus humidis
7 sic cito dissoluntur ut puta in 14 diebus infra
illa Hypo: smaz. Quibus pleuræti in 12 diebus
by nō purgantur 7. Aut sunt in lort nervos:
sic ut in ritate nationibus caltrancott 7 sic hūmō:
dissolutionis prolongat 7

49

Ovis prostratio, ab oculis sumpta, sumit
Aut ex lort rima defluxit ut pūa Epid:
domiat aph: 15: 7: 8 Epid: 12. 7 4 aph: 52
Aut a mobilitate aut inprobilitate, ut 2
Epid: 18: 7 4 Epid: 27: Aut a pfecta vel

inperfecta clausura 7 aptoē, hōr, aut 2 p
nimiaz repletionis, ut in aph: pcedenti, aut p p
nimiaz inanitionis 7 vicitur nervos debi:
litate ut I pronost: 14

52

Omnem infirmitatem, pfecta q forte dicitur
in eruptione extra morata fuerit, nunq
resistit 7 putrefit.

58

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΙΝΟΥ
ΧΥΡΙΟΥ ΕΡΜΗΝΕΩΝ ::

PRO VLTIMA TAV' ceteroquin
PARTICVLA EQS EXPOSITIO.

Extremities in frigidantur aut p p
apostema in inferioribus aut calor
extinctione aut etiam calor p fundatione
aut p p oiscentio aduentu Hip. laty
uide 4 aph: 48: 7 Auir: 2° quart
ra: 48:

1
Caco livida tria s^z at. Primo regulati
absq; extinctione calor^{is} nalis. Secun
extinctione calor^{is} nalis. Tertio put
dime, Et oia ista in soluta unio
offiu s^z mala.

2
Si vomitu singultu no sedat et est in
bedo oculor^{um} apostema in cerebro et s^z
mastro esse s^z at., Si vero rubor oculor^{um}
no adest singultu ex manitione
se no dubitabis, qui, ut spasing man
onno, mortalis existit. Consule Auir: 13

Tertii: tract: 5: ra: 20.

3
Mania, desipiantia zonis, p mistio, aliena
tio m^ost, melancholia, estasio: s^z p
vnu p alio p^onto: Est stasio q^o vir
finitate 7 fortitudine manie s^z at., qu
tu in augmento fortiora sunt tu vir
tutum constantia sperandum est
de n^o victoria, q^o fortitudo astitit,
tu virtutu constantia in augmento equi

pedim

Inclinu optime rāz sō morbum
mūnita significat. 4

Omne nimia repletionē intelligit
Hypeo: quemadmodu s aph: 6

7

De apostemate stomachi legitur nam
apema igitur mēbri propriat hē
significationes, quibus ipsorum
ruptura cognoscitur 7 ex textu
elintō q̄ ex multa 7 repentina
evacuacione humores etiam
maligni sequit̄ animi defectio

8

Vide lōḡ Avicennā de prima sexta
3 tract: 4 : ra: 3, 7 13^a 3 : tract:

5 : ra: 20

10

Et acuitat̄ mās p̄plemōnā faciē
tis sigat.

12

Quia lesionem usq̄ ad essentia
cerebri p̄uenisse significat. lege
Avicennam in quinta, Quarta,
tractatu tertio / ra: 1. Et prima
tertij tractatu 4 : ra: 1. - ?

14

sicutat spasmu esse no dubitabis, qui
 in... Hyppor: in 5^a cap: part: mortalis
 est. Desipientie vero causa cerebri
 siccitas e ex Gal: de loci affectu li: 3.
 sicut colligitur, que cu nigritie complexio
 ante cerebri aliq^o siccitatis modo, ut
 inqt Avic, corrumpant, Desipientia se
 q^uitur, q^u magna cerebri et uiait raris
 siccitatis indignant. 18:

No solum in osse s in o^mi membro s^umas
 19

Sarcos et putredo naz humoris, ex quo
 sunt, sequuntur: modo humor harenos
 heusipela rososus et ualde acutus e
 que Sarcos et putredo in Heusipela
 ualde acuta et rososissima s, q^u etia rari
 gi no possunt, qz ad sua naz redire
 nequunt, ex Hyppor. sicut 3 Epid part:
 a^o 7: id a Galeno comente ultio
 i Pinost: r^ofirmat. Diferunt uero
 her duo qz si nalis calor no multu
 egreditur ab equitate sua Sarcos fit, si
 uero multu egreditur, putredo q^urat. 20

Tremor e defectu virtutis motus quead-
 mod, stupor uermot est defectu virtutis
 sensitivis et maxie sensu tactu. Sunt
 7° et tremor et stupor dispositiones
 ad paralysim. Et tremor ex motibus
 fit

fit retrahis: ut dicit Gal: in li: de tra-
more & rigore, Tremor e motu
in q^o membra mouentur ad infirmitate
quedam sua, & eriguntur ad sup^{er}ig^{er}
uirtute ferete ipsa. Tu ergo humor
faciens letargia, ad ueruos motus
& ad pupi reuerti oriuntur, ducuntur
re mollii fiunt uerui & spu aliq^uid
finiente motu isthi retrahij fiunt. Stu-
por uero duplex e. Nervosus h^{ic} & h^{ic}
quos & sup^{er}or^{is} spes tangit Hyper-
s aph: 17. Et stupor mens duplex
q^u est / na unu^m medici congelationem
uocant estq^u is in postremo reuerti uer-
uulo, de q^o sup^{er}, aph: 14. alig uero est
dispositio filis apoplexie in q^u motu an-
helit^{is} no impedit & magis pro-
patit^{is} q^u pupis de q^o loq^uit Gal: li 4
de lor^{is} aff: ra: 2: Cognosco uero re-
gelatio a stupore, q^u oculi in stupore
clausi in congelatione uero h^{ic} adpecti:

21

Dolor inflammationu in lor^{is} ueruisio
pungit^{is} a Medici uocatur. q^u uero e
in lor^{is} artenis plen^{is} pulsati^{is} di, que
Gal: li: 2: Lor aff: aridens ingentiu infla-
mationu uocat de q^o dolore pulsati^{is} uir-
cha Hyper: loq^uit, q^u si in lor^{is} artenis
pleno inflammatione cito, arterie

22

qd^o spiritura angustant^o / 7 in latiora
 dilatant^o / ne hinc magis q^o faciunt do-
 lore. Quare si q^o fusio sanguinis se-
 quatur ante nos vixit esse indicat.
 Cotule latij Hyp: 7 Epid: 7: 8 7 9:

De solutione hypofarctis ²² hinc loquit^o Hypo-
 por: de solutione abstinio in 8 aph:
 14 locutus est, Infra vero aph:
 55 de solutione ambob^o in hypofar-
 ctis 7 abstinio loquit^o. Cu^o hypopor: ubi
 sp^o Hydrophisis de scribit no^o faciat
 duntaxat in v^o v^o ap^o 7 abstinio
 de q^o vide 4° PA: aph: 105

²⁹
 P^o Crinoides hypofarctes intelligit sedima
 sp^o referens sites rassisoz^o farime / 7
 si maiore squamis 7 furfuribus
 na^o squamis a sup^o furie me^o broct
 abradunt^o / partes vero furfuribus sites
 magis p^o funde a me^o broct^o abstan-
 substantia dissolunt^o / Crinoides aut
 multa p^o funde a me^o broct^o euillunt^o
 qua ut frequenter Testia^o extremo sp^o
 significat. Ois n. talis v^o v^o ap^o (ut
 inqt Gal.) sp^oat moituros rito mo^o i-
 turo 7 euasuro p^oat longu^o temp^o
 sanari. Et tales v^o v^o ap^o sunt
 ex adustione 7 ebullitione sanguinis
 rassisoz^o 7 ex decoctione. Aut ex

h^o farctio

liquefactio rarior liquefactione diuina
q̄ diuersitas ē qm̄ resoluntur in pa-
rtibus partes eḡ molles humide ac
liditate ignea, 7 sunt partes que
sunt durę 7 exsiccantur, q̄ fr̄z quod
in febrilibz liquefit ē adeo raris
dein q̄ est durior 7 antiquor / dein
raro raris mollior, post sunt magis
dura, postremo uero membra ipsa,
Ne aut̄ aliq̄ uesire uisio uisio dixit
Hippocr: h̄nt q̄bus om̄bz in febrilibz 7p̄. Qu
modo q̄ cognoscere sit talis hypoco-
stasis uesire uisio ē uide Hippocrati
4 aph: 77 Gal: 6: corap̄ affect: ra: 4.

31

Cum aut̄ n̄a in morbu opari in-
cipit uisio r̄ h̄nt 7 distributio h̄nt
turbatio sit fort̄ in r̄p̄e 7p̄
agitatione humoru 7 n̄a opa-
tionē

33

Si pinguis hypostasis subito n̄ uisio
uenit pinguedine d̄re n̄ liquefacta ē
indicat, q̄ a raritate ignea 7 nimia sit
Si uero pinguis ē hypostasis n̄ n̄ r̄
subito n̄ uisio uenit alioq̄ m̄d̄ro h̄nt
liquefactionē 7p̄. 7p̄

35

In prima prime, doctrine 6 / h̄nt 2
ra: 21 apud Aureliam clura de
musculis 7 lacertis regre. 36

Quare nominis sanguinis in febre
sit malus

Febri in sit morbus cordis & totius corporis
sanguis dissolvitur que & natura debilitate, qua
debilitata nominis sanguinis ferre non potest
propterea quod & ipse sanguis dissolvatur & natura ita
debilitetur: Hic nominis sanguinis scriptum
(ut ait Hippocrates) morbus, febri vero super
his augmentatur. 4 aph: 25 & 27 & Avic:
3^a / 3^a / Pract: 5 / ca: 10: & 15. 37

Gratio sanies s^m duo attendit. s^m.
Mentem s^m & humore, quoniam quodcumque ex
membris ut inquit Gal: e talidig & leuig e
saniositas est uelocior, sit & contrarium de
membro frigido, sit etiam de humoribus in
ditantibus est, nam quod e de humoribus calidioribus
dioribus sit in sanies rousertit, quod autem
ludu sit sanies gratum testatur Hippoc: 5 ap:
aphous: 23: & hoc sitis de cere regione
hora anni & sitibus & redit, & superiore ergo
ventre perthy intelligimus, quod uone cordis
saludu est, sanies ergo in 20 diebus quatuor
de quo Hippo: 5: aph: 9: & 11 p^{ost}: 35 &
43: & 2 p^{ost}: 57. Quomodo uero rognos
scindu sit sanies fieri uide p^{rimip}e n^z
Hippo: 2 p^{ost}: 60.) 38

Uesita s^m & in alijs uine instrumentis.
39

Per utrasque dexteras Hippoc: hic int^{er}ga
uices & quales in ambabus manibus quod
in p^{er} uisus & fortitudine s^m uisus
7

7 laetitia fiat in utroque fieri non potest
per membra laetitia et omnia membra
debilitata quia hypochondriacis Galienus
iuncta potest non se muliere ambidex-
tra nunquam vidisse testatur eorum summa est
pli: li: 7 ra: 17: sit ingenio sit uires
quibus dextra parte maiores quibus
equas utraq aliquid leua manu
quas nec nunquam in fuis 71

43

In sexta aphorismi: factum: aph: 27
hypochondriacis quibus 7 multitudine sanis
Hic uero sanis tangit quibus atque adeo
humorem malitiam,

44

opaxulor cerebri est apothema in ista re-
cerebri quod corrumpit eum cum uirtutes
de quo Avicenna 1. tertij part: 3: ra: 4:
7 Auenoer in 3 thesira ra: 4: 7 est
opaxulor pessima morbi aliorum refugio 71

50

Humiditas cerebri stercoratione non multum
ratum nisi prius dissoluatur quare oportet ut
calor naturalis existat, et stercoratio fieri non
potest nisi multum aer radens quod
modum nec tussis sine pestore 7 oppressione
non est, tunc 7 stercorati 7 fœdit uires
aer 7 uires. Et bifaria ariditas solet
ut ne stercorati stercorati pauca enas
7 7 humor tenuis in saluatur est
in stercorati a se diuisis refertur,

Centy

lentis uero aut raris difformiter effectus
impute q no ta facile a corp ibz, qbz imparty
est, abstrahi necq; etia ab eorum uis
lentia impelli ft 37. Vide Auis in 5.^a

3^a tract: 2: cap: 13

51

14: tertij tract: 2: ca: 9 apud Auicennam
de hoc latij lege

52

Auicenna 14^a tract: tract: 4: ca: 5: rō
sule sup uocabitur. In ~~37~~ 5^a apud:
13 dixit hyper: uocabitur fluxu
uentis rōse uari, hinc uero uocabitur
fluxu rōse uari posse solui uidet

54

gignē
38

Orbitatio ē mēbrost mandibulz extēsiō pp
expulsiōne supfluitatē sūpue rā post sūmē
digestiōne fiat. Halitus uero rā pandulatiōne
sū mēbrost extēsiō pp supfluitatē q in
articulis rō gantē rā ut multū rō sū
nū sunt / q humores rā abū dancit
horripilationē facere solent / q rā putrefiūt
fiōres extantē. Et hinc textus de orsi
tatione q palatim fit rā dicit de q Auic
enna 3^a primi doct: 2^a: ca: 14 / de rōtima
uero loqit hyper: 2 Epidim: 5. Quē
a rōibz grossis in lareatē genat extētibz
fit; qm intinsery a rōmalibz spātū mē
brost rā guttule duntē lareatē genas.
Quare rā in angina rā in pōirod hinc
oritatō rōtima hinc rā qd hyper: rā nō
bibantē a laboriose ut rā lixe ut breuit
orthalantes intellexit. 55

In quarto aërioformi aph: 42 dicitur
Næcor: qd sicut sudor multus et sicut
hic vero docet quomodo per istum sudorem
seculum et ex seculo colligitur quod debile
et superius non sit curandi, debiles vero
et sudore sunt frigidus et 62

Galenus sicut in aphorismis falsus est
sicut quod antiquos in istis aphorismis
Sensus in aph: iste est, Si in
egestione ~~est~~, et non exanimato
est, aliquid apparet quod multum
dicitur et cruditas humorum indicat
tunc corpus hoc nutriendum non est
sed potius digerendum et curandum quod in
mox formet. et sic ille aph: sicut
est in aph 7 et 10: 2 partibus aph:
Similiter in 66 presentibus part:

τέλος οὖν θεῶ πάντων τῶν ὑπὸ
τοῦ ὑποκράτου αἰθριομοῦ
ἐρμηνιών . . .

Wittenberge 1524

7 Martij

α ω
θεός
ἐπὶ Φιλίππῳ . . .

Handwritten text on the left margin, including numbers 62 and 24.

22,

ANNOTATIONES D. AVGVSTI XYPHII

In li: 1: Galeni de morbis & Sympto

doctore Apelle) marib: . 9. Witteberge . 15. 24. Nouemb: 28

Galeni in his sex li: eos rō nāz, qui
p Morb, morbi fa, & symptomata, ex-
plicare docuit, & hinc Symptoma
quātin appellatū qd aīanā p rō nāz
dicitur, ut & morbi & eorū rō Sympto-
mata eē rēstantē, de illo tamē Gal-
eno loq nō instituit, sed de Symptoma-
te, qd morbos tanq, umbra sequitur,
& sit Symptoma id uocatū, qd p rō nāz
se hnt, exerpando a morbis & caus-
sas. Et qz Oēs oīz medicorū libri
ad hoc scripti sunt, qd sanitas gseruari &
amissa reuocari possit, Quot p rō nāz
Gal: in li: de tuenda sanitate, Alterum
uero in methodo medendi copiose ex-
plicat, ex qd sequitū oēs Gal: libros
ppp li: de tuenda sanitate & methodo
medendi eē scriptos. Sanitas nāq,
ut oīb: medicis in gesso, ita experientia
pbatū est, suo sibi gsuata, qua ergo
rō gseruare uolumy rōplex oīs hōīs,
ut agnoscamy uerisse est,

+ qz

7 qz yplexio ex elementoz gmixta
humor ex nutrimeto, qd etia ex Ele-
mentoz fit gmixta, mēbrū ex hu-
mori, virtus v sēs a mēbro, & qz
a virtute pcedit, manifestū ergo est
in gbuatione sanitatē oīz illorū ggnit-
ōne eē necessaria. Est qz yplexia
ralida & sira nā gbuant hīc 7
legio / & hora anni ralida v sira sū-
p rōmū rōplexione frīg: v sira nā
gseruant hīc legio ac hīc anni frīg:
& sira, Quod Gal: in hīs rōmēn-
tīs de morbis atq; dūrā lūpūe
etia dicit, Sū qd iudicandū ē de
Cibo, potu, motu, quiete, somno,
vigilia, inaritione, repletionē, aut
deantēsq; dīg, q oīa Gal: in dīuēsa
li: rōpōsō: ex pōtat, Itē si morbos r-
rare volumus, qd rura sū sū p rōmū,
ut 7 hīpōt: v Gal: in multo locū hīc
mōsse ē 7 morōū d rōssam mō-
7 Symptōna agnoscere, qd Gal: in l-
li: de morbis manifeste innuere vī-
det, vbi dicit, Pp p rōt: de mēto
do mēdēdi hīs ggnitōz oīz
ygrīp sīng, qz quōtūm morbi rōrati
vī morbi d rāē ygnitōz est diffīcīlī,
ita

ita post illos gignitur est facilis. Nam
 ista gignit etiam mox q̄ q̄libet opacis
 omis agnoscere possumus / s̄o Avicennae
 S̄m̄az 3 prime ca: 1. Expta causa
 Opilatio in Epate ē s̄a hydropisis re
 m̄a est Epate deopilatio, & q̄ opilatio
 aut ē ~~ex~~ tumore aut ē ~~ex~~ tumore
 alique s̄r̄ naz aut humores r̄assos
 & lentos, q̄d in Medico agnoscit r̄assa
 opilationis ē tumore, mox q̄libet ē
 modū opacis agnoscit, Nā alit r̄a
 Hu opilationis ex argariis: q̄ ex lue
 morib: r̄assis & lentis. Quare
 ista illa q̄d gignit necessario ad m̄ob:
 & r̄ationes requirit in his ḡnter:
 r̄is Gal: p̄p̄ose expliat. Vbi in
 primo li: de morbis in s̄itarib: & in
 Stum̄entalib: tu de his q̄ s̄t & in s̄uar
 m̄entalis & s̄itaris s̄r̄ loq̄t̄, In s̄to
 de ois illos morbot r̄assis. In r̄o
 de ois r̄asquet̄r differentis, qui
 ab opacibus, q̄ a virtutib: p̄s̄isunt
 a q̄libet mutata & ab exantib: su
 munt̄, nā ex his Symptomatis, q̄
 morbot tanq̄ umbra sequunt̄, mo
 bi indicant̄, q̄d in li: p̄noti: hypoco
 r̄are c̄nsuz est. Ergo in p̄ore
 parte

Stary 1 li.

2
3

- parte 3 li: Gal: de Symptomatu
 virtutū aīatū, rē sensitiva & motiva
 In primis dīe corripēunt, In 2:
 de sīs q̄ virtutū nāly corripēunt
 Ultio loco de mutata q̄litate & exēu
 tibi: logtō. In quarto li: de rāssis
 Symptomatu virtutū aīatū sensitiva
 In q̄nto de rāssis Symptomatu vir
 tutū aīatū motiva, & ultimo loco
 li: de virtute vegetiva virtutū. In
 sexto de rāssis Symptomatu virtutū
 nāly exēu tū & q̄litate mutata

Summa prin
 rpi q̄nat

Complexione & ḡpōe que morib: tā est sa
 nitas, Sanitas tā est nālis opationis
 & sit sanitas prior ē opatione & pos
 terior opatione & ḡpōitione.
 in actionib:) q̄ sanitas vocatō rē mēbra
 suas opationes facere p̄nt, stud autē
 posse fit ex nāli mēbrorū ḡpōe.

1 Potig & pōnāz hōr diffinitio ē inuēti
 ḡnda q̄ & actu

4 a

Sanctalit) Medici corpus unū & simplicis: ē
 adfirmant unū gōng equitūdmū mā
 tā s; ḡpōng pōnt / Qui vero rōg
 ex diversis ēē rē partū adfirmāt, qua

hypothēsi

hypothese in amplexu dicit Gal: , malam
plexuoz & mala gpoez ponat, & sic
ex diversitate gponitii / diversitate mo
bost inuestigat. 4 6

Igitur Caro) mebr sitarib: p ut sr ex elementa
gstituta accidit morbi gplectionales. Sed
& ut sr partes instrumentaliu accidit ipis
morbi gpositionis. 5 a

Hys in uniuersu) qz accidit mebr sitarib: temp
pors & primis suis subiectis / 7 p hys motu
accidit gpositis, qz in febril: no nimia rali
ditate afficit, gplea q srs & raro rordis
sr sup ralefacta. Sic in hydropsi infri
gidato: exar / dz raro exar e infrigidata. 5 6

Sed quid est qd orb:) Solutio gimitat accidit
mebr sitarib: no p mediu r gpositoz
& accidit gpositis no p mediu sitarib, q
unisa, rra est i

Contraria) s. 7 sr sr diti opilatio ate
mutatoria totiq r rps
Obstruente) q sr aut e opilatio r rno, s au
r ratoria.

phymata : eruptionis & tubera s. ab na
Quia id e qd tubera de quide Hyp:
1 Epid: 12, in phylahymata de q: Hyp:
2 Epid: 3, qz phylahyma & elasto id
e qd gemmen, hinc etia Erythma

in morbo de quo Hippocrates et Epidemiorum 6: sunt
et exanthemata et enascentia de quibus
Hippocrates et Epidemiorum 15.

De Elephantiasi vide Placitum 26 ratio 1.

franzose

psora et scabies quae lymphas vocantur in
de Placitum 20 ratio.

Vitiligines et morphae quae sunt in cute tunc.

6 a

Statum in thorace est spasmus et membrum
hinc in anteriore parte et dextera.
Opprobrium est spasmus qui retro uergetur in
hinc in parte membrum. Tetanus est in
parte uerget in nulla parte flexus.

(sequitur)

De membrum infirmum habet operatione
propria uale necessaria et quidem pro
diuersitatibus hinc expansione diuersas fortitudines
membrum infirmum operationes quas in
firma et media simpliciter habet, sic eodem
modo pro diuersas operationes infirmum di-
uersas fortitudines et species. Et quidem in
membrum operatione a iusto modo aberrant
et operationes leduntur, sicut in coram
repositio a iusto modo aberrant operationes
leduntur, quia de membrum infirmum habet op-
eratione quae melior est ei ad suas expansiones
exercendas quidem operatione. Et quidem
ex 4 Elementis fit operatione, ergo 7.4.

operationes

gfectionales morbi, sic ex .4. fit gpositio
formatioe s; qñtitate Nuro & pñhi, ergo
V.4. gpositiois erūt morbi. de his
hic Gal: fusig. ✱ 7: a

Hic qd ledit virtutē morbi rā est, qd uer
ro ledit opationē sine lesione virtutē
morbus ē, de qb: morbis hic agit Gal:

Memores formatio quatuor sub se gñinet
gñā, 1 gñinet equitelines figure &
forme, 2 equitelines grauitati, 3 equi
telines meatui, 4 equitelines supfi
net / de qb: orb: hic loco tractat Gal:

Variē dñe qb: in exteriorē parte fluctuā
rura, Vari aut q pedes obtortos sūt intra
plani uero q pedes rinos graniles sūt pla
nosq; eqñtis qñ tabellas q planz uerū
uere tūtedoē ✱ 7: b

(sequē ē ut) Hic alia istig loci et cā expositio ubi
✱ primipat pars nō ad uirtutē q ad pñi
opate parte instū refert, Exptā rā,
Orulo ē in sūz artio eig ē uisio z
oma ex partitū eig sitat ar pñz nō
sionis instū ē humor Chrystalling. 7: a

Hic Galong cōdit equitelines grauita
tū & meatui cā morbos in g pōē,
id qd Alir: z primi dicit: il rā z
fact, ubi hos morbos equitelines mā
z z receptaculoz uocat] 7: b

id dñe
fuit

Si membrum in quo fit tumor vniq[ue] sit ac
tuois moroq[ue] vniq[ue] e[st] in opilatione q[ui]d q[ui]d
partu[m] membru[m] r[ati]o erit illig[ur] opilationis.
1: VIII a

Quintus inducens membrum forma cognos
patione[m] impedit / sic inducens membrum
que de morbis in m[em]bris Gal: hic agit
2: VIII b

Vnguis) membrum carnosum n[on] solum
Arthrodonos) & uariu[m] / 3 aph: 27. Melit
ules) ganglia, astrumata, strumata, su
berula & ead[em] fere g[en]is, q[ue] p[ro]p[ri]e in
uic[ina] & laterib[us] oculi solent, v[er]o q[ui]d dicit
atq[ue] remittit[ur] sunt ut Ganglia, q[ui]bus
mollia, redentia, astrumata sube[st] q[ui]e
nis puluilla, strumata pingue q[ui]d
Melitridi liquor humor p[ro]p[ri]e fluens
v[er]o n[on] a rura & melle - fano accepit
de rura uide p[er]li: 20: ca: 21
3: VIII b

Epidis e[st] raro in oculo extensum, n[on] dicit
oculo q[ui]e d[icitur] sit uariu[m] rura
Latini carnu[m] dixere, Roada alij ra
gadas legi uolunt, n[on] forte a deluxu
q[ui]d f[er]e sit n[on] Leonirong Riada p[er]it

Comotio) tremulosu[m] membru[m] motu
tremor id e[st] q[ui]d superficiali et omniu[m]
in liquor & intestini 71 3: X: a

Quintus

Quintus morbi simplicis situm ma
 brost p aous s morbi simplicis in
 strumetalium mebrost s morbi gpositi
 situm mebrost s morbi gpositi instrumetalium
 mebrost p aous. 1-XI a

Virgus 7 suffusio s morbi in mure
 Kreas uen morbo in magnitudine.
 2-XI b

T. 1. 0

IN: Z: DE MORBOR CAVSIS GAL:
 LI: ELVCIDATIONES Aug: X^oplis.

Morbor causas tripartia diuidi oib: ma
 diis in gesso e, In Coiunta s; An
 redent, & Primitiua, qua Gal proptat
 etia uocat, na gpositi de iat ra scrip
 sit libru q de raiis pstatat i euiden
 tib: (ut Guil: Cope plag) intitulat, qz
 raiis manifestior e, a qua stia nulla
 raiis indicatio s solum morbi indicatio
 sumit, ut mag Gal: in 4 Tera p b:
 mebrody, qz huc ra ru suo effectu
 que induxit no manet ru no sit in
 torpe imata s extrinsec rai aduici
 at, 7 illa tripartia diuidi assent Auicem:
 2 primi dote: 2 rap: 1: qz aut torpa no
 magdiat torpalit s uerboratio 7 stia
 aut magdiat torpa sit ubi 7 familia

aut se tenent ex parte aeg / q est ali
a roge sū e ira timor terror &
Antecedens uero & Coniuncta rāe rōpa
les sū utpote q in rōpe inueniūt, nō
ribz malz rā primitiua ē febrē ex q
gnatō humor malz, q ē rā febrē Ant
cedens, q humor malz facile purescit q
purescō ē rā febrē Coniuncta, nā rā gū
ta sine medio, antecedens uero mediū
rā gūnta induit effectū, primitiua
rā aliquā sine medio, aliquā rā medio
induit effectū. Cōs ergo istas rās
, salte q effectū induere pōt, in hor
sūto h: expirat Galenus.

Pōnt 5 rās morbi salidi & pōnt hor
f res extraneas nob magis ma
nifestas. XII a. 1

Vide, Anir: purescō nāq nascitō in rālor nālis
rā: de purescō multz cōditō ab exq̄litate sua sal
dine, latiq rōmōto ultio 1 pōnt: XII a. 2

Ab alijs rōyib: ad uiam hū rōpa h
monē querit. XII. 6: 1

Phlogiston ē humor nō altz latz
in q̄ q̄ddā purescō sūte ē tolor diffē
tiōq̄ uehementē & Cornel Celz
li: 5. p̄t: 6. 2: 6. XII. 6: 2

Quint

Quicquid ex sum p p m tota rale fit
putrescat .i.

Est e ra p aoms, quatinus ubi morbo
simili mra p e cura p aoms 5aph: 2
7 gmeto 3 Gal: 2 Epid: XII: b: 3

plaz magd muleta p) sine morbo sum reme-
tia sua uenena . 2

Vt hz rae morbu inducat 3 requit
fortitudo hz rae effectur / Corpus ad
morbu suscipiend aptu / & sufficiens
mora effectur un corpus, donec
fecerit impessionem .i.

Vn hypoz: 2 aph: asueti asuetos
huc labores. XIII a: 1

apokalap
horre

Prataciontes 2 p occupantes, p oxalap
Tucos 2 p occupatius, Leonicens p m
cipiens transtulit XIII: 6

Quinq ras hnt morbi frigidu ponit
ubi etia aliq h rae 7 se 7 aliq h
rae 7 aoms 7 pbat hor expto de
igne re hz effitatis:

Quatinus ra valida p se facit morbu
validu / & ra frigida p aoms facit morbu
validu, Sit ra frigida p se facit mo-
bu frigidu / 7 ra valida p aoms facit
morbu frigidu, p oas rae valida
morbu frigidu p aoms facere pnt.

XIII b: I

Quantitas tibi sp̄t̄ videri mag-
nitudini calor̄ n̄alis / de q̄ Hypo-
pore: 1 aph: 14

XIII a: 1

Gangrena ē incipiens in t̄i m̄o
firatio ē inflammationis magni-
tudine cal: 2 de arteria
Phagedena d̄i d̄o t̄o Cassi:
adendo uocant̄ per ulcera / q̄
penetrando usq̄ ad osse uocat̄
Atheres (α Xupes) ulcera s̄ in rapite
in glutinosa sanies manet / unde
7 n̄o s̄ ab α xvii q̄l spuma s̄
qua despumant Glucia, uulgo d̄e
erogrindt.)

XV b: 1

98

Depravata corporis figura non est morbus
 nisi per eam alius corporis vicius artio sit
 si latitudo capitis est aequat ipsius
 longitudini sit soliditas, quae tunc necesse
 est utrumque suos situs naturales et debitas
 distantias non habet, sit etiam stomachus
 non est nimis rotundus funni difficile
 ad superiora veniunt, eorum ledentes ar-
 tiones, sit quibus de omnibus alijs iudicandum
 est, in catibus: sit gravitatis: leuitate &
 asperitate / natio / quantitate et positu.

XVI. 6:1

Leoniteng per varia blesu, per varo
 zhebun, trassulir XVI 6:2

H

IN TERTIVM EIVSDE ANNOTATA

Gal: li: i art: ruzating 4 ponit res
 in se proximas, ex quibus vel noscendis
 et non noscendis quibus sequere incipit
 de videndi art: monstrat. Corp: 9
 sit / artioez / ruzsam / 4 symptoma. Et
 corp: quod quing: p:udere artiones
 eas: quing: / has vero seq: idq: si
 corp: nullis se habeant inculpabilis
 les: ar: nales, sin: per: niaz: sint ad
 ferta aut nullas quod corp: aut omni rati
 impedias

impeditas / his q^o licet ruius q^o
 ut uolet nota imponere, ueluti
 ubi ronga nalis se sunt a qb: inuol
 pabiles ar nates actiones pcedunt / sa
 nitat^z & ca q^o sunt sequunt^o d^o m^o
 dentra adyellato: affectu uero roni
 pp naz se sunt in actioz aliqua uiri
 at morbu^z q^o sunt sequunt^o sym
 ptomata adyellato, Gal: mag^o li: 1° aph
 Curatiua dicit q^o g^ostutioz in actio nali
 ho sequunt^o sanis q^o not^o a^ontia ego
 tantu: Symptomata nuntiant^o
 Quartu^o po^o har q^ozq^o causata est
 q^o hos affectus ruiam, ~~h^o ruiam~~
 na q^o ronez h^o affectu ad actioz
 hant aliquid q^odyat ad ruz affectu omo
 habeat oportet, illo dumtaxat euarians
 qd affectu in actio una g^ostiat nec
 pt usq^o aut p^oba actio ee sine ronis
 nali affectu aut vitiosa in in ronez
 sit vitio affectu, cui aut affectu q^o
 actioz impedit ruz p^ont qd aliq^o ruz
 ee q^o ruz no ee ergo diuersi omo
 ab affectu: fac^o h^o, ex his scq^o qd
 nec fa nec Symptomata actioz ingno
 dat s^o solu morbu^z ruz h^o functionis
 uitia Symptomata q^o Gal: li: 1°

99
+ 2. diff. Cur: triplex ponit sympt.
na v^og functionis vniu insigni mo^o
bi sympt: vocat, + q^o alia rone am-
dunt seu colores ea q^o Symptoma-
ta vocant: s^o + q^o p^o s^o q^o in-
videntia q^o adyellari p^ont, ex p^o q^o.
In peripneumonia difficultas orire
landi insigni modi Symptoma e
rubedo + taliditas pectoris Sympto-
ma familiare est / timor + treor
in somno q^o incidens e, de Sym-
pto: ergo + maxie insignib: in p^o scri-
bi: tractat Gal: -

100

	Septennarium 1			Septennarium 2			Septennarium 3			102
Periodus 1	1	4	7	8	11	14	14	17	20	
Periodus 2	21	24	27	28	31	34	34	37	40	
Periodus 3 ^a	41	44	47	48	51	54	54	57	60	
Periodus 4	61	64	67	68	71	74	74	77	80	
Periodus 5	81	84	87	88	91	94	94	97	100	
	principium 17 ^{die}	Dies indidating		Dies Cocting		Principium 2 Septennarii	Dies Indidating		Dies Cocting	
	Quadra 1 ^a			Quadra 2			Quadra 3			
D:	Io: Magenbursig Blabyrensis Scribat Wittib. 1523									

Sanguis	gustu	Dulcis	est, habi tans in	Corde
Cholera		amara		Jecore.
Phlegma		salsa		Cerebro.
Melanolia		acuta		Splene.
	Celigi: 2		ra: 12	

§ 99. 13. — medicus sine malis, sine vitiis
 sine aialis, e fca subtilis, acera, deluoda
 ex tenuis: quaq; sanguinis parte pducta, u
 defecate vitz a pauptis mabz ad reliq;
 p pias valeant opationis exercere, atq;
 no alit ad sanguine hrt atq; similla a
 ignem — } vobis: 13

Quod doctori rei medicis nonninq; in gert
 7 reb; pportionandis discrepant at ponde
 et nro ppet, no fit ppart inrectitudin
 § p p diversitat; reflexionu etat 7 Region
 deniq; 7 pporum. Hene: Start:

- 1 Melanolia non adpetit.
- 2 Cholera sibi rotat 7 exercuit.

Quod medicus est signu id egrotu
 est o vno dno: accidens .i.

Mensure

- As integrum 12 unias lit
 2 Denary 11
 3 Dextans 10
 4 Dodrans 9 lit assis partes
 4 Bes 8
 5 Septunx 7
 7 Semis 6
 8 Quinunx 5 unias
 9 Trians 3 parte assis horz
 2 4 unias glnet.
 10 Quadrans 3
 11 Sextans 2 unias

Unia duodecima
 pars assis

- 1 Digitus mensuratur unia
 ma. *Quatuor arena
 hordet*
 2 palmus digitorum 4
 3 pes palmos 4
 4 Cubitus sesquipes, hor v.
 sex palmos
 5 passus pedes 5
 6 Stadium passum ~~125~~ 125
 7 Milliare Stadium 8

Meditio

Mathe-
matica

Una libra vini et
 aequa est cum meslin
 et Galbmas

PROPOSITIO GN̄ALIS

Omne membrū totius corporis, illas hum
ditates ad se attrahit q̄ magis sue
nature conveniēt & assimilant / q̄ hum
ditates sū in illis membris digerunt
in naz. Istis membris convertuntur,
Sanguis aquosus p̄pat ad Venas, sicut Sani
cholericus rucit ad cista fellis q̄ ibi in vi
sua convertit̄ vino, sicut sple melancholica
sicut ossa coagulatas mo 72

~~Loq̄t̄ sicut de inflatione q̄ a veno
fate sit q̄ in interiori mem̄ fit p̄p̄a q̄
mox venositas ab humore calido res
vito resoluta. 5 aph: 72~~

Melancholicus resistendo devote
Sanguineus ridendo hilaris
Colericus furcundo insane
Slegmaticus dormiendo pigus

~~de dicitur
elementis
mixtura~~

3) Totā medicina n̄t aliud ē q̄ addi
& subtrahit Gal: m. de sath
Somnia maxie nocet oculis p̄p̄
nervos colligantia.

Omne mixtū marat̄ ab elemento
suo p̄dominante sicut in Sote
hera agitat corp̄ ē

Εἰς ἑισαγωγὴν τοῦ Ἰωαννίου ῥαφοδίου
ἐν Νευρώσει ἀπὸ τῆς Ἰω:
κεφαλῆς σύγγραφοι
: α: φ: κ: γ:

Quisq; hūc hinc Joannig fuerit nō laboram; s;
absq; invidia dicit, medicin; nō sumaz brevissima
s; cōpletit ut melis nō possit / neq; hinc sumu-
las suis Jacobi de partib; et alieq; nram;

Subiectū in Medicina ē Corp; humanū.)

Nō nō opari practica ē s; nosse q; mod; a nra
medicin;.

Practica ē a nō theoreticū impossibile hinc est.

Elementa prima tō; s; principia.

Elementa nō s; in corp; s; q; s; in corp; ea nō
elementa in nā rueniunt.

Autum; dē vulgo nūq; mundi

Nullū ingeniu; intēge ēē sanū
absq; melancholia testat ~ Aristotel.

Sanguis p se nūq; perrat aē simple sanis:
cōmixtio.

hij humores s; cōmixti s; ut nullq;
corp; absq; parte alteriq; rōstet. q; q; n.
corp; reliq; s; q; h; t.)

Dulcia fere oia s^t valida & humida nae.

Ex Epate gignit^r sanguis & ad cor transmittit.

Testiculi retineant essentiaz individui

Nares os aures s^t cerebra emuntoria in q^{ib}
p^{ri}ncipue flegma e.

Cartilago neq^{ue} os e ueni neq^{ue} raro (sic
Kussel)

Opus uirtutis indicat.

Tra e ebullitio sanguinis circa cor

Virtus vitalis e ordinando motus & sensus.

Sensus s^t interiores disponere e uirtus

H^{uius} prime vitalis

p^{er} lacertos & neruos mediantib^{us} p^{ar}tibus
mulis totu^m mouat^r corp^{us}

Fames e in sp^{iritu} pabula deferunt.)

Gal: r^{ed} Adoleſcentia usq^{ue} ad 30 annos uocat reor^{um}
Senect^{as} uocat Gal: Iuuent^{as} ad: 40 durat annos &
dur^{at} aequal^{iter} fort^{is} in nigore r^{est}itutos. Senect^{as}
ad: 80 e annu^m d^{icitur} aut^{em} uero uero in medio
Senect^{as} e deim^{us} q^{uod} noⁿ sup^{er}uinit admittit h^{uius}
repor^{um} - decrepiti.

Varro fuit s^t etates ho^{minu}m unaquaq^{ue} 15 annos
p^{er}ultima. Hippocrates uero: 7: atq^{ue} Aet^{as}
in poly^{ch}is enact^{as} no^{ta} s^t Infantia, pueri^{ta}
tia, adoleſcentia, Iuuenta, Senecta, decrepita,
exita^{us} uirt^{us}. Apud Romanos Seru^{us} Tull^{us}
Her^{ic} C^{ae}ſar^{us} apud Gal:

Gal: h: 10: r: 28: h: 3 forit etate pueritiaz usq; ad 17
 iumenta ad 40 Senecta de p[ro]p[ri]a
 Corp[us] albu robore mixtu e optimu .)

S[er]m[us] q[ui] perat humores S[er]m[us] hor sunt in
 corp[or]e colores, ut Alb[us] ex phlegmate, Niger
 a melanocholia, ~~Citrus~~ a rolera & Ruber a
 sanguine fit.

Epar e fa rolet q[ui]gnit n. humores.

Citrus color fit a Citro gelabilis ;)

S[er]m[us] ad ventu Citru int[er] oculos
 Septatione fiti fit

In senib[us] calor nalis resumit ita ut nit
 fit phlegma maneat q[ui] fit ut sint humidu
 & frigidu.

humores int[er]luse fit int[er] humores .

Int[er] Septe humores oculos Coimethia prima e
 q[ui] totu oculu r[un]dat, dein Cornu du-
 plex e anterior h[ic] & interior quorat oculu
 100: dura p[er] originu qua fit a dura m[en]te.
 postea e ^{transitio} Vasa anterior & interior q[ui] se-
 r[un]dina. Tertio e aranea antior & interior q[ui] retina e
 intra quas o[mn]es humores int[er]lusi fit humores
 3 / Crystallu ^{glacialis} intra utraq[ue] Cornu, Vitreus
 int[er] Aranea utraq[ue] / Albugines int[er] m[en]te,
 utraq[ue] ;)

Crystallus p̄cis organi ē misus ⁊ p̄bat misu.
Vitres color retinet misu ne misq̄ exdat.

~~Sanguis humor~~

Vinea humida ⁊ vitres humor t̄m̄ s̄ nig-
redine oculorū

Omnium optimi oculi s̄ variis colorib⁹ q̄ consistat ex
nigredine ⁊ albedine

Minerua s̄ p̄daucoano d̄d̄n̄ / Cest̄a qz
ōta facile tenet d̄d̄n̄ qz ip̄a est misis-
bilis ⁊ t̄m̄ n̄ia laus oculorū ex colorib⁹ apud
Hom̄erū

Membra ḡnata ex sanguine ut raro facie
be restituntur, q̄ vero ex s̄p̄mate ut nec
b̄m̄ nō it̄
exercitū extenuat q̄o vero r̄desat, ut
in manar̄is ⁊ misis adparet n̄a s̄nt
solte air faiste b̄m̄.

Tartar⁹: s̄. r̄est nō
naturalū.

Sal alios ē cor̄tilis alios fodilis,
Quod parit̄ alina rege durabile nō ē,
Salsū sulphur̄enū ⁊ talia r̄alida s̄ ⁊ s̄ira,

Balneum
Suffa

Triplex balneum est, Aqueum calidum & frigidum
Aerium in quo sedet in prima uaria recepta
bene, & a uase in quo se herbe deorty & qd
da ramulo fung herbaty ad prima fact.

πυρία

Ignem in quo sedet super lapides calcif.
ros

Cibis ois prius mutatur in Christa, postea in
Chrimu = humore, deinde in ros postea
combuit, deinde in glutu, postremo in
humiditate qua uocant aeropyon.

Auren li: 1 / 2 fen: 13 capite.

Sanguis ualq est q plq de stagnata aut
melancholia lit.

Potus indigestia soluit.

Somnus est recessus animi in seipso, et
est reditus spirituum ad interiora.
Contrario uero se hinc uigilia.

Uirtus actualis in cerebro, specialis
super diaphragma, naturalis sub diap.
pragmati.

Coitus est leuis qd morboz conuulsis
qd Sapiens testat.

Oia accidentia aīe corp̄ aut extrinsecus
affinunt aut intrinsecus,

Tra primū corp̄ facit rubere deim
palleſcere & ſubnigreſcere, intrinsecus aut
ralescit,

gandia extrinsecus rubefaciunt intra paululū
ralesciunt.

TRACTATUS RERUM CONTRA
NATURAM

Pati inuētū ē rethos: p̄lagiū future Ep̄is
leptie.

Aniemia compat 3 q̄nā febr̄iū habuo
q̄ paulatī s̄z talidig fit ſomes parietes
roburat ſi^r exūna & habitualis ulgo ^{+ p̄p̄a} barbar
et̄na ☽

duoxo febris & rotuſo

Melantholia nūl aliud ē q̄s h̄x sanguinis d̄is.
auſera & augeo a p̄to paſſ: fit & p̄p̄a p̄ma
tina q̄i d̄reſtes p̄p̄a p̄ma
om̄o d̄uro & equalit t̄des & affinēo a d̄uro
tendo & om̄o ſimilit.

Horrupitatio ē morſq̄ q̄d̄ inuētū d̄is p̄p̄e
intra naſa ſanguinea ☽ t̄te q̄z ſant
horrore pilos & anim alle q̄z febr̄is p̄d̄ ☽

part: ^{cl} ^{exple} ^{auger} ^{ualde}
αίσιον + πέλαιον = impello fungo e. n. ualde
punges Timor herisipela.

uixes r uinda hinc vndina uixes sine febris
q mit humores aquatiles.

p externa interna s' rogofeda madico

Quis dolor e ex calore r siccitate ea. n. a-
gunt solu' r p no.

Corpus nautu Antenna no suffert. i. can.
Chiragra et pedagra de ab ocellu = rotacio =
Xp manig r rō = pco qli morbo rotacio
et manu et pede.
(Inque paralyis accidit, dentibz stupor.)

Paralyis de a rapie r dno soluo qsi unig
laterz dissolutio q hestay.

Sedigitur Comig qd poeta a o de Augst
quos sit una habebat manu

Cosmilia membra s' ubi pars h' tihg no
ut pars ossis e os / offitalia uero q singulas
in partes alioq noz serunt ut pars mag
aliud h' no q totu / neq. n. qlibet pars
mipis e raput r.

Herni hernadio laroni die nijs / fugidi ex
terebro Vony s' die restadio / Arkuq
hery adio salide s' altera ex rade alt'a ex
eyate.)

In osse fractura / rube exnatio / larell ronsio
tome playa r' fit p'rie.

Quanto magis pueri ^{humidi} fuerint huius
ægræ hinc reterit tunc:

melius est corpus 7 morbo repleto quæ in
animo quæ est nimis repleto manita
sensu.

Tollerabilior est repletio vesperina nimia
quæ matutina.

Fringit, opulatio, putredo, vapor / si
unus ex aliis fit / si ex rore opulatio fit
putredine ex putredo fit odor malus si hinc
febris et pestis.

Quis morbus est aut immensus aut
cosimilis ut verberia / aut officialis ut
thirag^{is} et

ut prædæ opus hinc ut prædæ nimis
omnis.

Arumina et amara ut reple / allium pip^{er}

Quis febris est ex putredine

Venerit amara et epat

Vrina est clamor sanguinis

Uos reanos Turquiam filis porro
perina et faba

^{glutatus}
Aretu vit 4. ~~compositos~~ ita fit ut neq[ue]
ura p[er]collet e[st] n. calidu[m] & sicc[us] frigidu[m] & hu-
midum.

Et balneu[m] aquu[m] humectat alia aliq[ue] exsiccant

Maxime laudant[ur] & sibi et alijs saxatiles
pistres.

Ois raro in unguentis et ueruos articulos ue-
ca se misculat.

Toxica in unguentis feruor die gusti;

lepra no[n] fit in abundante humore uno aliq[ue].

^{& in primo uela rolia}
Oco morbi feruor augetur in futuro ut
cancer / lepra / &c

Ex uulnibus & palubibus carantibus fit unguent
Vergo Aeneid:

pli: in hoc conuenit unguent extra oleu[m]
Duo humoreo roxi conuenit h[ic] &c

Oia unguenta fiunt in reza.

Spina e[st] sanguis unguent feruor in reza exsiccat

(Reliq[ue] uacant.)

Melancholia
Hecma
Colera
Sanguis

de 3 in 3^{an}
indie 8^{an} et quotidia
de 4 in 4...
grime et hora

4: scru

977

12: expo mag tohy med: scru: egritubimis

14: qd
7 illi qd (2 illi d)

15: scru

20: scru aut semel

24: 7 expugne d d

25: septimo (2 sexto) post illu in ribu

27: ciclio (2 ciclio) mox sur (atq)

32: subingam

34: rthomia - 2 pboarar

37: introduce d

39: aliu (2 alij)

7 res in nates

a p d i u - s p u t
p h i s s i m a

1 Cant: 203. 71 de acie

8 diatema sp.

1 Cant: 124 de riba 7 potu

ph. 30 rat Galin comet sup 2 prof: il de somno 2 Vi

periodi parti referit

ges: mo

ad dios Cretios / parti

frantio: rep

Amoldo

de 14 m ad

maxie in feratone

de 10 m

paroxysmos

die attom

3 p nost: 3

C: panini: Gaidegru

Letargia in omni phrensis infirmitate e apessum

fennugru: viter

Opt: Cory de Sarsog de pab:

hor roms t

qz exqstus: tenez vity p

maxione

scripsit ad res morbos

memoria

Wend habim
7 Amorena
Inffen
et Cere
e phrensis

Turbith Plagma

furgat

Stomona Coleza

Sanguis in somno intus regit magis

Ching fit in Stomato

Ching epate

interitui
Stomato Sanguis

Nox lune sitis qz hu

mores mouet qd gsume

re negt

intra

Torg 3 Canon Amorena tzaat

nt in paroulawo morbos

in infirmitate
interitui: Sanguis
interitui: Sanguis

intra
interitui
interitui
interitui
interitui
interitui
interitui
interitui
interitui
interitui

ad 10 m

de Letargia
7 phrensis
7 morbos

de Turbith
7 Plagma

de Stomona
7 Coleza

de Ching
7 epate

de Nox
7 lune

de Torg
7 Canon

de Amorena
7 tzaat

lov sz m

il resubm

ia matra

sz dura

egregialo

ex artem

~~sub~~ jév

.

4 osliby

es que

mus, sciz

aty, Vera

tidao te

, Sunt u

mando

nda sagu

ne no ue

ta patro

ranko

.

Porro

111

by so
re
na me
g duc
spede
ex so
4 ogo
es / que
mas / p
ate / v
7 / 1607
y Sum
mami
adit / Sa
que no u
a pal
rumpo

hucui

Preso

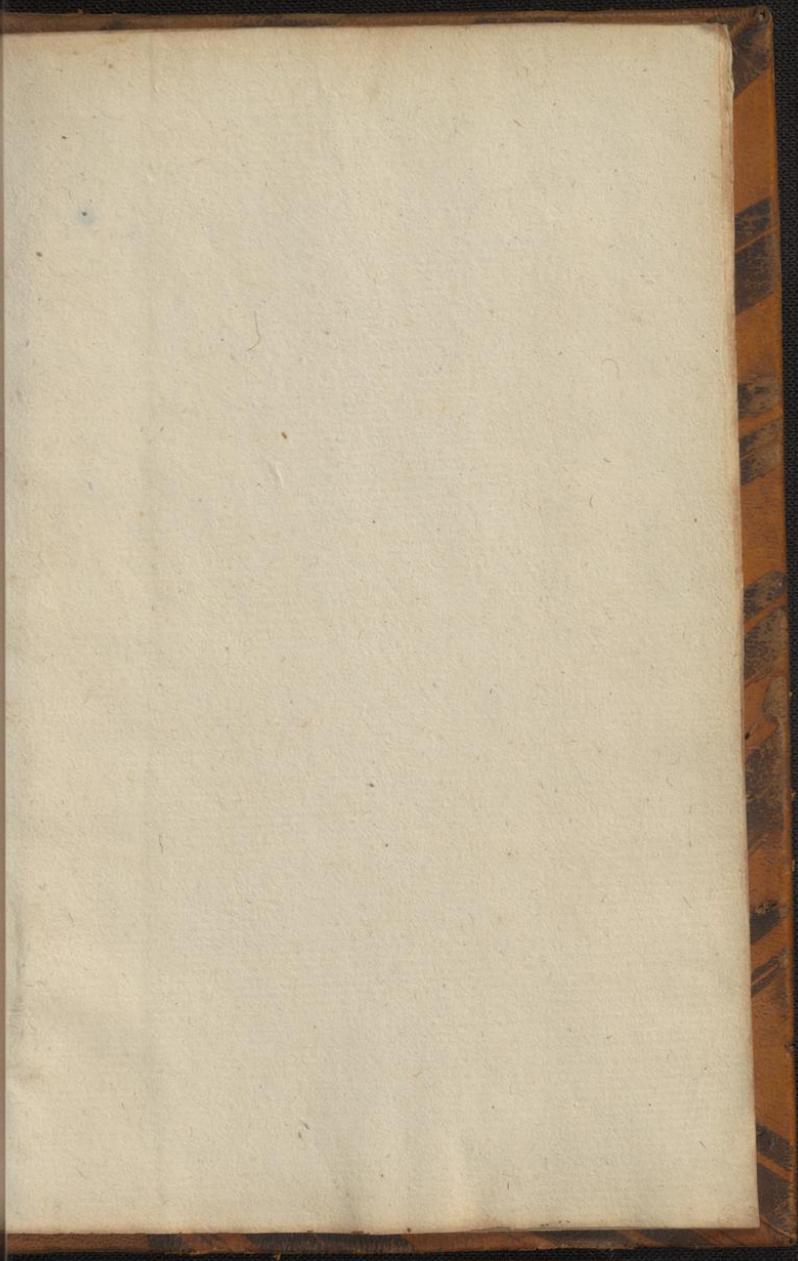
37
3.
har mirba
milla in o
17
partes ~~XXXX~~
eo si 3 ue
et posteru
st / qua in
l'oumptu
ata et in
udity. Gusti
Ist rois pte
a
na q' mdr
a sis p' p' p' p'
dale uita :
cerodmugro
ex Hirtu
ed ne
bis

~ralentico
- 16 | +

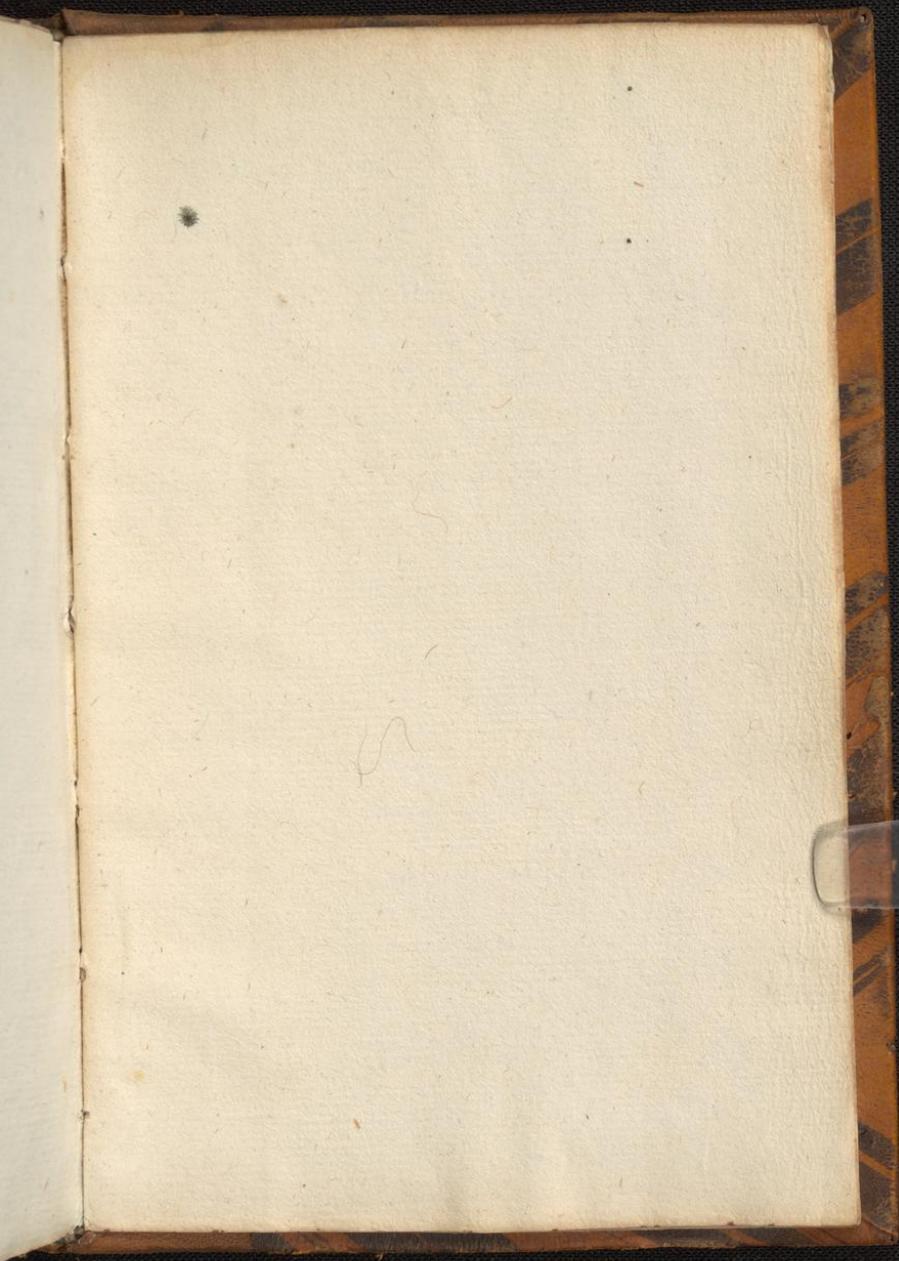
tu rapitio tu
multiplicat fall
3 0
ex l'acore

7 69
ature (p)

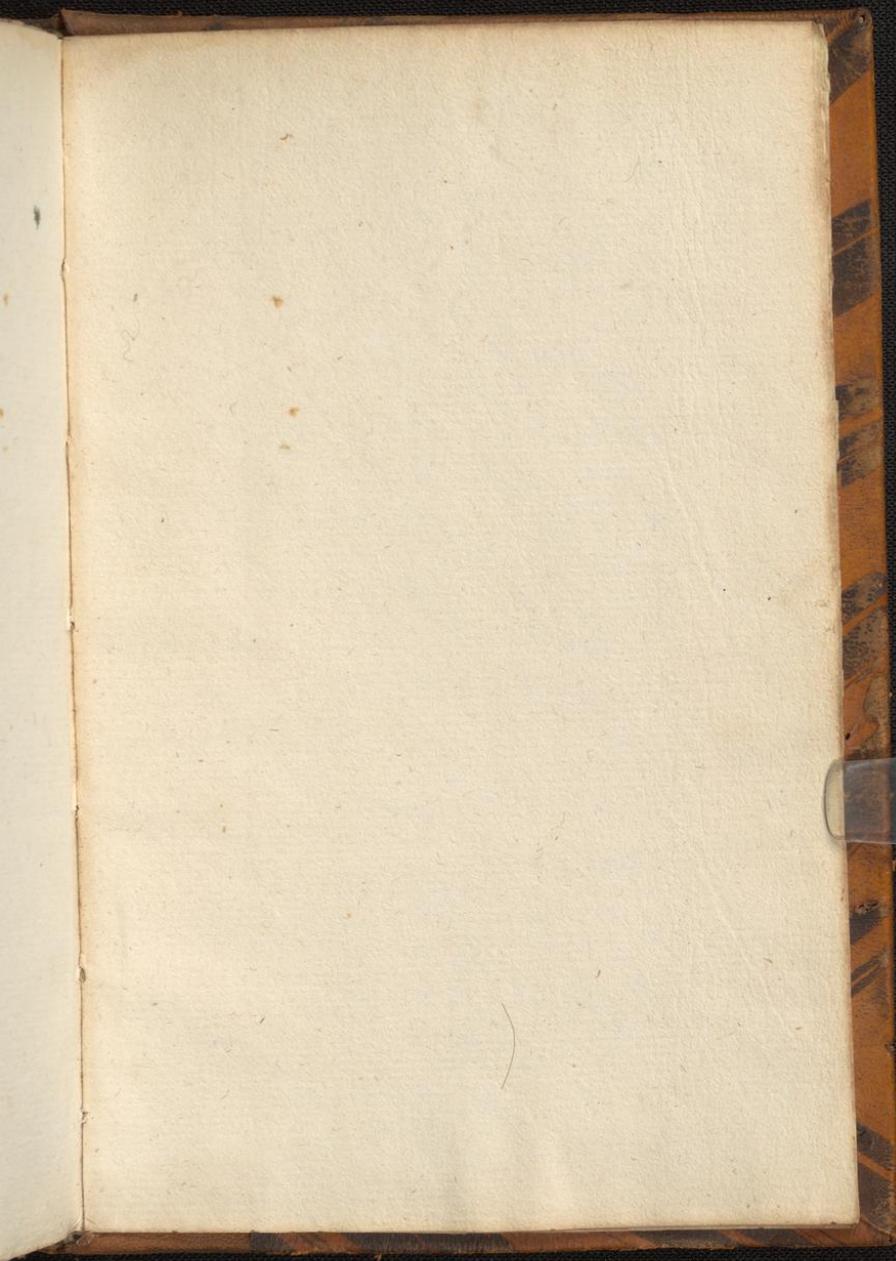
21/
die man
halla in
07
larkts
es ist
er post
st. qua
orum
chä
adly. b
die fies
in q
in be
die in
re
ex
bis
- 15
für
3
off

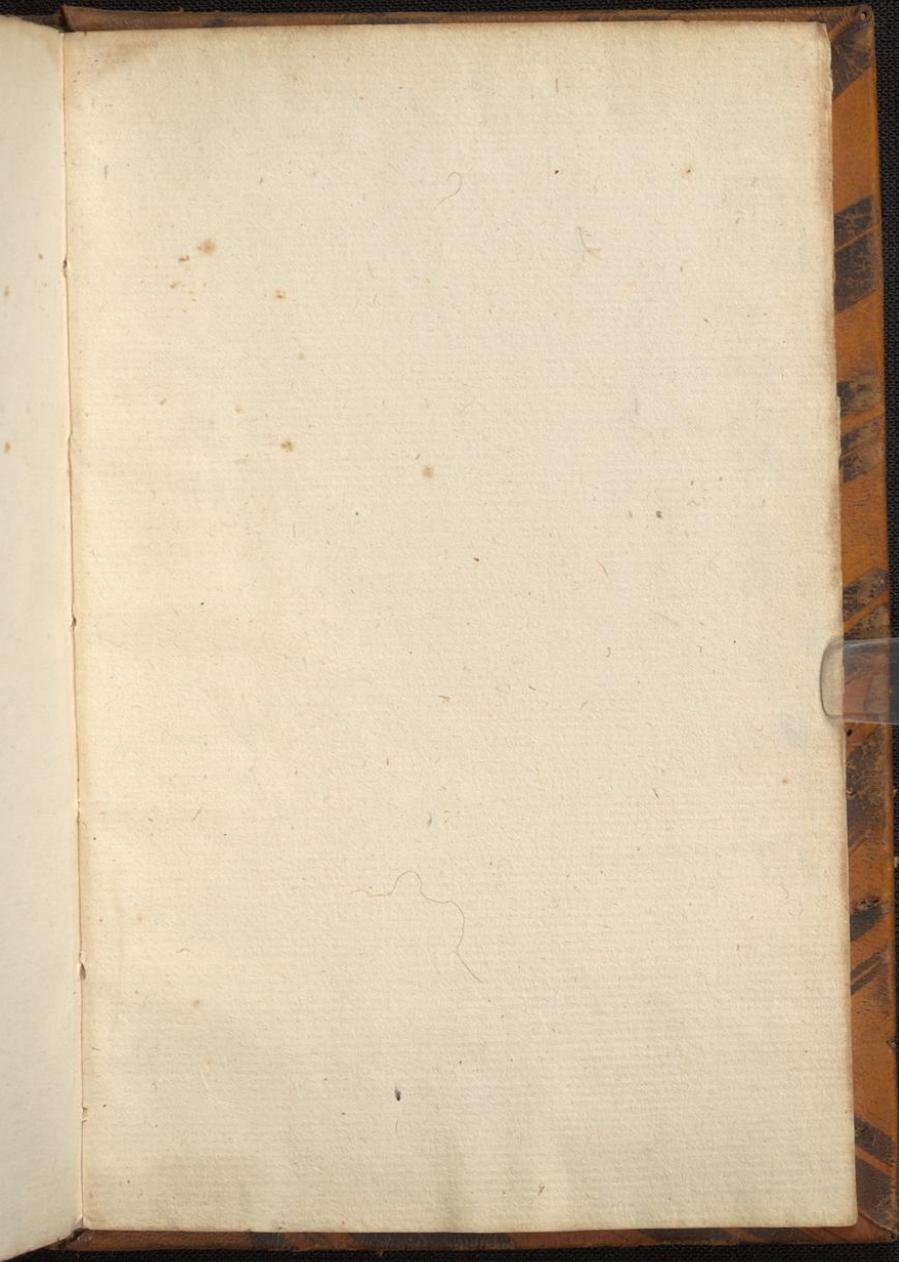

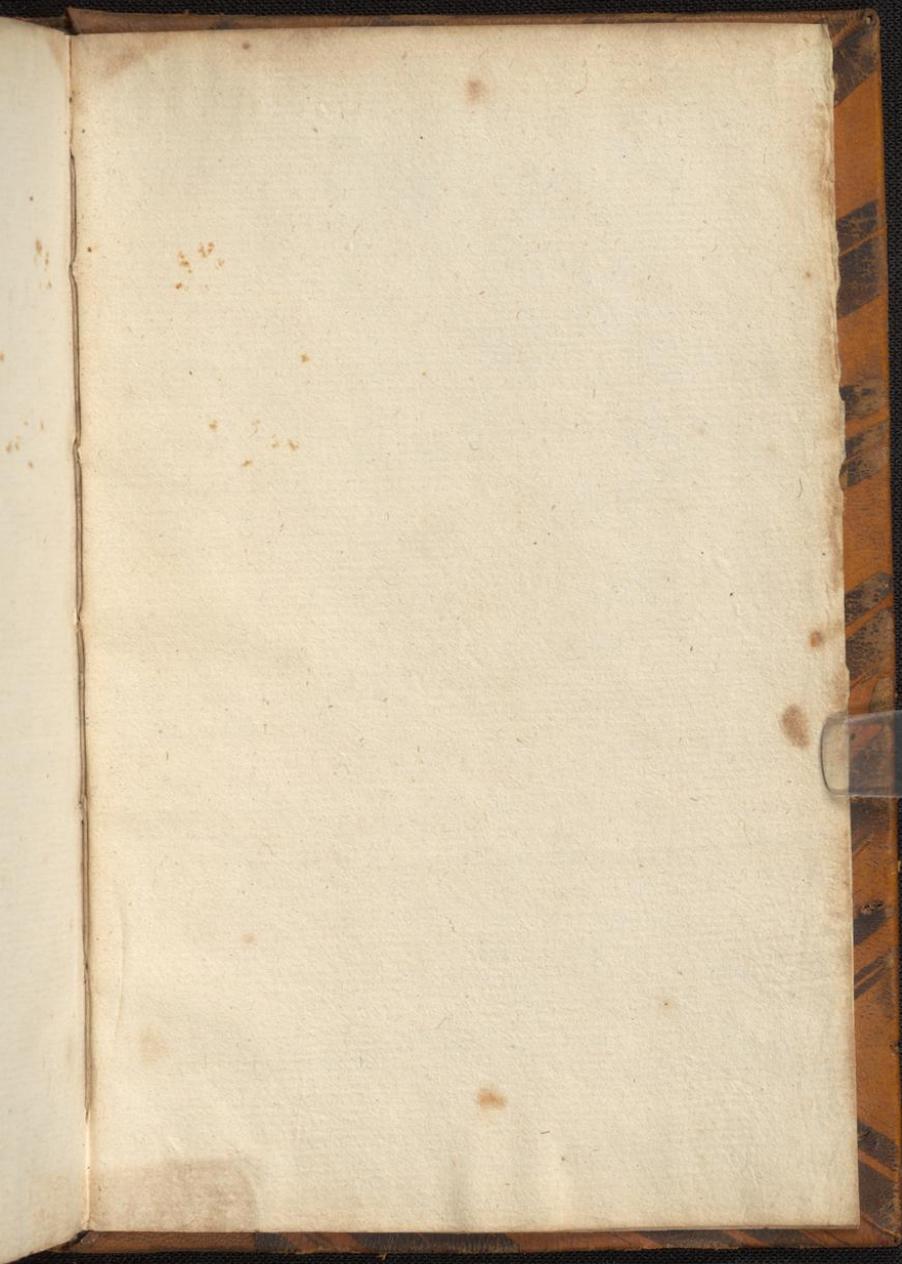

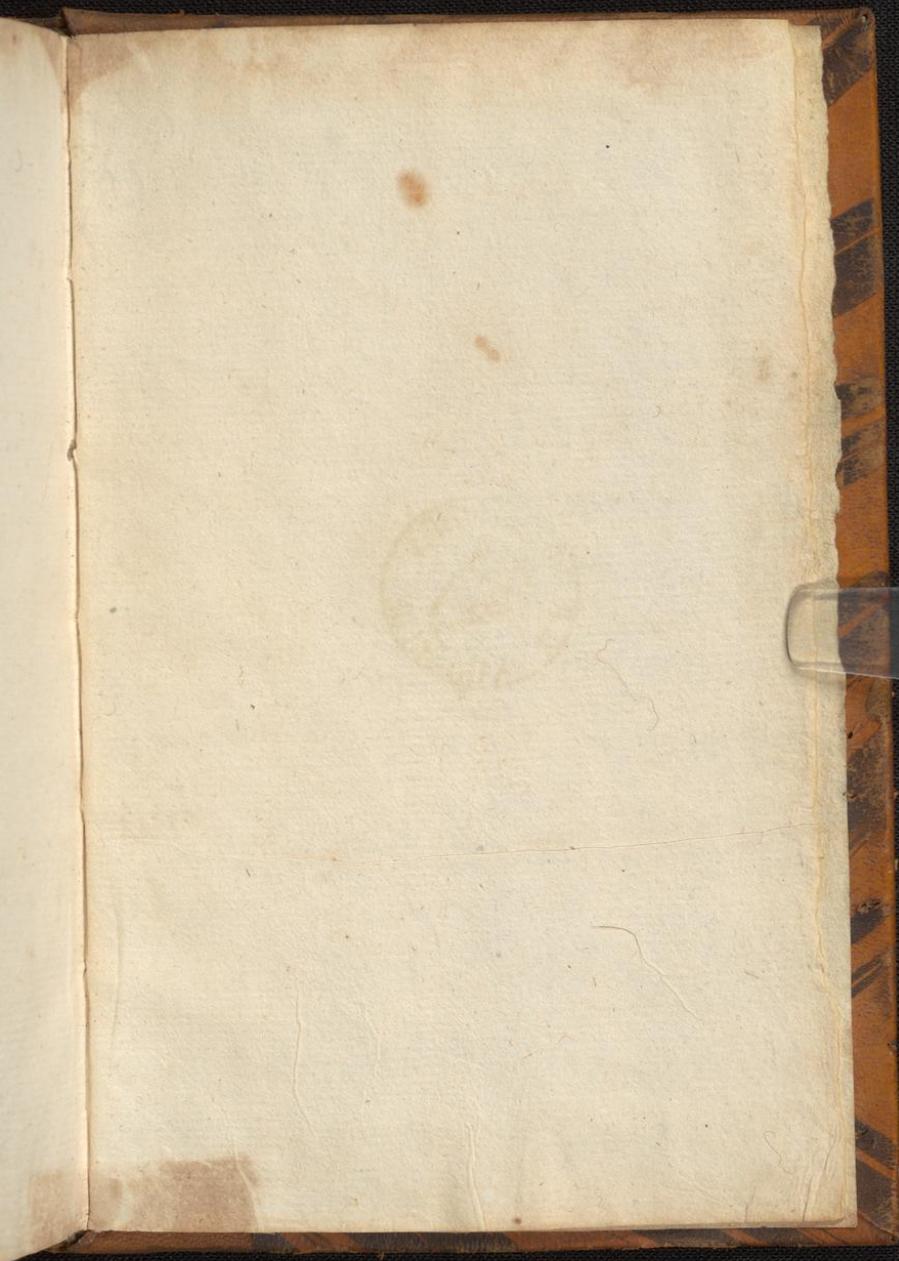

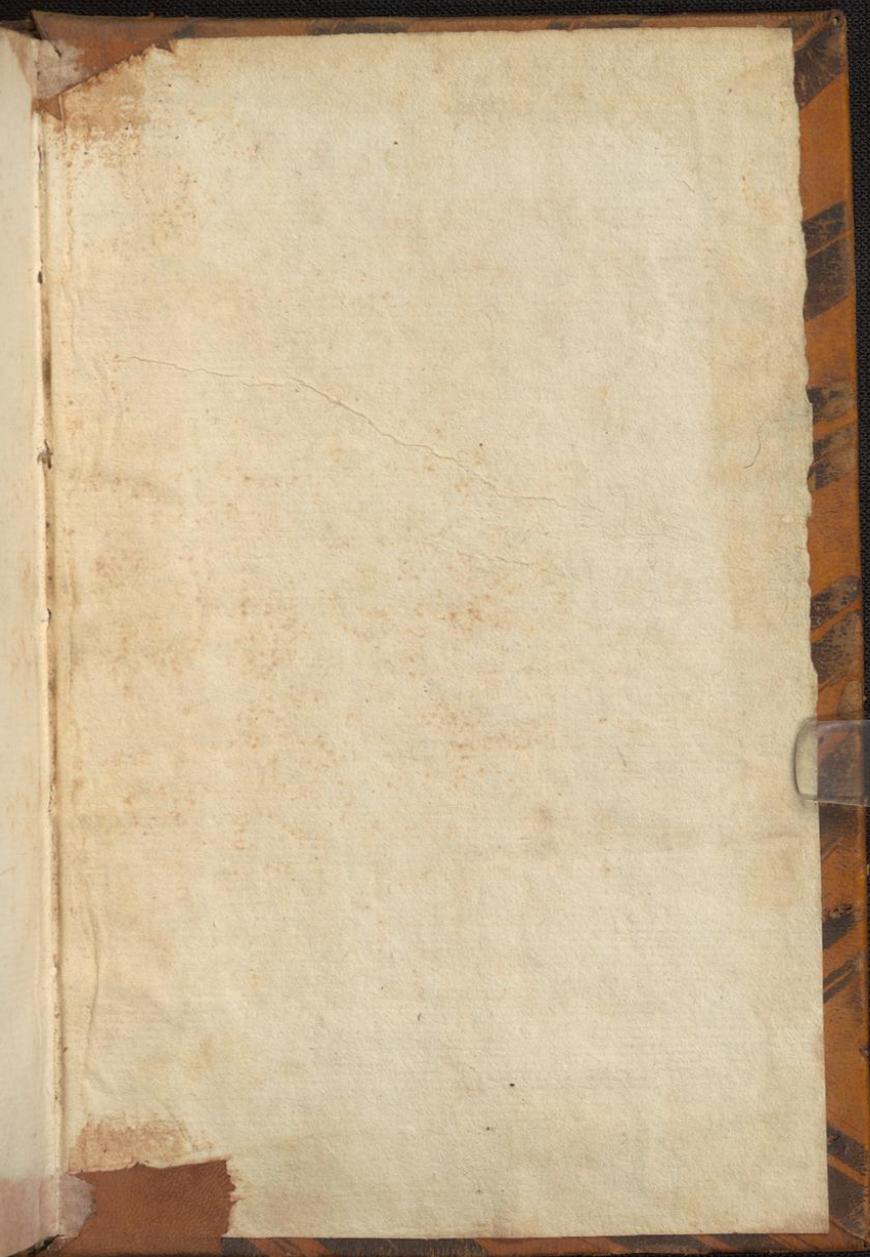

Copyright 4/1999 XxyMaster GmbH www.xymaster.com

Vierfarbselector Standard® - Euroskala Offset

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 cm

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	Focus	O Balance	Q	R	S	T	U	V